

ISSUE #045 • MONSEY: Candle Lighting - 7:25 • Shabbos Ends - 8:26 • August 24, 2019 • 23 Av, 5779 • BS"D

רס התורה

DIVREI TORAH PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS EIKEV

TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM • ANFEI EREZ • MIZMOR L'DOVID
 PENINIM ON THE TORAH • PARSHA PSHETEL • RAV BRAZIL • ZERA SHIMSHON

ENGLISH
 DIVREI TORAH

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR **\$360**

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opportunity to sponsor weekly Divrei Torah. The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, le'iluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

\$180

Ram HaTorah
150 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English & Hebrew)

\$126

Meoros Hatzadikkim
300 WEEKLY*
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
(English)

\$100 (MONTHLY)

Divrei Chizuk
800 MONTHLY*
R' Gamliel Rabinowitz
(Hebrew)

\$100

Torah Wellsprings
200 WEEKLY*
R' Elimelech Biderman
(English / Yiddish)

\$72

Sichat Hashavua Hitkashrut & Likutay Torah
125 WEEKLY*
(Hebrew / English)

\$54

Oneg Shabbos
50 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English)

\$*

Areivim
400 WEEKLY*
R' Shmuel Gluck
(English)
*CONTACT INFO@

*AMOUNT DISTRIBUTED

טיב הקהילה

בס"ד
"לע"קיהלת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנוהרה"צ ר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Eikev

5779

No.

475.377

טיב המערכת

ונתנם בכל שונאיך - He will put them upon all your foes

We see something very interesting in our parsha. HaKadosh Baruch Hu promises (7:12) 'והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם – ועשיתם אותם' – 'And it will be because of your listening to these ordinances, and your observing and performing them', then many blessings will come upon us. One of them is (7:15): 'והסיר ה' ממך כי' – 'Hashem will remove from you every illness, and all the bad maladies of Egypt that you knew... He will put them upon all your foes'. The question is, why mention the curse to go on the enemies (despite that we are very happy about this), what sin did those enemies do that because HaKadosh Baruch Hu wants to bless His children, He sends curses to their enemies?

Perhaps the posuk can be explained based on the Zohar HaKadosh who says that when a person sins and the decree emerges before Hashem Yisbarach to punish him, then, if before the decree was fulfilled, he does Teshuva, Hashem Yisbarach does not punish the person. However, on the other hand, the decree cannot be nullified from the world, so what does HaKadosh Baruch Hu do? He takes the decree and gives it to the *goy*, as it says (Yeshaya 43:4) 'ואתן אדם' – 'I put people in your place', do not read it as 'Adam' – person, rather read it as 'Edom', that Hashem Yisbarach will place the decree on Edom.

It is appropriate to mention here the words the *sefer* 'Tzeror HaMor': The person who sins and then regrets it is not the same person who has sinned, but rather, he is a new entity whose skin and flesh has been replaced because of his fasting and afflictions and he is a new man. As it states (Tehillim 22:32): 'לעם נולד כי עשה' – 'to the newborn nation that which He has done', and we say about him, I gave birth to you today. If this is so, how is he deserving of death if he is a different person? Therefore, a *baal teshuva* is honorable in the eyes of Hashem, as it says (Yeshaya 43:4) 'מאשר יקרת בעיני' – 'because you were precious in My eyes', he is esteemed by himself. 'ואני אהבתיך ואתן אדם' – 'and I loved you, and I put people in your place', do not read it 'Adam' rather 'Edom', 'ולאומים' – 'and regimes in place of your soul', as it says (Bereishis 25:23) 'ולאום מלאום יאמץ' – 'the might shall pass from regime to the other'. Once this man sinned and a decree was enacted, HaKadosh Baruch Hu nullifies the decree from this man since he is a new man and places it on another sinner from the offspring of Edom so the Satan will not accuse this man.

We are standing on the Shabbos when we bless the month of Teshuva, the month of Elul, we should focus on these words and remember that HaKadosh Baruch Hu loves those who repent, and if *chas v'shalom* a decree is issued against a Jew, after he repents the decree goes on our enemies. It should be His will that we all repent with complete Teshuva and all bad decrees be nullified from upon us.

- Tiv HaParsha - Eikev

טיב ההשגחה

'הבוטח בה' חסד יסובבנו' (תהילים לבי:)

'One who trusts in Hashem, kindness surrounds him'

This happened on my wedding day, moments before they were bringing me under the *chuppah*. My father zt"l took me to the side and wanted to tell me a story but not before he made me promise not to repeat it to anyone especially since it happened to him. After I gave him my word, this is what he told me: This was during the early years of the establishment of the State of Israel (1949-1959) when there was a famine in Yerushalayim, and the tormentors of Israel closed the approaches to Yerushalayim and there wasn't enough commerce and food.

My father was one of the milkmen in Yerushalayim and despite having the resources to buy food, since supplies were not reaching the city, there was nothing to eat. My father utilized every moment to learn Torah and even in the house he was bent over his studies. Mother turned to him and said that the children are very hungry. He lifted his eyes from the holy Gemara and kindly told her to say Tehillim.

The righteous mother did as she was asked, but a short time later she told him that the children are hungry, and they can't sleep because of the hunger!!! When he heard that they could not sleep because of hunger he said, "I will go up to shul to say Tehillim." He went up to the floor above the apartment where there was a small shul and he began to say Tehillim with warmth and feeling. This was at about midnight. Not long after, two men came and knocked on the door by my mother. Mother was scared and asked through the trellis, 'Who's there and what do you want at this late hour in the middle of the night?' Because of her fear, she sent them up to the shul. They asked Father to come with them. Father went down with them and saw two large crates. They said they were sent by family members overseas to bring these crates. He pushed the two heavy crates into the house, and he turned to thank them, but they were already gone. The two crates were filled with canned food and all types of goodies. There was enough to sustain the family for many months!!! Father tried to locate the relatives that sent the crates of food, but no relative, near or far, knew what he was talking about.

Father finished the story and said: "I am telling you the story to teach you one thing: If you trust in Hashem, you will not lose a thing!!! Now you are entering the *chuppah*, it is important to me to tell you this to strengthen *bitachon* in Hashem and He will bless you abundantly!!!

י.פ.

העם ההולכים בחושך ראו אור גדול
The nation that goes in the dark saw a
great light

טיב הפרשה

בעלתי ההרה לקחת לוחת האבנים לוחת הברית אשר כרת ה' עמכם ואשר
בהר ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכלתי ומים לא שתיתי: ויתן ה' אלי
את שני לוחת האבנים כתבים באצבע אלקים ועליהם ככל הדברים אשר דבר
ה' עמכם בהר מתוך האש ביום הקהל: (ט:ט-10)

When I ascended the mountain to receive the tablets of stone, the
tablets of the covenant that Hashem sealed with you, and I stayed on
the mountain for forty days and forty nights; bread I did not eat and
water I did not drink. And Hashem gave me the two stone tablets,
inscribed by the finger of Hashem, and on them were all the words that
Hashem spoke with you on the mountain from the midst of the fire, on
the day of the congregation. (9:9-10)

With these words, Moshe wanted to teach Israel about the *avodah*
– the service, that every Jew is obligated to be fluent in every
detail and law of the Torah. But, when he comes to actually fulfill
this obligation, the *yetzer* entices him and tells him that the Torah
is broader than the sea and he will not be able to attain its
aspirations. It continues to dissuade him that he will not even be
able to attain a drop of the sea of Torah since he does not have
the brainpower and it is above his limited understanding. In this
way it hopes to have him abandon his hands from the Torah and
he will not attain the ways of life. The result of this will be that he
will not fulfill his obligation in the world, for the lack of knowledge
leads to a lack of deed.

With this Moshe wanted to encourage the weak and reveal that
these rebukes are only the tricks of the *yetzer*. This is its way, to
always 'make something from nothing', and to prove through lies
that the person will not be able to stand up and serve his Creator.
Therefore, immediately when the *yetzer* approaches the person,
the person should realize what is before him. Even if it offers 150
proofs that he is not for Torah and *avodah*, he must believe that
this is a falsehood in its mouth. The proof to this is that the
Creator supervises over all the creations and He has commanded
him to stand guard. Hashem does not come to attack His creations
therefore, he realizes that Hashem Yisbarach has the power and
ability to make the Torah accessible to His creations, and no
argument can stand against this proof. Even if the *yetzer*
demonstrates that his words are correct, we must believe that it
speaks falsehoods and his words are only an illusion. The
obligation of the person at this moment is to squash the tricks of
the *yetzer* and to straighten his ways and innocently do what is
right to be acceptable before his Maker. Chazal said (Avos 2:16)
'You are not required to complete the task' and this should be a
light unto his feet, and in time he will realize that there was not a
trace of truth to the words of the *yetzer*, for Hashem has made his
way successful and he will be strong in his learning.

This is what Moshe told Israel: Learn from me the tricks of battle,
for even me, when I went up the mountain to get the 'Tablets of
the Covenant' from Above, the *yetzer* tried to trip me up knowing
that the power of the *luchos* would spread the light of Torah in the
world. The *Aseres HaDibros* – The Ten Commandments are
engraved on them and all the *mitzvos* of the Torah are included in
them. The letters that were etched in them by the finger of Above
lit up like sapphires and had the power to arouse the hearts to
literally fulfill the entire Torah. Since the *yetzer* knew that the
keeping of the Torah was dependent on these letters, it attacked
me with various schemes. Even though I was commanded by the
Almighty to go up to the top of the mountain and I knew that this
was the will of the Omnipresent, still, the *yetzer* did not approve of
my clear thinking and it tried to distract me so that I would not
succeed in my mission. I had to stand firm in my mind opposite
these schemes and it tried to confound me by blending day and
night.

Although the days went on as usual, the *yetzer* continually tried to
confuse me by making it dark when it was really day. But I innocently
continued to sit on the mountain for these forty days even though all
vestiges of wisdom were hidden from me. The fragrance of the Torah
which is called 'bread' and 'water' did not come to me as I waited.
Only after I overcame all these hindrances, Hashem made my way
successful and the light shone on me. Then, the two tablets that were
engraved with the words that were spoken with you from the midst
of the fire were in my arms. I earned the privilege to extend His holy
light downwards to light your way from the writing of Hashem. You
must understand from this that all hidden things are just the tricks
and schemes of the *yetzer*, and the person must strengthen his spirit
and stand firmly and mightily against it. Once he passes all the
hindrances and hidden traps, he will become wise and understand
that these were just an illusion.

If one will ask why Hashem did this? Isn't it the will of Yisbarach that
the Children of Israel fulfill His word? If so, then why does He place
before them hindrances and hidden traps? Aren't these challenges
liable to make a person forgo his purpose of coming into the world,
and he will turn away from the service of his Creator, and this will
then darken the light? The answer to this is that were it not for these
challenges there would be no novelty in fulfilling the will of Above.
Who would not listen to the counsel of the Master Hashem Who
teaches the paths of life and warns them not to burn themselves?
We find that through these challenges the person understands that
HaKadosh Baruch Hu wants to benefit him without any substitution.
That would bring a loss of benefit, for the nature of a wise person is
that he does not want bread for free. This is why the Creator gave
him wisdom to withstand these problems facing a person. Then he
will think to devote himself to fulfill the will of Above. His very
agreement to this indicates that he forgoes his whole world in order
to fulfill the will of his Creator. This difficulty will supply what he is
lacking when Hashem Yisbarach benefits him, and he will appreciate
the sweetness of the Torah and *mitzvos* in this world and Hashem
Yisbarach will preserve the glow for him in the world of souls.

These words are clarified by the example of Chazal in Tanna Dvei
Eliyahu (Eliyahu Rabbah Chapter 16): To what is the House of Israel
compared to in this world before their Father in Heaven? To a flesh
and blood king who has many sons and servants. He built numerous
houses and palaces for them. He had an idea and he said: 'I will
combine my sons and servants, to see who loves and fears me.' He
built a large courtyard and he made a small alley at the entrance, and
he made a very small opening for people to see the face of the king.
His sons and servants came and stood in the courtyard and alley, and
the king knew who loved and feared him, and who feared him but did
not love him. One who loved and feared the king, troubled himself to
squeeze through the small opening to see the king, but the one who
feared but did not love him stood in the courtyard and alley. It also
says in Tanna Dvei Eliyahu (Eliyahu Zuta Chapter 12): What is this
compared to? To a flesh and blood king who had servants. They
would sit on the outside of an iron wall. The king would announce:
Whoever loves me climb the wall and come to me. Whoever climbed
the wall saw the king. Who loved him, those that went up or those
that didn't? Those that went up!

What emerges is that the purpose of the will of Above is for Israel to
prove their love and belief in their Creator. In this way they prepare
themselves for the reward waiting for them. Therefore, the person
should not be discouraged when he sees the ways of Torah and
avodah are locked before him. He has to repeatedly try to do what
he can until he overcomes the difficulties of Heaven and then
Hashem Yisbarach will shine His light on him and open his heart to
Torah and *Avodas Hashem Yisbarach*.

One Hundred Berachos Daily Equivalent to One Thousand Pieces of Gold Make Amends for the One Thousand Lights that Flew Off of the Luchos due to the Cheit HaEigel

This week's parsha is parshas Eikev. Thus, it is fitting that we examine our sacred duty to utter one hundred Berachos every day. This obligation is derived from the following passuk (Devarim 10, 12): "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך וללכת בכל דרכיו ולאחבה אותו ולעבוד את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך". **And now, Yisrael, what does Hashem, your G-d, ask of you, but to revere Hashem, your G-d, to follow in His ways, to love Him, and to serve Hashem, your G-d, with all of your heart and all of your soul.** Rabbi Meir expounds on this passuk in the Gemara (Menachos 43b):

"תניא היה רבי מאיר אומר, חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך".

It was taught in a Baraisa: Rabbi Meir used to say: A person is obligated to recite one hundred Berachos daily, as it states: "And now, Yisrael, what does Hashem, your G-d, ask of you." Rashi provides the following clarification: In the phrase "מה ה' אלקיך", read the word as "מאה" (one hundred), instead of "מה" (what). In other words, instead of reading: "What does Hashem want," we are to read it as "Hashem wants one hundred." Citing Rashi, Tosafos explain that this implies that we are obligated to recite one hundred Berachos.

Additionally, Tosafos provide us with a wonderful "remez." If we count the number of letters in this passuk, there are exactly 99; however, by adding the letter "aleph" to the word "מה", we arrive at a total of 100 letters--מאה. Thus, we have an allusion to the 100 Berachos that we are obligated to recite daily. We find this same interpretation and allusion in the commentary of Rabeinu Bachayei:

"וידוע מה שדרשו רבותינו ז"ל מן הכתוב הזה, שחייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שנאמר מה ה' אלקיך שואל מעמך. ויש בפסוק זה תשעים ותשע אותיות,

ועם אל"ף שתשים במלת 'מה' ישלימו למאה אותיות, ותחזור המלה 'מאה' כדי לרמוז בדרך אסמכתא, שחייב אדם לברך בכל יום מאה ברכות. וכן יש אסמכתא לזה מפסוק הגה כי כן יבורך גבר ירא ה', כי ירא ה' יש לו לברך מגין כי כן".

Toward the end of this comment, he brings further support for this exposition from the passuk (Tehillim 128, 4): "Behold, the man who fears Hashem blesses" —"כי כן"—100 Berachos, the equivalence of "כי כן".

Notwithstanding, let us consider why HKB"H chose to teach us the obligation to recite 100 Berachos daily by deleting one letter from the passuk "ועתה ישראל". As explained, the passuk as it is written in the Torah contains 99 letters, and we have to add one letter orally. Additionally, why did HKB"H specifically delete the letter "aleph," as per the elucidation: "אל תקרי מה אלא מאה"—do not read "מה" but rather "מאה"?

100 Berachos to Halt the Deaths of 100 Men Dying Daily

Apropos this subject, we find the following in the Tur (O.C. 46):

"דוד המלך עליו השלום תיקן מאה ברכות, דכתיב (שמואל ב כג-א) [נאום דוד בן ישי ונאום הגבר] הוקם על - ע"ל בגימטריא מאה הו', כי בכל יום היו מתים מאה נפשות מישראל ולא היו יודעין על מה, עד שחקר והבין ברוח הקודש ותיקן להם לישראל מאה ברכות, ועל כן תיקנו חכמים ז"ל אלו הברכות על סדר העולם והנהגתו להשלים מאה ברכות בכל יום".

In the times of David HaMelech, one hundred Israelites were dying each and every day—the reason for these deaths was unknown. After investigating the matter, David HaMelech divined the remedy and instituted the recitation of one hundred Berachos. Our sages followed suit by instituting the completion of one hundred blessings, in addition to the Berachos recited

routinely throughout the course of daily events. The Tur employs a gematria in the passuk (Shmuel II 23, 1); the passuk contains the words "הוקם על"—the gematria of ע"ל is 100. [The Tur's source is the Midrash Tanchuma (Korach 12) and the Midrash Rabbah (ibid. 18, 21).]

In his sefer, Kad HaKemach, Rabeinu Bachaye reconciles the apparent contradiction. For, Rabbi Meir's elucidation in the Gemara infers that Moshe Rabeinu had already instituted the obligation for Yisrael to recite 100 Berachos per day based on the passuk: "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך". Whereas, the Midrash infers that David HaMelech instituted the 100 Berachos. Rabeinu Bachaye explains: **It appears from all of the above that Moshe Rabeinu, a"h, instituted them originally. Afterwards, they forgot them and David instituted them anew. After David's time, they forgot them and the sages of the Talmud instituted them once again.**

It behooves us to attempt to achieve a better understanding of what transpired. In the times of David HaMelech, the institution to recite one hundred Berachos daily was forgotten. Yisrael were punished severely for this sin of omission; as a consequence, 100 men died daily. Ultimately, via "ruach hakodesh," David HaMelech discovered the reason for this plague; it was because they neglected to recite 100 Berachos per day. This implies that even if they blessed Hashem daily with several Berachos, since they did not fulfill the complement of 100 Berachos, they were punished.

"The thousand pieces are yours, Shlomo" the Reward for 100 Berachos Is 1000 Gold Pieces

We will begin to shed some light on the subject by introducing a passage from the Kol Bo (1: The law of 100 Berachos): **וכתב ר' אשר ז"ל, בא וראה כמה חיבב אותנו הקב"ה, שצונו לברך מאה ברכות בכל יום, כדי שנשתכר אלף זהובים בכל יום, כדאמרין במסכת חולין (דף פז.) יצתה בת קול Rabbi Asher, z"l, wrote: Come and see how much HKB"H loves us! He commanded us to recite 100 Berachos every day, so that we would earn 1000 gold pieces every day. As we say in Maseches Chullin (87a): A heavenly voice went forth and said, "The cup of berachah is worth forty gold pieces (dinarim)"—ten golden dinarim for every single berachah. (The conclusion of the last sentence are the words of the Kol Bo, not the Gemara.)**

This idea is also brought down in the sefer HaRokeiach (Hilchos Berachos 320), authored by Rabeinu Elazar of Garmiza, zy" a, one of the Tosafists. He uses this fact to explain the rationale for the two bracelets Avraham's servant, Eliezer, gave to Rivka (Bereishis 24, 22): **"עשרה זהב משקלם"—their weight was ten gold shekels.** On account of Rivka, Eliezer recited a berachah to Hashem for having found Yitzchak's intended mate, as it is written (ibid. 27): **"ויאמר ברוך ה' אלקי אדוני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדוני"—he said, "Blessed is Hashem, G-d of my master Avraham, Who has not withheld His kindness and truth from my master."** Hence, he gave her two bracelets, weighing ten gold pieces, to repay her for the berachah she enabled him to recite.

The Rokeiach concludes by using this fact to point out an allusion in the passuk (Shir HaShirim 8, 12): **"האלף לך שלמה"—the thousand (silver) pieces are yours, Shlomo.** Now, the Midrash (Shir HaShirim Rabbah 3, 14) teaches us that the name **Shlomo** in Shir HaShirim alludes to HKB"H: **"מלך שהשלום שלו"—the King to Whom shalom (peace) belongs.** This then is the remez in the passuk: **"The thousand pieces are Yours, You to Whom shalom belongs"**—we are telling HKB"H that we are offering him 100 Berachos every day, whose value is 1000 gold pieces.

We will now introduce the amazing words of the Chasam Sofer. In his Likutim on the Torah (Chayei Sarah), he explains the message of the above passuk in the name of his Rav, the author of the Hafla'ah, zy" a, (ibid.): **"האלף לך שלמה ומאתים לנוטרים את בריו חברים מקשיבים לקולך השמייעיני"—the thousand silver pieces are yours, Shlomo, and two hundred more to the sages, who guarded the fruit of Torah from our designs . . . your fellows, hearken to your voice of Torah.** He refers to what the Beis Yosef writes (O.C. 46, 3) with regards to the silent prayers of Shabbas. Since they only contain seven Berachos, we are missing twenty Berachos.

Nevertheless, we have two ways to make up this deficiency and to complete the 100 Berachos. Firstly, we can increase our consumption of fruit and make the required Berachos over them. In the words of the Shulchan Aruch (O.C. 290, 1): **"ירבה בפירות ומגדים"—one should indulge in fruit, delicacies and various fragrances to complete the count of 100 Berachos.** Secondly, as the Shulchan Aruch explains (ibid. 284, 3): **"צריך לכוין לברכות הקוראים בתורה ולברכות המפטיר וענה אחריהם"—we should focus on the Berachos recited by those who read the Torah and recite the Maftir, and respond Amen after them; these will count toward the 100 Berachos that are lacking on Shabbas.**

It Is a Life Potion for the Deserving and a Poison for the Undeserving

In this manner, the Sifsei Kohen goes on to explain why 100 men died each day until David HaMelech instituted that Yisrael recite 100 Berachos every day. He refers to the Gemara (Yoma 72b): "מאי דכתיב (דברים ד-מד) וזאת התורה אשר שם משה, זכה נעשית לו סם." **What is the significance of that which is written (Devarim 4, 44): "And this is the Torah which Moshe put ('sahm') before Bnei Yisrael"? If one is deserving, the Torah acts as a potion** (the meaning of the Hebrew word "sahm" spelled with a samech) **of life; but if one is not deserving, it acts like potion of death**—like a poison. So, before the first luchos were shattered, Yisrael were deserving in the merit of the letters ס"ם that remained on the luchos miraculously; at that time, the Torah represented a **life potion** for them. After the "cheit ha'eigel," however, when all of the final "mem"s and "samech"s flew off of the luchos, it became a **death potion** for them; hence, the death decree returned.

It was precisely for this reason that Moshe Rabeinu instituted that Yisrael recite 100 Berachos daily when he proclaimed: "ועתה" מא"ה as מ"ה—interpreting the ה' אלקיך שואל מעמך" as מ"ה—a מס—a form of tax—as atonement for the damage inflicted to the letters ס"ם, which possess a gematria of 100. During the times of David HaMelech, however, this tikun was forgotten. Consequently, 100 men died every day, due to the damage to the letters ס"ם. The plague continued until David HaMelech reinstated the practice initiated by Moshe of reciting 100 Berachos every day. As a result, the plague stopped.

Let us add a nice little tidbit to his sacred words based on what we have learned in the Gemara (Succah 52a): "לעתיד לבוא" **le'asid la'vo, HKB"H will bring the yetzer hara and slaughter it in the presence of the tzaddikim and in the presence of the reshaim.** The Shela hakadosh (Chayei Sarah 10) explains the matter based on the fact taught in the Zohar hakadosh and in Midrashim that the name of the yetzer hara is סמ"ל.

The first two letters of its name—the "samech" and the "mem"—emanate from the realm of tumah; whereas, the last two letters—the "aleph" and the "lamed"—emanate from the realm of kedushah. The latter sustain the yetzer hara and allow for its continued existence. This then is the implication of the statement that HKB"H will slaughter the yetzer hara le'asid la'vo; he will remove the name סמ"ל, and it will be deprived of its sustenance. As a result, the two letters emanating from the

klipah—the "samech-mem"—will cease to exist. This concludes his sacred remarks.

Now, we are familiar with the Gemara's teaching (B.B. 16a): "הוא שטן, הוא יצר הרע, הוא מלאך המות"—**he is the Satan; he is the yetzer hara; he is the Malach Hamaves.** The Gemara elaborates (ibid.): "במתניתא תנא, ירד ומתעה, ועולה ומרגיז, נוטל רשות ונוטל נשמה"—**a Tanna taught in a Baraisa: It (the Satan) descends and lures people into sin; it ascends and incites (G-d's wrath against the sinner); it takes permission (to kill the sinner) and takes his soul.** Rashi explains that at first when it descends to lure and mislead people, it is called the "yetzer hara"; afterwards, when it ascends to prosecute the person before the heavenly court, it is called the "Satan"; subsequently, when it receives permission from above to kill the sinner and it descends to take his neshamah, it is called the "Malach Hamaves."

It should be apparent from what has been said that the power of the Malach Hamaves to impose death emanates from the letters ס"ם in its name—which function as ס"ם המות—a **lethal potion.** Accordingly, we can appreciate why the first luchos imparted to Yisrael freedom from the Malach Hamaves. For, the letters ס"ם that remained on the luchos due to a miracle nullified the power of the Malach Hamaves emanating from those letters, rendering it powerless to carry out its deadly task. Yet, when the luchos were shattered, and the letters ס"ם flew away, the lethal power of the Malach Hamaves—emanating from the ס"ם in its name—was restored.

1000 Lights Vanished when the Luchos Were Shattered

Following this exalted path, we will now proceed to explain the matter of the 1000 golden dinarim that are compensation for the 100 Berachos, as indicated by the passuk in Shir HaShirim: "האלף לך שלמה". We have learned in the Gemara (Shabbas 88a):

"דרש רבי סימאי, בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים ריבוא של מלאכי השרת, לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרין, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע, וכיון שחטאו ישראל ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה ופירקום, שנאמר ויתנצלו בני ישראל את עדין מהר חורב... וכולן זכה משה ונטלן, דסמיך ליה (שם ז) ומשה יקח את האהל".

Rabbi Simai expounded: At the time Yisrael proclaimed "na'aseh" prior to "nishma," sixty myriads of ministering angels came to each and every Jew. They tied two crowns to him—one corresponding to "na'aseh" and one corresponding to "nishma." But when Yisrael sinned, one hundred twenty destructive angels descended and removed them, as it states

(Shemos 33, 6): **“Bnei Yisrael were stripped of their jewelry from Har Chorev” . . . Moshe merited receiving all of them, and he took them. For, next to the aforementioned passuk, it states (ibid. 7): “And Moshe would take the tent.”**

The Arizal teaches us in Sha’ar HaKavanos that just like Yisrael merited receiving two crowns—which are magnificent lights—for pronouncing “na’aseh” prior to “nishma”; similarly, Moshe Rabeinu merited receiving 1000 magnificent lights from HKB”H at the time of Matan Torah. However, after Yisrael sinned with the “eigel,” the two crowns were confiscated. Similarly, Moshe also had to forfeit the 1000 lights that he had received; he only retained one of the 1000 lights.

This is one explanation for the tradition to write the **“aleph”** of **“ויקרא”** in the passuk (Vayikra 1, 1): **“ויקרא אל משה”**—with a **small “aleph”**—**אלף זעירא**. This tradition alludes to the fact that after the “cheit ha’eigel,” Moshe only retained one out of the thousand lights that he had received. [Translator’s Note: In Hebrew, the term for the letter “aleph” is **אלף** and the term for one-thousand is **אלף**; thus, a miniature “aleph” implies that he only retained a miniscule portion of the 1000 lights.] Yet, since he forfeited them through no fault of his own—but rather due to Yisrael’s sin—HKB”H compensated Moshe, by depositing with him all of the crowns that were confiscated from Yisrael.

Accordingly, the Arizal explains that the situation that existed at Matan Torah, prior to the “cheit ha’eigel,” recurs on every Shabbas. At the entry of the Shabbas, Moshe Rabeinu reclaims all of the 1000 lights that he received prior to the “cheit ha’eigel”; it represents a form of extension and supplement to the Shabbas. Since his own 1000 lights are restored to him, he graciously returns to Yisrael all of the crowns that they forfeited and were deposited with him for safekeeping during the week. These lights represent the supplemental kedushah that Yisrael receive on every Erev Shabbas.

Based on this understanding, the Arizal explains the formula we recite in Shacharis on Shabbas: **“ישמח משה במתנת חלקו”**—Moshe rejoices on Shabbas, because the portion he received prior to the “cheit ha’eigel”—namely, the 1000 lights—is restored to him; **“כי עבד נאמן קראת לו”**—as the Almighty’s trustworthy servant—of whom He attests (Bamidbar 12, 7): **“In My entire house he is trusted”**—he returns the two crowns that were confiscated from Yisrael and placed with him for safekeeping. The passage goes on to describe the nature of the portion bestowed upon Moshe that is returned to him on Shabbas: **“כליל תמארת בראשו נתת בעמדו”**

“לפניך על הר סיני—You placed a crown of splendor on his head, when he stood before You on Har Sinai—these are the 1000 lights that he received at Matan Torah, which he had to forfeit, and are returned to him as a gift on Shabbas. This is the gist of the Arizal’s sacred explanation.

We will now introduce another fascinating insight that we have presented several times in the past. In the sefer Yalkut Yashar (40, 4), he brings down what he heard from his uncle, the great Rabbi Moshe of Razvodov, ztz”l, who cited the great Rabbi Shalom of Kaminka, ztz”l. He discusses the nature of the 1000 lights that were confiscated from Moshe Rabeinu due to the “cheit ha’eigel.” As we learned above from the Sifsei Kohen, the luchos were shattered, because the miracle involving the closed “mem”s and “samech”s ceased.

Accordingly, the esteemed Rabbi of Kaminka points out an amazing fact. In the Aseres HaDibros, there are precisely 22 final “mem”s and 2 “samech”s; their gematria adds up to one thousand (22x40=880; 2x60=120; 880+120=1,000). This is the key to the one thousand lights that were initially bestowed upon Moshe Rabeinu when he received the Torah; however, when the letters flew off of the luchos due to the “cheit ha’eigel,” those one thousand lights were confiscated from him. This concludes his fascinating insight.

100 Berachos Worth 1000 Gold Dinarim Rectify the 1000 Lights

Now, this illuminates for us the reason they instituted the practice of reciting 100 Berachos every day, whose worth is 1000 gold dinarim. As we learned from the Sifsei Kohen, we are obliged to recite 100 Berachos daily as a tikun for the letters **“samech”** and **“mem”** (whose gematria is 100) that flew off of the first luchos due to the “cheit ha’eigel.” As explained, the twenty-two “mem”s and two “samech”s that flew away were the 1000 lights that vanished. Therefore, we are required to recite 100 Berachos, whose value is 1000 gold dinarim, as a tikun for the 1000 lights that vanished. This is implied by Shlomo HaMelech’s statement: **“האלף לך שלמה”**. Clearly, these two ideas go hand in hand.

It is now with great pleasure that we can explain why HKB”H omitted the letter **“aleph”** in the passuk: **“ועתה ישראל מה ה’ אלקיך”**—compelling us to add it orally by reading **“מואה”** in place of **“מה”**. On numerous occasions, the Bnei Yissaschar (for instance Shabbasos 3, 8) explains in the name of kabbalistic

sefarim that the letter אָלֶף (“aleph”) is אָלֶף (1000), as we find in the passuk (Devarim 32, 30): “איכה ירדוף אחד אלף”—**how could one pursue a thousand?**

Based on this fact, we can suggest that the letter “aleph” is missing from this passuk, because HKB”H wanted to teach us that we are obligated to recite 100 Berachos daily—worth 1000 gold dinarim—to compensate for the אָלֶף (1000) missing lights that vanished due to the “cheit ha’eigel.” By reciting 100 Berachos daily, it is as if we are inserting an “aleph” in the passuk to restore the אָלֶף lights.

It is with great pleasure that we can now address the matter of the tefilos we say on Shabbas. Our blessed sages profoundly chose not to institute eighteen Berachos on Shabbas—similar to the weekday tefilos. This compels us to find other ways to complete the tally of 100 Berachos on Shabbas. We have learned, however, that all of the 1000 lights that were confiscated from Moshe Rabeinu are returned to him on Shabbas. Hence, it would seem that the tikun of 100 Berachos—worth 1000 gold dinarim to make amends for the 1000 lights—is unnecessary on Shabbas.

Notwithstanding, it is evident that the reappearance of the 1000 lights on every Shabbas is lacking; it is not completely as it was prior to the “cheit ha’eigel.” Proof of this is the fact that the

decree of death has not been repealed—as was the case before the shattering of the luchos. Furthermore, we have still not merited the complete geulah. Clearly, the appearance of the 1000 lights on Shabbas is merely a semblance of the future geulah. This is consistent with the kedushah of Shabbas, which is merely a semblance of Olam HaBa. Therefore, we still need to find ways to complete the tikun of 100 Berachos even on Shabbas—by eating fruit and hearing the Berachos of those who are called up to the Torah. Thus, we will hasten the arrival of the future geulah—at which time the 1000 lights will be restored fully and the decree of death will be repealed.

This explains very nicely the rationale provided by Chazal in the Gemara for the reason they only instituted seven Berachos in the silent prayers of Shabbas rather than eighteen, like on the weekdays: **“They did not impose upon him due to their concern for the honor of the Shabbas.”** They wished to demonstrate that the obligation to rectify the 1000 lights by means of 100 Berachos is not the same on Shabbas as it is during the week. Therefore, they chose not to impose on the tzibbur. Nevertheless, we are still obliged to complete the tally of 100 Berachos on Shabbas in order to hasten the arrival of the geulah and the complete return of the 1000 lights, swiftly, in our times! Amen.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of **אחינו בני ישראל**

Family Madeb for the
Refuah Shelimah of Lea bat Virgini

Arthur & Randi Luxenberg לזכות
of their wonderfull parents, children and grandson

To receive the mamarim by email: mamarim@shvileipinchas.com

פרשת עקב

כ"ג אב תשע"ט

Yiraas Shamayim, fear of heaven, seems like a daunting task to us. In the minds of many, leading a life that is dictated by the fear of Hashem and having it play a role in all of our decisions is reserved for the Tzadikim. However, as Moshe Rabeinu reminds Klal Yisroel of Hashem's expectations, he asks them; מה ה' אלוֹקֵינוּ שׁוֹאֵל מֵעַמּוֹךְ כִּי אִם לִירָאָה 'וגו' what does Hashem your G-d ask of you but merely to fear Hashem your G-d etc. insinuating that Yiraas Shamayim is not a vast or immense demand. "Just" a small thing, to have Yiraas Shamayim. This prompts Chazal (Berachos 33b) to ask; is Yiraas Shamayim a small matter? They answer, אין, לגבי משה מילתא זוטרתא היא yes, for Moshe who said these words, it was a small matter. Meforshim wonder, how Moshe charged us, pedestrian humans with this demand - small matter as it may have been to him - true fear of Heaven was a great deal to ask of everyone else.

We may begin to understand this based on the words of the Maharal (Gevuras Hashem Perek 18). As a brief introduction, Torah names typically define the very essence of the person or object. (See Tiferes Yisroel Mishnayos Shekalim beginning of Perek 6 for a fascinating read of this subject) When Adam named all the animals, the Torah recounts; "and whatever Adam called each creature, that was its name" (Beraishis 2:19). Adam assessed the fundamental nature of each animal and named it accordingly. Names are not only for identification, they are descriptive.

Chazal (Yalkut Divrei Ha'Yamim 1;674-4) say that Moshe had ten names. Each name describes another aspect of Moshe's qualities. His father called him Chaver, his mother referred to him as Yekusiel etc. (Yalkut Shemos 2-166) The name as he is known is Moshe, given to him by Bisya the daughter of Pharaoh, as she declared; כי מן המים משיתוהו, for I drew him from the water. What was unique about this name that Hashem chose it over the others? And why did she choose the word מים-Mayim over the word יאור - Yeor, river?

Maharal provides us with a glimpse into the depths of this name and why even Kadosh Baruch Hu used this name. He explains, in Maharal-speak, that Mayim epitomizes Gashmiyus – materialism, (see his lengthy elucidation; ibid) and Moshe is epitome of Ruchnayus - spirituality, as if he has no physical existence. (Meforshim suggest that it is for this

reason that no one knows the burial place of Moshe as there was no physical aspect to his being that required burial) The name Moshe, is inherently the polar opposite of what water symbolizes and he was thereby named as being drawn from it.

And although this deep concept is difficult to fully grasp, the basic idea that water symbolizes Gashmiyus can be applied to clarify the aforementioned Gemara. The Gemara is not inferring that it was easy for the "Ish Moshe" the man Moshe to achieve Yiras Shamayim over others, rather it's easier for the person imbued with the characteristic of Moshe-one who frees himself from the shackles of Gashmiyus, to achieve Yiras Shamayim. Hence, the Gemara doesn't refer to him as Moshe Rabeinu, rather Moshe inferring the Middah, not the man.

The more one is determined to fulfill his Gashmiyus bucket list, Yiraas Shamayim becomes that much more of an elusive goal.

Rav Shimon Ben Pazi said about the human condition, אוי לי מיוצרי אוי לי מיצרי - woe to me from my Creator, who is sure to punish me if I succumb to temptation and woe to me from my Yetzer Hara, who attempts to lure me from the proper ways (Berachos 61a). The Alter of Kelm (Kisvei Ha'Sabba V'Talmidav M'Kelm volume 1 page 218) views this important statement as the barometer to gauge one's level of Yiraas Shamayim. If one's concern of אוי לי מיוצרי is expressed more often, the "Krechz" is bigger than the fear of אוי לי מיצרי it is indicative of a sound level of Yiraas Shamayim.

The Torah commands (Eikev 10:16) ומלתם את ערלת לבבכם – and you shall cut away the barrier of your heart. Rashi explains Orlah as the blockage and covering of our hearts. There is a spiritual hardening of the arteries which we are commanded to remove. Chidushei Harim notes, that it says Levavchem, your hearts-plural, and not Halev-singular, because every heart has its own challenges and blockages that prevents us from growing. Every one of us has our own struggle to reach Yiraas Shamayim.

May Hashem allow us to accomplish this "small matter" and become יראי שמים באמת.

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissochor. B"h they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

To sponsor or dedicate this publication, please call the Areivim office: 845-371-2760 or email info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760

| [INFO@AREIVIM.COM](mailto:info@areivim.com)

| [WWW.AREIVIM.COM](http://www.areivim.com)

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

My thought on this week's Parsha is of secondary importance to an expression within the thought which I have learned to "carry" around with me. I hope readers will do the same.

The necessity and responsibility to study Torah is mentioned a few times in this Parsha. People can learn Torah to fulfill their obligation without appreciating the many advantages of learning Torah as is intended, and as a result, they will not be rewarded with the life-enhancing skills found inside of it.

Unaware of the beauty of Torah, many people may believe that they have extracted whatever there is to extract when, in reality, they have not. This causes them to believe that they can offer opinions, act as a leader, and become resentful when they do not understand the Torah.

Sefer Eliyohu Rabo (6/19): Koro Odom V'lo Shono, Adayin Bachutz Hu Omeid, If a person learns Tanach but not Mishnayos, he is still Bachutz, on the outside. That means he is not capable of grasping what Tanach really means. This statement is not intended as a criticism as much as it is an

assessment of his status and what he can expect from the Torah. Tono D'bei Eliyohu continues, Shono V'lo Koro Adayin Bachutz Hu Omeid. If a person learns Mishnayos but has not learned Tanach, he is still on the outside of understanding the Torah. This is a statement to those who learn Gemorroh, but have a minimal grasp of Tanach.

Finally, Koro V'shono Vlo Shimeish Talmidei Chachomim, Dome K'mi Shenisalmo Mimeni Divrei Torah. If a person learned both Tanach and Mishnayos but has not learned under a Rebbi (which, to a degree, is achieved by learning Gemorroh), it is as if the wisdom of the Torah is still hidden from him. This is because there are so many gaps in his understanding that his knowledge has no practical value.

The expression Bachutz means a lot to me. I fear that I am not getting it and even more afraid that I think I am. To be on the outside means the Torah has not taught me how to live or how to think, and therefore I am not capable of making effective decisions. Everyone who claims to affiliate with the world of Torah should be terrified that they may be Bachutz, on the outside, and do what they can to truly belong to the Torah world.

Maturity Through Experience

By Rabbi Shmuel Gluck

There are certain skills necessary to excel in marriage, parenting, business, and even in friendships. One of the more important requirements is the ability to think several steps ahead. Some people are naturally gifted in this area. Many are not. Such people are at risk of being taken advantage of when dealing with others who are capable of thinking ahead.

There is a second skill required for people to succeed in life which, again, some people are naturally gifted at while others are not. It is the ability to anticipate other people's personal preferences. I can make a "move" to which I know what my reaction would be, but this is meaningless if I don't know how the other person will react.

When working with individuals and families, I find that many people fall into the category of those unable to think beyond the next step. In addition, their decisions are made without considering how their child or mentee will react to their decisions. This is what I have referred to in the past as people's personal databases, without which it becomes difficult to be confident with any decision. I have written extensively on the topic of databases. My video lectures on this topic can also be found on TorahAnytime.com.

The ability to anticipate several steps ahead and to know how others will react, when not natural skills, can be learned ones. First, people must appreciate their importance. Often, it is simply not important enough to them to even make the effort. Many people respond to what they consider to be counterintuitive advice with blank stares, unaware that there is more

to consider than just the immediate next step.

Considering the next step **requires parents to look at a child, not as they are now, but how, it is reasonable to believe, they will become after they react to the parent's decisions.**

"One of the biggest causes for failure in Chinuch is when parents/Mechanchim do not consider how the child will react to their decisions."

I) I often suggest to young men and women that they begin the Shidduch process even if they don't seem to be ready to marry and undertake the responsibilities of a family. (Of course, this must be decided on a case-by-case basis.) I do so because I have found that **people generally don't mature merely with the passage of time. They mature because of the stages in life they experience.** Knowing that they are "on the market" causes them to act differently, as do all the subsequent stages of actually dating, going out on a few dates with the same person, considering engagement, and engagement, etc.

While there is risk in such a decision, there is also risk in stagnating people's growth. This same rule applies in other areas. People that are not responsible often become responsible when those responsibilities are the result of the next stage of life, such as transitioning from elementary to high school or from a local to an out-of-town school.

To succeed, it is necessary that they realize that they are moving ahead in life and not just being asked to accept more responsibilities. Whether or not they will interpret the next stage as moving forward in life depends on the individuals themselves, as well as how it is presented to them. The

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS EIKEV 5779

best opportunities are when they are motivated on their own. **I often tell parents that if they want to do something, then it is already something for them to consider.**

2) Some people are unable to see beyond anything not directly in range of their view. I often tell people that, at Arevim's housing, we offer a community, an environment which allows people their best opportunity to grow. While we offer room and board, that is not what they should be focusing on. Recently, someone insisted on seeing the house before their relative moved in. The house was clean besides the kitchen which is actively used (that should be a good thing). They cancelled their plans to move in, as they were unable to see beyond what was in front of them.

One of the biggest causes for failure in Chinuch is when parents/ Mechanchim do not consider how the child will react to their decisions. There are very few decisions which are good or bad moves. It is mostly about how the other person will react. Many parents choose a school because it is what their child really needs without considering how their child will react. Saying "structure is good for my child" may be true but it also may not be practical at this stage. Most children that require structure react poorly to it and that has to be considered before a decision is finalized.

Therefore, as important as it is to be able to see beyond the next move, it is equally important to be able to incorporate the personality of those being helped into the decision process. When parents ask whether their suggestion is an effective one, I ask them the following question: "How will your child likely react?"

Often their response will be, "Well, I hope they will react in a positive manner". Or, they ask me how I think the child will respond, even though I

never met their child. I tell them that asking me how they **should** respond is meaningless because the question to ask is, if I did "X", how **will** my child react. They are the ones that know the answer.

3) The lack of the two skills mentioned above plays a strong role with regard to money. Many parents ask their children to contribute to the cost of the family car, pay for their own clothing when they have jobs, etc. I am very opposed to this idea. (Readers should feel comfortable contacting me if they would like to discuss my position, and the alternatives.)

I have spoken to multiple teenagers who tell me that money, more than any other single issue, taints their attitude towards their parents. Children can not comprehend that their parents struggle with financing, so they interpret the request for money to be a selfish one. Nothing parents say changes their opinion. Therefore, asking children to contribute to the household is a great idea if they do not consider how their child will react to the request, which would often turn the idea into a terrible one.

Of the most difficult challenges when trying to help people is that there is a wide range of possible responses. With regard to their actions, there may be only two or three choices, such as will the child show up or not show up to the job that someone found for him. Nevertheless, there are multiple possible internal reactions they may have. Some examples include the mood that it will create, the long-term resentment the child may harbor for being manipulated, and his feeling of failure if the job overwhelms him. I am asking parents to pause before deciding and to do their best to consider all the factors, present and future, and to consider the preferences of the individual being helped.

Story from "Torah Tavlin" By Rabbi Dovid Hoffman

מעשה אבות... סימן לבנים

Shimon was an eleven year old boy learning in a Polish cheder, when R' Meir Shapiro ZT"l, the Lubliner Rav, came to test the boys and speak to them in learning. The children exceeded his expectations and the Rav told the children that as a prize for doing so well he was going to share with them a secret for life. He quoted the following words from the Be'er Hativ in the name of the Chinuch: "Whoever is careful to recite Birchas Hamazon with kavana, word for word (from a bench), is assured he will never worry about where his next meal will come from for his needs will be taken care of with respect and generosity all the days of his life." The words entered Shimon's heart and he decided, right then and there, to accept upon himself to always bench with kavana (concentration). It wasn't easy. After lunch, while other children ran out to play, he stayed longer, taking his time, saying each word carefully, wasting most of recess but never relenting on his kabalah.

When the Second World War broke out, Shimon was still a boy. Amidst the havoc of war, he was separated from his entire family, undergoing misery and loneliness in Nazi concentration camps. Fortunately, he was chosen to work in the camp kitchen, as an assistant to the cook and this made Shimon constantly aware that the blessing of R' Meir was already being fulfilled. There was no shortage of food in the kitchen and he never had to worry about going hungry. He made sure that after eating bread, he would recite every word of bentsching loud and clear and if he saw that circumstances would not allow him to bentsch properly - he wouldn't eat!

One day, a high ranking Nazi officer walked into the warm kitchen and noticed Shimon working there. Instantly, he became furious and started screaming, "How can it be that a Jewish boy is healthy and well-fed in this camp?" He told Shimon to walk outside immediately and handed him a small hammer. Pointing to the frozen earth he told him to dig a bunker two meters deep to protect Nazi officers from the Russian bombs. It was obviously an impossible request and they both knew it. But none of that mattered. "Upon completion you may return to the kitchen," said the sadistic animal and stormed away. The implications were obvious. Shimon was never meant to return to the safety and warmth of the camp kitchen. With the small hammer

in hand, Shimon raised his eyes Heavenward. "Hashem," he said, "I am keeping my part of the deal, and I was promised that I will be taken care of all the days of my life. I am still a child! Is this called my whole life?"

Suddenly, a truck full of German soldiers drove by. When they saw a Jewish boy standing on the frozen ground, trying to dig with a hammer, they burst into raucous laughter. Furthering his embarrassment, the Germans began pelting the young boy with whatever was at hand. There were bottles and cigarette butts, but also potatoes, cucumbers and other produce. This went on for a quite a bit. When the truck finally moved away, Shimon realized that he was standing in the midst of a pile of vegetables! He had asked for food, and here it was! But he wasn't out of the woods yet. He needed to dig an impossible hole and if he couldn't finish the bunker before the Nazi officer returned, all these vegetables would be useless to him!

But this prayer, too, was quickly answered. Out of nowhere, another truck drove by - this one carrying non-Jewish Polish soldiers. They saw piles of vegetables and asked Shimon if they can have some. With a sudden stroke of inspiration, Shimon responded, "Well, if you dig me a bunker right here, two meters deep, I will let you take all the food!" Without Shimon even lifting a finger, the men jumped out of their truck and with their shovels and picks, set to work. Before long, the hole was completed and Shimon was more than happy to give them the entire stock of his valuable produce.

Soon the Nazi officer returned. He stood there shocked, unable to fathom how a child had managed to dig such a precise bunker, through frozen earth, with just a hammer for digging! He looked at Shimon with a venomous gaze and declared, "I always knew you Jews have someone watching over you." Then he ordered Shimon back to the kitchen!

With the help of Hashem, Shimon survived the war, promising himself in those dark days, that he would always make sure to bentsch with kavanah - thanking the One Above for providing him with food in such a generous fashion. And he kept this kabalah his entire life. In Jerusalem, where he lived, he was well-known for his special affinity and zehirus for the mitzvah of Birchas Hamazon.

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"l

David Gurwitz
Parshas Ekev

Seeing Kindness in the Heel

Let's see how much we might learn from examining a place we rarely ever see, or think about, or feel, but which serves as one of the foundations of our lives – the heel.

Let's also see how this week's *Parsha's* commandment to eat and be satisfied - which led to the creation by our Sages of the full prayer after eating - also ties in with *Chesed*, and more.

Then, let's try and combine the heel and *chesed*.

This week's *Parsha* begins with the following words; "It shall come to pass because you listen to these laws." Why did it use the word *Ekev* next to the word listen? "*Ekev*" means the following: end, because, reward, and "as a consequence of". It is an unusual word. It also means...heel.

Rav Shmshon Raphael Hirsch zt"l provides a long explanation on how the word *Ekev* fits in to his view of all the *mitzvahs* and *chukim* and *mishpatim* which are lumped together under the word *mishpatim*. He beautifully explains that they are all to be carried out under the yardstick of *tzedeq*, as duties we owe; hence, no reward can be claimed.

We cannot see the results of fulfilling any *mitzvah*. The paths of the Torah form an ever widening circle, in which the *mitzvahs* overlap and lose themselves in each other. We see far reaching results from what are apparently small *mitzvahs*. Therefore, all must be done with equal conscientious faithfulness, all being equal to us, as a duty we owe.

Ekev, he says, indicates something NOT consciously striven for. It is something that remains unconsidered, which teaches us to focus on that which we might leave behind, due to possibly being influenced by the changing circumstances of the times. We might step over them – hence, *ekev* - as having little meaning. Distinguishing between more and less important was always bad for us.

The first *Beis Hamidkdash* was destroyed due to lack of *adam l'mokem*, and the second due to *adam l'chavera*. We must take the Torah as a whole – as King David says in *Tehillim*, *Toras Hashem temimah Mshivas Nafesh*.

The *Baal HaTurim* also teaches us – 700 years ago – more about the word *Ekev*. He points out that the word *Ekev* has a value of 172, equaling the number of words in the Ten Commandments! The *Torah* is teaching us that, if we will listen to the 172 words of the Ten Commandments, which are the basis of and contain all of the 613 *Mitzvot*, we will merit *Hashem's* kindness that he swore to our forefathers.

The *Baal Haturim* pointed out in last week's *Parsha* that the second *Luchos* had 189 words, as compared to the first. The difference, of course, is 17 – the value of the word *Tov* – good.

It occurred to me last *Shabbos* while reading the *baal haturim* during the leining of *Parshas Veetchanan* that 172 and 189 – the combined number of words in both *Luchos* - equals 361, which is the value of the words *byad Moshe*, meaning by the hand of *Moshe*! That is exactly the number of words he brought down in two trips!

The *Baal Haturim* also points out that the letters of the word *Ekev* can be rearranged to spell the word *Kevah*, permanent, which we are instructed to do in *Pirkei Avos* this week regarding setting fixed times to study *Torah*.

Following this thought, we understand why the *Gemara* in *Yuma, Daf 28b*, tells us that *Avraham* kept the entire *Torah* before it was given. We learn that *Avraham* kept the entire *Torah* from the language in the *Akeidah*, where it says *Ekev Asher Avraham Bekoli* – because he listened to "My" voice – since the word *Ekev* and its hint at 172 words, is used there.

The *Baal Haturim* also points out that the heel walks behind the foot, in a humble way, and it is therefore not "stubbed" as are the toes! We "dig in" squarely with our heels!

It is quite fascinating that the number of bones in the foot is twenty six, which is the value of *Hashem's* name. This helps us remember who is supporting us when we stand and walk – and the rest of life as well.

The Lubavitch Rebbi, zt"l, tells us that the heel has some significant advantages over other limbs, in that it is the part of the body that yields most easily to the will – putting the heel into hot or cold water is easier than with any other limb. While this seems to come from insensitivity, in fact, being so far from the mind and heart, the heel is less resistant to our conscious power, and more to our inner power.

Rashi tells us more - if a person listens to the commandments that he would normally tread with his heel, then, *Hashem* will safeguard him. The *Parsha* then immediately points out the *Chesed* that *Hashem* swore to our forefathers, and in doing so, connects the two ideas.

Where can we see more *Chesed* hidden in the letters of the word itself, and the idea, of *Ekev*?

The letters *Ayin* and *Bais* surround the letter *Kuf*, forming the word *Ekev*. *Ayin* and *Bais* – 70 and 2 – add up to 72, the value of..... *Chesed*!

When these two letters are spelled out, we see something amazing. *Ayin* – when spelled out (*Ayin –Yud - Nun*) adds up to 130. *Bais* – when spelled out (*Bais - Yud - Sof*), add up to 412. Together, these two spelled out letters of *Ayin* and *Bais*, the letters surrounding the *Kuf* in the word *Ekev*, add up 542, which is the value, with the *Collel*, of the word... *Yisrael*!!!

There we see a hint of the *Chesed* inherent in *Yisrael*, with the surrounding part of the word for heel!

That is Part One. Let's look at the letter *Kuf*, the remaining inner letter.

Kuf - when spelled out (*Kuf Vav Peh*) equals 186, which is the value of the word *Makom*, *Hashem's* place! In fact, the letters of *Hashem's* name, when multiplied by themselves – i.e., *Yud* times *Yud*, *Heh* times *Heh*, etc – also adds up to 186! What do we see from all of this?

THE SURROUNDING OUTSIDE LETTERS OF *EKEV* – *Ayin* (*Ayin Yud Nun* – 130) – and *Bais* (*Bais Yud Sof* – 412) total 542, REPRESENT THE *CHESED* INHERENT IN *YISRAEL*, WHILE THE INNER LETTER – *Kuf Vav Peh* – 186 – REPRESENTS *HASHEM'S* PLACE OF HOLINESS.

Now we can, perhaps, begin to understand how we became *Am Yisrael*, *Bnei Yisrael*, *Clal Yisrael*, *Netzach Yisrael*, from *David Melech Yisrael* – from an *Ekev*.

Let's recall from *Sefer Shemos* how we received the name *Yisrael*. *Yaakov* was born with his hand grasping on to the heel of *Esau*. Hence, his name in Hebrew means "from the heel". The root of his name implies another aspect of *Ekev* – HUMILITY. After all, the heel is the lowest part of the body.

However, humility does not mean PASSIVITY. Let's review the way *Yaakov* received the name *Yisrael* in light of this idea.

Yaakov fought with and overpowered the angel of *Esau*, and the angel named him *Yisrael*, which means, you have struggled with G-d, and with man, and you won. That is what *Yisrael - Israel* - means. We struggle. But we win.

The letters of *Yisrael*, when rearranged, spell *Rosh Li*, the head is mine.

So *Yaakov's* two names – *Yaakov*, related to the heel, and *Yisrael*, the head is mine – represent the span from low to high, from the apparently least sensitive – the heel – to the apparently most sensitive – the head. *Yaakov's* new name encompassed the entire gamut of life.

That is perhaps why the *Torah* calls him an *Ish Tam* – a complete man. *Yaakov* fought with *Esau's* angel.

Our sages tell us that this angel has three personalities, and names – the *Satan*, the *Yetzer Hara*, and the *Katigor* – the prosecuting angel in heaven, who argues against us after the *Yetzer Hara* influences us negatively and before the *Satan* executes judgment on us.

This angel named *Yaakov* – *Yisrael*. We discussed that the difference in *Gematria* between *Yisrael* – his – our – new name, and *Yaakov* is 541, less 182, which is 359, the *Gematria* of *Satan*!!! *Yaakov* was able to incorporate all of the *Satan*, and overpower him, to become *Yisrael*, or *Rosh Li*, the head is mine.

Now, let's look at what we all pray for daily.

Moshiach (which is the rearranged letters of the word *Yismach* – you shall be joyous) has a *Gematria* of 358.

He is one less than the *Satan*, in this world. He always seems to be behind by 1 in this battle.

We see that one of the names of the defending angels is *Sanigor*. The *Gematria* of *Sanigor* – 323 – is one more than the *Gematria* of *Katigor* – 322. Here, the deficit of one is reversed. What is the end result? In heaven, we are ahead by one – Always.

In this world, we are behind by one – Always. That is an even playing field. How does this relate to the heel?

The actions that simply require us to get up and start doing something different and differently – even the actions of an insensitive, lowly heel – can, and usually do, require us to take a first step, and what is that point of first contact?

It is the heel.

Now we can see the connection to eating and thanking *Hashem* that we discussed above.

Benching – the prayer for after eating, from this week's *Parsha* which says "you shall eat and be satisfied" – has an expression near its end which relates to this.

Harachaman Hu .....May the Compassionate One make us worthy of the days of *Moshiach* and the Life of the World To come....*Magdil Yehusos Malcho, V' Ose Chesed Limshiku* – One of makes great the salvations of his King – and does *Chesed* – kindness – which brings His *Moshiach* .

Doing *Chesed* brings *Moshiach* – that is the message.

Our sages tell us that the times before the coming of *Moshiach* are called the Heels of the *Moshiach*.

The letters of the word for heel contain the *Chesed* of *Yisrael* – whose name comes from the "heel" based battle for *Moshiach* – surrounding the *Makom*, the place of *Hashem*, whose value is hinted at in the entire foot bone structure.

Hashem should empower us to learn how to constantly take that first step for *Chesed*, already inherent in the letters forming the word *Ekev* – heel. There is already *Chesed* mystically hidden in the letters which make up the place where we land that step – the supposedly "lowly" heel – and in every trip we take.

Recall from the *Drush* on *Massei* regarding *Vayesu* and *Vayachanu* that the difference in EVERY journey we take, between every leaving and camping, is the value of *Chesed*.

These individual steps will, G-d willing, combine to form the foundation to withstand the tremors of the overall heels of *Moshiach*, may he come soon, in our days.

יודעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ד' אלקיך מיסר

You shall know in your heart that just as a father will chastise his son, so Hashem, your G-d, chastises you. (8:5)

Every time that we as a nation – or Jews individually – are challenged with adversity, be it in the guise of illness, economic troubles, childrearing, or circumstances that cause unspeakable pain, we ask ourselves: What is the purpose of this challenge? Is this Heavenly punishment meted out against a person, or is it a Heavenly Father’s loving discipline? Is it punitive, or therapeutic? The distinction is in the word, “Father.” How do we view the Source of the adversity? Is it from a Master or from a loving Father? The Torah gives us the answer with the above pasuk: “Just as a father chastises his son, so, too, Hashem chastises you.” It is loving discipline. Will the awareness that it is being sent to us by Hashem in His role as Father make a difference? Absolutely. We realise that Hashem seeks our return to Him. The adversity serves as a reminder: “Although you have acted out of character, I still love you. You are My son. I would like you to come home. This is a reminder that I care about you.”

Concerning the pasuk in Mishlei 3:12, “For Hashem admonishes the one He loves; as a father, He mollifies the child,” the Gaon, zl, m’Vilna writes that “A father disciplines a child that he loves until he sees a positive reaction, when the child changes the downward/negative course of his trajectory. This chastisement is a manifestation of deep, abiding love. A father wants his son to change; thus, he ‘encourages’ his return through various media, of which pain/trouble/adversity is a powerful motivator.” The Gra adds, “The sign that this adversity originates from deep love is, that when it is over, one sees the father making every attempt to fulfil the wishes of the child.” (Once the censure has run its course and succeeded in turning around the child’s behaviour, the father is prepared to do anything to “get into his child’s good graces.”) Veritably, when one chastens, employing the medium of painful and troubling challenges, it is an indication that a loving father is behind the “slap.” One does not slap a stranger’s child, because it is none of his business. When it is my child who requires “straightening out,” however, I will apply the necessary discipline.

Horav Simchah Wasserman, zl, underscored this idea in light of the unspeakable horrors and tragedies which our People sustained during the Holocaust. This was both a churban gashmi, physical/material destruction, and a churban ruchni, spiritual devastation, in which the greatest Torah leaders and yeshivos were destroyed. What is the Heavenly sign that indicates that this was all part of the Heavenly Father’s plan? The fact that today we are blessed with an extraordinary abundance of yeshivos, Torah scholars of all genres, means that Klal Yisrael is building both spiritually and physically. (One only has to take a look at the sheer numbers of Torah families throughout the United States, Europe and, of course, Eretz Yisrael, to affirm this verity.) We are on the upswing. As in the Egyptian exile, when we grew exponentially with each mother giving birth to sextuplets, we are growing today. Kiruv/Jewish outreach is at an all-time high. Young people are returning “home” to the Judaism of their grandparents and great-grandparents. All of this is a sign that the suffering which we endured seventy-five years ago was

orchestrated by Hashem as a Father acting out of love for His children. We are not privy to His reasoning, but we accept His decree as children who respect their Father should.

It is with this logic in mind that we are, perhaps, able to understand how some of our greatest and holiest leaders accepted Divine will with consummate love. Horav Yisrael Gustman, zl, was a Talmudic genius without peer. At the age of twenty, he served as a dayan, judge, on the illustrious Bais Din, Rabbinical court, of Horav Chaim Ozer Grodzinski, head of European Jewry. Rav Gustman suffered terribly throughout the horrors of the Holocaust. He related that during the entire period of the war, he recited Viduy (confession before death) hundreds of times. Death had approached him so often, and so close, that he used the shorter, abridged version of Viduy, because he was uncertain whether he would live long enough to recite the long form. (The mere fact that he had the presence of mind to recite Viduy, to confess his sins, is an indication of his enormous love for Hashem and His profound understanding that the tragedy which was occurring before his very eyes was part of a Divine plan.)

Rav Gustman was subjected to the most inhuman physical and psychological torture. How he survived in body, mind and soul is a mystery. I take the liberty of sharing some of his experiences, so that the reader can have a deeper appreciation of this great Rosh Yeshivah. On one occasion the Nazis decided to “relieve” the Vilna labour camp of its Jewish population. Rav Gustman and others were marched to the Ponary Forest at the outskirts of Vilna and lined up at the edge of a large pit. An SS man walked down the line of Jews and shot each one in the head, after which each one fell backwards into the pit. (I do not think anyone of our generation has an idea about – or is able to fathom – the immense suffering endured by these brave, martyred men and women.) When the SS man came to Rav Gustman, he shot him in the head as well. The Rosh Yeshivah felt the bullet enter his skull and he, too, fell into the pit, assuming that within a few moments he, too, would be dead.

Once in the pit, however, he realised that he had movement in his arms and feet. He was not dead. He was very much alive! He lay there, playing dead, until the Nazis concluded their beastly work. He then untangled himself from beneath the corpses and pulled himself out of the pit. He had no question in his mind: he had been the recipient of an overt miracle. The bullet had penetrated his skull and remained embedded there, invisible, with no apparent wound inflicted.

On another occasion, once again in the Ponary Forest, Rav Gustman was present when Jewish families were brought to be murdered. A pit had been dug, and the men were separated from the women and children. This was the scene that confronted him: men on one side of the pit; women and children on the other side. The Nazis then took the children from their mothers’ arms (in some cases they pried the children from their mothers’ arms), flung them up in the air, and shot them while they were still in the air. The corpses of these tiny Kedoshim, holy martyrs, fell into the pit, after which their murders were followed by that of their parents. Mothers would run over to the Nazis and plead that they be killed before their children, in order not to witness the death of their children.

After witnessing this horrific scene, Rav Gustman “lost it.” He could no longer contain himself. He was determined to speak to the “hearts” of the executioners. He approached the officer in charge and asked to speak with him. The response was as to be expected from such a subhuman beast: he raised his rifle and gashed the *Rosh Yeshivah* in the head with its butt. Rav Gustman fell to the ground, bleeding profusely from a gash in his head.

He never forgot this scene. Indeed, when Rav Gustman lived in Yerushalayim, he would stand and watch as the children would parade through the streets on *Yom Yerushalayim*. He explained, “My eyes that have seen children murdered can appreciate the sight of Jewish children marching in joy through the streets of Yerushalayim.”

Rav Gustman had a *ben yachid*, only son, Meir, whom he called Meirke. He was the apple of his father’s eye, a child so sweet and bright, as beautiful as a child could be. During a purge of the Jewish children of the Vilna Ghetto, the Nazis discovered the hiding place where Rav Gustman had concealed Meirke. He held the boy in his arms to protect him from the beasts. It was not enough, as the Nazis beat the child relentlessly, raining blows on the boy and his father until the child bled out over his father. When the Nazis were convinced that the child had succumbed, they pushed the father and dead son into a pile of manure.

Rav Gustman washed off his son’s body and then personally buried him. He removed the boy’s shoes which he used to secure bread for his starving wife and daughter. His usual procedure was to divide whatever food he was able to obtain, with the largest portion going to his son and daughter, the next to his wife. The last portion was eaten by himself. This time, however, he found himself unable to do so. He felt that he was eating his own son’s flesh.

After relating some of the tragic events in the life of this legendary Torah giant, one wonders: How did he remain normal? How was he able to learn Torah, to teach students? How did he function as a human being after experiencing such unspeakable horrors? There is only one answer: He believed with complete faith that whatever had occurred was part of a Divine decree; part of our Divine Father’s love for His children.

We are unable to grasp Hashem’s decree. As the *Kotzker Rebbe, zl*, would say, “If one understands what G-d does, then He is not G-d.” All we can do is affirm, believe and accept. This is how children are to respond to their parents.

קום רד מהר מזה כי שחת עמך ... עשו להם מסכה ... ואתפש בשני הלחת ואשליכם ... ואשברם

Arise, descend quickly from here, for your people have become corrupt...they have made themselves a molten image... I grasped the two Tablets and threw them... and I smashed them. (9:12-17)

The *chet ha'eigel*, sin of the Golden Calf, went down in infamy as the greatest religious outrage, the ramifications of which continue to haunt us to this very day. The wrath manifest by Hashem against His nation almost catalysed our extinction. *Horav Avraham Pam, zl* (“Messages From Rav Pam”/Rabbi Shalom Smith), posits that the sin of the Golden Calf was not merely idolatry. This was not *Klal Yisrael’s* first jaunt with paganism. They had been idol worshippers while they were still in Egypt. The Golden Calf was difficult, because it was not ordinary idolatry, but rather, a fusion, an attempted synthesis of *kedushah* and *tumah*, holiness and impurity. They had created a molten image of a calf which they somehow thought was infused with holiness. They *thought* they were doing the right thing. Since Moshe *Rabbeinu* was not present – they felt that they needed a replacement.

Is it any different today, when we attempt to create a trans-religion by combining Torah with modern culture, ignoring traditions

of the past, labelling them archaic and not in tune with the times? “Heaven forbid” should we reject religious observance. We only want to infuse it with contemporary culture. Let us come out of the dark ages, no longer relegate ourselves to being primitive men, and do it the modern, progressive way. This has been the clarion call of the reformers heralding back to the original *eigel* worshippers.

When the Heavens parted during the Giving of the Torah, Hashem’s Throne had been visible. On it, *Klal Yisrael* saw the engraved form of a calf. *Voila!* This would be a suitable form of a godhead. Indeed, Hashem would even be pleased. The underlying *chet*, sin, of the *eigel* was the blurring of the distinction between holiness and impurity, to the extent that some of them actually thought that they were performing a *mitzvah!*

This was the *coup d’etat*, ultimate success of the *yetzer hora*: Convincing the sinners that they were saving Judaism from itself. They claimed that idolatry that is a *mitzvah* is no longer idolatry. They were serving Hashem in a more progressive, more inclusive, manner. This explains why Moshe did not immediately shatter the *Luchos*. He waited until he had descended and had seen the moral and spiritual outrage of their religious perversion with his own eyes. Idolatry *alone* would not have spurred Moshe to shatter the *Luchos*. The people had been idolatrous in Egypt, and yet they had been able to return to Hashem. This form of idolatry, a fusion of holiness and impurity, took no prisoners. It was ultimate destruction. An *aveirah*, sin, which is thought to be a *mitzvah*, is the most insidious and lethal form of sin, undermining the opportunity for return. After all, people believe that they are saving Judaism – not destroying it.

It was only after Moshe *Rabbeinu* personally saw the revelry and the morally abberative behaviour associated with the “service” to the Golden Calf that he arrived at the conclusion that this was not just idolatry – it was a lethal fusion of holy and profane. This is a recipe for disaster. A number of situations and issues exist in Jewish religious life in which the dichotomy between the holy and profane is a matter of opinion, based on how one chooses to interpret *halachah* or whom one chooses to follow in his views. This is one of the greatest challenges of our time. In order to survive one must have a *rebbe* who is a consummate Torah scholar, an individual whose moral and ethical purity is unquestionable and only superseded by his *yiraas Shomayim*, fear of Heaven.

ולעבדו בכל לבבכם

And to serve Him with all your heart. (11:13)

What is meant by service of the heart? *Rashi* quotes the *Talmud (Taanis 2a)* that states: *Zu hee tefillah*, “This is prayer.” *Tefillah* is the service of Hashem which is performed in the heart. Mental and emotional concentration is an essential component of prayer. One who does not concentrate during prayer is simply reciting words. Prayer is man’s conversation with Hashem. One cannot have an effective, intelligent conversation unless he thinks about what he is saying and to Whom he is speaking. When one prays, it is critical that he divest himself of all extraneous thoughts, so that he can focus his mind on what he is doing: speaking with Hashem. Prayer is actually much more than conversation. It is *avodah she'b’lev*, service of the heart. It is a service; we serve Hashem through prayer.

Let us attempt to describe the depth of the service, so that we can better understand the critical importance of maintaining complete focus on the prayer that we are offering up to Hashem. *Horav Yechezkel Abramsky, zl* (quoted by *Horav Reuven Karlinstein, zl*), asks the following question. The *Kohen Gadol* would enter the *Kodesh HaKedoshim*, Holy of Holies, four times on *Yom Kippur*. (This was the only time that he went into this holy place. He was the only person who ever entered.) Prior to the first three times that he

entered, he would remove his golden vestments and change into white linen vestments. The first time he entered, he burned the *Ketores*, incense. The second time was to sprinkle the blood of the *par*, young bullock. The third time was to sprinkle the blood of the *se'ir*, goat. He then once again donned his golden vestments and continued the *avodos ha'chutz*, the outer service, performed in the *Kodesh*, Holy. He then once again changed into linen vestments in order to enter the *Kodesh HaKodoshim* for the purpose of removing the *kaf*, spoon, on which he transported the *Ketores* and *Machatah*, shovel, which was used to carry the burning hot coals. After removing these two utensils, he once again changed into his gold vestments. Having said this, we turn to the question. It is understandable that in order to remove the shovel, it was necessary for the *Kohen Gadol* to return to the *Kodesh HaKodoshim*. Initially, when he left the shovel with burning hot coals on it, he would wait until the *Ketores* was burnt. The spoon, however, was emptied of *Ketores*. It was clean. Why did he not remove it when he left the first time? Why was it necessary to return for the purpose of retrieving the spoon? During this time, the spoon did not serve a specific purpose. Why did he not take it out when he left?

Rav Abramsky explains that when the service of the *Ketores* was concluded, the *Kohen Gadol* would stop and recite a short prayer. When one prays, he should not be holding an empty cup (or anything) in his hand, because it is distracting, and he cannot concentrate completely on the prayer. Therefore, he leaves the spoon (which might be a distraction during his short prayer) in the *Kodesh HaKodoshim*, only to return a fourth time to retrieve it.

Rav Karlinsky now adds his *pièce de résistance*. If one's spoon in his hand is considered a distraction and impugns the integrity of the prayer, can we begin to imagine what one hundred "spoons in the head" will do to one's prayer? (This means: We pray to Hashem with a wandering mind that is thinking about everything but the words of his prayer. Is this appropriate?)

Prayer is not necessarily defined by the number of words, but rather, by the quality, meaning and depth of each word. Indeed, one word in the gamut of prayer has compelling significance and efficiency. This is the word, *Amen*. When one answers, responds to a blessing with the word *Amen*, he solemnly ratifies the blessing. Much has been written in Torah literature concerning the importance of, and power associated with, the word *Amen*. I want to relate a story concerning a *talmid*, disciple, of the *Gaon*, *zl*, *m'Vilna*, who was known as *Rav Leib Chasid*. Obviously, that such an appellation replaced his last name, is an indication of his extraordinary level of spiritual devoutness.

Tefillah was a large part of *Rav Leib's* life. When he was not praying, he was learning, thus spending his entire day in devotion to Hashem. This is how he earned his *nom de plume*. When *Rav Leib's* daughter became engaged and he realised that he would have to make a wedding and prepare some sort of dowry, he knew that he would have to take time off from his previous level of spiritual devotion and involve himself in the outside world. Since he did not own a business, he decided that he would travel to Vilna, a city well-known for its adherence to Torah, where his reputation preceded him. Perhaps in Vilna he would be able to "raise" the necessary funds in order to marry off his daughter. (*Rav Leib* was not a *schnorrer*. This is how people used to live. The "have nots" would reach out to the "haves.")

Rav Leib travelled to Vilna, where he remained for a few days before returning home. His family was incredulous. Is it possible that during his short stay he was able to secure sufficient funding to pay for his daughter's matrimonial expenses? The questions seemed to be coming at him from all sides. He responded, "First, let us gather together the entire extended family for a meal." They all (daughters and sons-in-law, sons and daughters-in-law) came together for dinner. Shortly before *Bircas Hamazon*, *Rav Leib*

rose from his chair and addressed the group, "You are all aware that I travelled to Vilna in order to secure funds for the upcoming wedding. My first stop in this city was at the home of my revered *Rebbe*, the *Gaon*. When I entered his house he was in the midst of eating dinner. I waited for him to complete his meal and *bentch*. When he *bentched*, I noticed that when he reached the words, *u'mikol tuv l'olam al yichasreinu*, "and from all good things, may He never deprive us," all those at the table responded, "Amen!" This was a tremendous *chiddush*, novel idea, to me, as I had never heard that one recites *Amen* after *al yechasreinu*. I decided right then and there to leave for home immediately, to inform all of you of this *chiddush*. Once you are proficient in *bentching* in this manner, I can return to Vilna."

Rav Leib could not remain in Vilna as long as he knew that there was one *Amen* that his family was missing out on. Apparently, it was worth it for this great *tzaddik* to travel back and forth to Vilna just to teach his family the significance of reciting a single *Amen*.

We recite *Krias Shema* thrice daily. While some employ the proper *kavanah*, others focus on the meaning of the words, while yet others complacently fly through the words as they complete the rest of the *davening*. Perhaps the following Torah thought will add a new dimension to the way we recite *Krias Shema*. The *Zohar HaChadash*, cited by the *Yesod U'Shoresh Ha'Avoda*, teaches that there is a place in Heaven which has 365 *heichalos*, rooms corresponding to the days of the year. These 365 rooms are under the dominion of the *Avos*, Patriarchs: Avraham, Yitzchak, Yaakov, and Adam *HaRishon*. Into these rooms enter all of the *Krias Shema* recitals of the entire year. Adam stands by the entrance and does not allow any deficient *Krias Shema* (a missing word, letter, lack of concentration) to gain entrance into the corresponding portal. Every *Krias Shema* that passes "inspection" is taken and given to the *Avos* who, in turn, kiss the *Krias Shema* and the individual who recited it. When it comes time for this person to leave this earthly abode, his soul is seated twice daily next to the *Avos*! Having said this, we now have a new dimension concerning *Krias Shema* to consider seriously.

Va'ani Tefillah

כי לישעתך קיוינו כל היום

Ki l'yeshuascha kivinu kol hayom.

Because it is for Your salvation that we hope.

We begin by asking for *Moshiach*, his salvation and redemption, and conclude by asserting that it is Hashem's salvation for which we are yearning. *Horav Shimon Schwab*, *zl*, explains that *Moshiach* will lead, inspire, purify and catalyse our return to Hashem via the medium of *teshuvah*, repentance. However, without *yeshuas Hashem*, the Almighty's salvation, *Moshiach* is incapable of redeeming us. Indeed, *Moshiach* himself will have to have undergone a process of *teshuvah* previously. Without *yeshuas Hashem*, there is no *yeshuah*. When one leaves this world, his soul enters up into Heaven where it is asked, *Tzipisa l'yeshua?* "Did you eagerly await *yeshuas Hashem*?" This question has been pejoratively interpreted as, "Did you wait for *Moshiach* as if it is all in *Moshiach's* hands?" We must pray to Hashem that He send *Moshiach*, and that once *Moshiach* arrives he will, under the guidance of Hashem, lead us from sin and direct us on the path of repentance. Indeed, the *Melech haMoshiach* will be the *tzaddik*, righteous leader, who leads *Klal Yisrael* to redemption, but he himself will also be one of those who are redeemed.

To sponsor a *mazaltov*, *simcha* or *yartzeit*, email: peninim@dvar.info

This publication is available worldwide via email and e-readers.

For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / UK 0208 420 4821

or e-mail: peninim@dvar.info

I Will Not Forget

7:12 והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם

“And it shall be the reward (literal translation of the word Eikev is “heel”) when you hearken to these ordinances, and you observe and perform them.” What does the Torah mean by the word, “עקב” – “heel” here? Additionally, how can the Torah tell us about the reward one will receive for performing the Mitzvos of the Torah, when the Torah just told us in the previous Posuk, that one will not receive reward in Olam Hazei for the Mitzvos performed, rather he will receive reward for it in Olam Habah?

The last letters of the words, “והיה עקב תשמעון” spell, “הבן” – as it says in Yirmiyah 31:19 – “הבן יקיר לי אפרים” – “My favorite son is Ephraim.” (If one will heed the Mitzvos of the Torah properly, he will be the favorite son of the Ribbono Shel Olam). (רבינו אפרים)

The “עקב” – the heel – alludes to one’s children, as Chazal tell us, “ברא כרעא” – “The son is the knee of his father.” The Chasam Sofer explains the Posuk in Melachim 1:2:1 “יקרבו ימי דוד למות ויצא את” – “The days of Dovid came close to his dying, and he instructed his son Shlomo saying: I am going the way of all the earth; be strong and become a man.” A Tzaddik in this world is constantly a, “הולך” – he is moving upward in his Avodas Hashem and in his Ruchniyos. However, once he dies, he can no longer move up and he remains standing. If the Tzaddik leaves behind children who follow the proper path of Avodas Hashem, then they are considered like their father, and it is as if the father is still alive and can continue to be a הולך. This is the meaning of the phrase, “ברא כרעא דאבוה” – that a child is an extension of his parents, and if the child goes on the proper path of Avodas Hashem, then it is as if the parents are alive, and will continue to be elevated in this world. “והיה עקב תשמעון” – If you will raise your children on the path of the Torah, that the עקב the heel – the children, will “תשמעון” – heed the Torah, then, “ושמרתם ועשיתם אותם” – even when you are no longer alive in this world, it will be as if you are actually performing those Mitzvos. (יצב אברהם)

Brochos 32b – Yeshaya 49:14 “ותאמר ציון עזבני ד', וד' שכחני” – “And Tzion said: Hashem has forsaken me, and the Lord has forgotten me.” Raish Lakish said: The Congregation of Yisroel said before Hakodosh Boruch Hu: Ribbono Shel Olam, ordinarily, if a man marries a second wife in addition to his first wife, he recalls the actions of the first wife (by taking a second wife it causes the first wife to feel hurt and forsaken; she assumes she must have done

something to lose her husband’s attention, and she is no longer the main focus of his thoughts. However, she can still reasonably expect her husband to recall the early days when he first married her, the days when he had a great love for her and married her. You (Hakodosh Boruch Hu) however, have both forsaken me and forgotten me! Hakodosh Boruch Hu responded, “My daughter; twelve constellations I created in the Rakia, and about each and every constellation I created thirty army commanders, and about each and every army I created thirty Ligyon, etc... and all of them I only created for your sake, and you say to Me, ‘You have forsaken me and forgotten me?’” Klal Yisroel responded: Ribbono Shel Olam – being that there is no forgetfulness before the Kisai Hakovod, perhaps You will not forget the incident of the Eigel. Hakodosh Boruch Hu responded, Even these will be forgotten. Klal Yisroel responded: If there is forgetfulness before the Kisai Hakovod to forget the incident of the Eigel, then perhaps You will forget what happened at Har Sinai. Hakodosh Boruch Hu responded: I will not forget you.

We need to understand the meaning of this Gemara. Why in fact will Hakodosh Boruch Hu not forget Har Sinai, yet will forget the Eigel? Doesn’t Hakodosh Boruch Hu act with complete equality? Additionally, in regards to Klal Yisroel accepting the Torah, the Gemara uses a Loshon of, “מעשה סיני” – the incident of Sinai. Why doesn’t it say, “קבלת התורה” – Klal Yisroel accepting the Torah? It says in Medrash Eichah 3:1 (See above) that Klal Yisroel told Hakodosh Boruch Hu that they accepted the Torah while the other nations of the world did not. The Gemara says the, “מעשה סיני” – for it is not just that Klal Yisroel had a Zechus in that they accepted the Torah, but also the incident of Sinai, in that the other nations of the world would not accept the Torah. This gave Klal Yisroel a great Zechus. It is for this reason that Hakodosh Boruch Hu will never forget that they accepted the Torah, yet He will forget the sins they transgressed, specifically the Eigel, for being that they were the only ones who accepted it, they have a right, so to say, to be insolent. This does not mean that we don’t need to do Teshuva, it just means that if we Chas V’sholom sin, we can do Teshuva and Hakodosh Boruch Hu will accept it. (ברכת חיים)

The previous Posuk says, “לעשותם” – and Rashi explains that the Torah is telling us that one must perform Mitzvos in this world, and tomorrow in Olam Habah, he will receive reward for those actions, for as the Gemara in Kiddushin 39b tells us that there is no reward for Mitzvos in this world. If so, why does the very next Posuk tell us that if we

heed the Mitzvos of the Torah we will receive reward in this world? Vayikra 26:8 – Rashi explains that one cannot compare the few who follow the Torah to many who follow the Torah. It is not just that there are more doing it, but it is exponentially greater. The Vilna Gaon says that when the Mishna tells us of the pillars of the world upon which the world stands: Torah, Avodah, and Gemilas Chasodim, each one of them has more value when performed as a Tzibur.

“Torah” we see in Megilah 3b – which says that the Torah of a Rabbim is much greater than Torah of individuals. “Avodah”, refers to Tefilah, which is stronger with a Tzibur, and as the Mishna in Avos 5:13 tells us, that when one performs “Gemilas Chasodim” in public, others see him doing and they will do it along with him, so that there will be a Rabbim doing it together. Perhaps we can say that while one does not generally receive reward in this world, as the previous Posuk tells us, this Posuk here is telling us that when one serves Hakodosh Boruch Hu as part of a Rabbim, then there is reward in this world. The Yismach Moshe in Parshas Ha’azinu says that Teshuva of the Rabbim, even if done from Yirah, is considered as if it was done with Ahavah (which is a higher level of Teshuva, and it causes one’s sins to become Zechuyos) and causes their sins to become Zechuyos. It is known that the reward for performing Mitzvos with Ahavah is double, meaning that not only does one receive reward in the next world, but he even receives reward in this world. (יצב אברהם)

Other nations come together to attack Klal Yisroel and to look down at Klal Yisroel. However, we know that Klal Yisroel is not the heel, but in truth, they are the head. It was Klal Yisroel who accepted the Torah Hakodosh, and they are Hakodosh Boruch Hu’s children. The Posuk uses a Loshon of עקב for reward to teach us that even when we are considered like the heel amongst the nations of the world, we can still receive reward. The reward will come when we serve Hakodosh Boruch Hu with great joy, and we do so with the Tzibur. It is the nation Klal Yisroel who received the Torah, and it is the nation, Klal Yisroel, who need to serve Hakodosh Boruch Hu. We need to serve Hakodosh Boruch Hu as a nation, a Rabbim, and then the Torah tells us that we will receive much reward for it. May we be Zoche to work together to bring all of Klal Yisroel to serve Hakodosh Boruch Hu in the proper manner, and this will bring much reward for us – the greatest reward of all, being Zoche to seeing the rebuilding of the Bais Hamikdash, במהרה בימינו אמן!

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

PARSHAS AIKEV

תשע"ט RAV BRAZIL PARSHAS AIKEV

HANG ON TIGHT TO THE ROPE

Rav Yosef Echeinstein Shlita *Rosh Yeshiva* of Edison once related to me a story of his *Zaida* the Zidechaver Rebbe and the Brisker Rav z"l. His *Zaide* said to the Brisker Rav that the *sefarim* say that the reason why the times of *Moshiach* is called *Ikvesah Meshicha* because the generation of *Moshiach* will have the lowest souls that were placed in *Adam Harishon* in the heels of his feet. *Aikev* means the heel thereby referring to the lowest *neshamos*. Nevertheless, that same generation will be the most important of all their predecessors since the entire body of man which symbolizes all the previous generations stand and are supported by the heels. When the Brisker Rav heard this explanation he began dancing from joy repeating over and over again even though we are the heel, all the previous generations are supported by us.

This is hinted in the *passuk* עקב תשמעון והיה as *Chazal* tell us that the word והיה suggests *simcha* in comparison to ויהי which connotes sadness. That even during the time of the עקב the generation right before the coming of *Moshiach* we will be happy by realizing that even with all the *tumah* that surrounds us we have the power to nevertheless fulfill the *mitzvos* of Hashem. At the end of the word תשמעון, there appears the letter nun *soffees* which seems unnecessary. However it alludes to the fact that even in the fiftieth level of *tumah* we can still hear the calling of Hashem. That even if we will be weak in *mitzvos* as described in the first to letters of תש, we can still make ourselves into מעון לשבתך a *Mikdash* for Hashem in order to rest inside His *Shechinah*.

Alluded to in the extra letter nun, is another concept. The letter nun appears in the form of a rope which connects one end to the other, no matter how great the distant is between them. The *passuk* says (Devarim 32,9) חבל נחלתו Yisrael are Hashem's portion and rope. The *Chofetz Chayim* ztl said that the rope symbolizes *emunah* in Hashem. The reason being that the *Yid's emunah* starts with his belief that he possesses an eternal connection with Hashem no matter how distant he strays away from Him. In the times of *Moshiach* the winds of the world will constantly try to shake one off the rope that every *Yid* is attached to. The test of the generation will be not to lose one's grip from the rope which by doing so he will allow himself to be thrust into the abyss of emptiness. The letter end *nun* looks like a rope with its straight and long form. It is this rope of *emunah* that a *Yid* must not let go of during the period of עקב. If one holds on tight and tenaciously, what follows will be תשמעו one will hear the word of Hashem speaking to him even from the depths of the 50th level of *tumah*.

PARSHA WITH

Rabbi Shmuel Brazil

YESHIVA ZEEV HATORAH

www.zeevhatorah.org

For sponsorship and to subscribe please email Yaakov@zeevhatorah.org

The acronym of the חבל נחלתו עמו יעקב חבל נחלתו is עני חי, which means that even though we are an עם עני a spiritually poverty stricken nation, nevertheless we are chai and everlasting contrary to all the norms of history from the beginning of time until today.

How do we strengthen ourselves during these difficult and stormy times? The answer is also found in the word תשמעון which means to gather together as found in the passuk וישמע שאול את העם (Shmuel 1,15,4). This is the message with which Yaakov addressed his children before his death יהיה באחרית הימים האספו ואגידה לכם מה יהיה באחרית הימים, assemble and I will relate to you what will be in the end of days. Every Yid draws *emunah* and infuses himself from it when we get *together* for a spiritual purpose. It is like a rope which is constructed from many individual strings. However, when combined into one, they become a singular strong force that will not weaken by the pull of even heavy weights. So too, the rope of *emunah* when combined together by many *Yidden* it makes each string an unwavering force to withstand the tsunami of an incoming tide that threatens to wash away everything of spirit and virtue in its path. A rope of *emunah* is spelled the same way as the verb to pore. To continue to grasp on to the *emunah* rope one must pore over it and study its message its meaning and its effect on one's life. To be successful at *emunah* one has to be a craftsman believer as the root of אומן אמונה suggests. The more one pores over *emunah* the deeper relationship one has with Hashem. Hang on tight and we will merit to greet Moshiach.

GUT SHABBOS

RAV BRAZIL

Zera Shimshon

Ekev

The Zera Shimshon, Rav Shimshon Chaim ben Rav Nachman Michael Nachmani, was born in 5467 (1706/1707) into an illustrious family with great Rabbinical lineage. He studied the revealed and concealed parts of the Torah by the Torah greats of his day.

He served as Rav of Modena, Pisa, Sayna and Reggio, Italy, and was recognized as a holy and pious individual, as well as a tremendous Torah scholar in all areas of Torah. He passed away on the 6th of Elul 5539 (1779).

His Seforim were named, Toldos Shimshon (The 'Offspring' of Shimshon) on Pirkei Avos and Zera Shimshon (The 'Seed' of Shimshon) on the Parshi'os of the Torah. In his introduction, he explains that since his only son had died during his lifetime, he wrote his Seforim to perpetuate his own memory after his passing.

The following is his passionate request to learn his works.

"I implore of you with ten terms of supplication to choose from my Chiddushim (novella) the piece that finds favor in your eyes, for your learning will sooth my soul etc..."

"This righteousness will stand by you forever – to 'eat' in this world, and be satiated in the next. In this merit, Hashem will repay you with children, health and sustenance.

"...and now my brothers and friends etc. do a true kindness, and with your eyes you will see children and grandchildren surrounding your table, houses filled with all that is good, wealth and honor will not cease from your children..."

לזכר נשמת

רבינו שמשון חיים בן רב נחמן מיכאל זצ"ל

בעל הזרע שמשון זיע"א

ויה"ר שיתקיימו בנו ברכותיו של אותו צדיק

לזכר נשמת

יעקב יצחק בן ר' בנימין

לרפואה שלימה

רוני דינה בת סימי

דוד בן שרה

לזווג הגון במהרה

אלישבע נעמי בת רחל

להצלחת

הג"ר נחום צבי בן רחל ומשפחתו

ואכלת ושבעת וגו' (ח' י')

You will eat and you be satiated. (8:10).

In this week's parsha, the Torah speaks about eating. The Gemara derives various halachos regarding eating, one of which the Zera Shimshon discusses.

The Gemara (Ta'anis 5b) relates that R' Nachman and R' Yitzchak were eating together. When R' Nachman requested R' Yitzchak to share some divrei Torah, R' Yitzchak responded, "One may not converse during a meal lest the food accidentally go down the windpipe instead of the esophagus (causing him to choke)."

The Zera Shimshon asks the following questions on this Gemara.

1) If R' Nachman wanted Torah to be spoken at the table, why didn't he himself say a dvar Torah instead of asking R' Yitzchak to say one?

2) As well, why wasn't R' Nachman aware of this seemingly logical halacha?

3) Regarding R' Yitzchak response, why didn't he just say, "One may not speak during a meal"? Each word of explanation that he added, seemingly violated the very halacha he was saying? R' Nachman would have surely been able to figure out the obvious reasoning for this halacha?

The Zera Shimshon answers these questions with the following Gemara.

The Gemara (Brachos 43a) teaches that if people are eating a meal together and wine is served, each person makes his own bracha on the wine. After the meal however, over the cup of wine upon which Birchas Hamazon is recited, one person makes the bracha for everyone. Ben Zoma explains that since during the meal each person is occupied with eating and will not pay proper attention to the bracha being made, he makes his own bracha whenever he is ready. After the meal however, when people are no longer eating, everyone can pay proper attention to the bracha being made by one person.

Tosafos says, that since the reasoning behind this halacha is that those eating will not pay proper attention to the bracha being made, if the person says 'Savri Rabbanan' before he makes the bracha, giving those eating enough time to concentrate, then even during a meal, one may make a bracha for all those present.

Rabbeinu Elchanan however, argues and says that regardless if someone announces 'Savri', being that Chazal made a rule that during the meal each person makes his own bracha, a person is no longer Yotzeh with another's bracha. As well, sometimes, regardless of the announcement, some people will not properly concentrate.

The Zera Shimshon now applies this machlokes to the conversation between R' Nachman and R' Yitzchak.

R' Nachman holds like the opinion of Tosafos that once an announcement is made and people stop eating one person can make a bracha for everyone. R' Nachman applied this reasoning to the halacha of speaking during a meal and let R' Yitzchak know that he had stopped eating and was ready to concentrate on the dvar Torah the R' Yitzchak would say, negating the fear of possibly choking. This is why he himself did not say divrei Torah since he was not sure R' Yitzchak had finished eating.

R' Yitzchak however, was of the same opinion of Rabbeinu Elchanan that even if one makes an announcement it doesn't change the halacha, and in the case of the bracha, the rule of Chazal is still in place either because once the rule was made it cannot change or because the tactic of 'Savri' is not foolproof as explained.

Therefore, although R' Nachman was already aware of the halacha not to speak while eating, R' Yitzchak added an explanation explaining his position. Since making an announcement is not foolproof and some may continue eating and possibly choke, an announcement does not help and that halacha remains the same.

signup & dedications – zerashimshon@gmail.com

MENTION THIS AD FOR
10% OFF
YOUR FIRST ORDER*
*RESTRICTIONS APPLY

WE ARE YOUR
ONE-STOP-SHOP
TO MARKETING SUCCESS

**WE ARE A ONE-STOP ADDRESS FOR ALL YOUR
MARKETING, GRAPHIC DESIGN, PRINTING & MAILING NEEDS.**

We take care of all details from start to finish - under one roof.

MARKETING

DESIGN

PRINT

MAIL

We need you
to *carry us*,
so that we can
continue to *carry you*
every shabbos.

Would You Ignore THESE UTILITIES?

DON'T IGNORE THE UTILITY THAT ALLOWS
YOU TO *carry worry-free* ON SHABBOS

RAMAPOST.COM

**FOR MORE INFO & TO PAY YOUR ANNUAL DUES:
888.805.ERUV (3788) • WWW.ROCKLANDERUV.ORG**

לא מרוצה מההנהגה של ה', הוא חולק על ה', זה העצבות!

הבנאדם מחפש מהו העוון שבשבילו יש לו ייסורים?! קודם כל אין לך אמונה! אתה עצוב זה אומר שאין לך אמונה! תמיד שאדם מחפש על מה לעשות תשובה, דבר ראשון שיחפש את עצמו איך הוא אווז באמונה – אתה מאמין בה? אתה שמח?! אז אתה כבר יכול להתקדם, לחפש על איזה עוון באו לך הייסורים. אבל אתה עומד מול ה', עושה את העבירה הכי גדולה בעולם, שזה להיות בעצבות, ואתה מחפש על מה יש לך ייסורים?! זה טיפשות שאין לה גבול!

ה' כביכול אומר לך: "קודם כל אתה לא מאמין בי בכלל! וחולק עלי, ויש לך טענות עלי, ואתה לא מרוצה ממה שאני עושה! אז מה אתה בא לחפש איזה עבירה אתה עושה?"

כיאלו שאדם אין לו שום עבירה והוא מחפש, בכל אופן, אולי משהו שאני לא מבין ולא יודע, אז תראה לי בורא עולם!

אבל מה, האברך הזה לא ידע, לא ידע שעצבות היא עבירה גדולה!

וזו הבעיה של כולם! שחושבים שעצבות זו לא עבירה! עצבות זה בסדר, מה אתה רוצה?! כביכול זו תוצאה! זה לגיטימי! מה אתה רוצה, עובר עליו מה שעובר, אז הוא לא יהיה עצוב? בטח שהוא עצוב! מה אתה רוצה ממנו? הוא ממש צודק שהוא עצוב!

אבל עצבות זו העבירה הכי גדולה! עצבות זו כפירה בה! עצבות זה סטרא אחרא! לכן אדם דבר ראשון שהוא צריך לעשות עליו תשובה, זו תשובה על האמונה!

ולכן אותו אברך, כשהוא עשה שעה של תודות. ואז הוא התחיל, בשביל לעשות שעה תודה, ולשמוח להגיד תודה על הייסורים בשמחה, זו עבודה! שעה שלמה של עבודה. **כי זה לא נכון להגיד תודה מהשפה ולחוץ, כי כאלו שאומרים תודה ובוכים, זה לא תודה, ותודה כזו לא הייתה מביאה לו שום ישועה.**

אבל תודה שהוא אמר אותה בשמחה, זו עבודה! ואז הוא הבין שהוא חי בטעות, בשקר, הוא הבין שהוא היה עצוב ולכן שום תפילה לא התקבלה, ושום תשובה לא התקבלה, שום פדיון וכו'. ולכן כשהוא עשה שעה תודה, ואז הוא שמח, וכשהוא שמח הוא הבין באיזה טעות הוא חי חודש שלם, ואמר לבורא עולם: "סליחה בורא עולם שלא שמחתי! לא אמרתי

לך תודה! לא האמנתי בך שזה הכי טוב בשבילי!", כשהוא הגיע לאמונה, שזה מה שה' רצה ללמד אותנו, שיעשה תשובה על האמונה! **כי אם אתה מאמין – תשמח! אתה לא יכול להגיד שאתה מאמין ואתה לא שמח! אין כזו מציאות!**

וכשאדם שמח הוא יכול לבקש מה' מתנת חנינם: "אני שמח במציאות שאתה מעביר אותי עכשיו, ואם טוב בעיניך ה' תתן לי מתנת חנינם", בשמחה! אדם אסור לו אף פעם לבוא לבקש כאילו מגיע לו, אף פעם! כי זה לא רק שלא תקבל ישועה, מיד פותחים את התיקים שלך, כי זה נקרא עיון תפילה, וכשפותחים את התיקים של הבנאדם, ולא בראש השנה כשהוא נמצא באומן, זה קצת מסוכן. בראש השנה יש לך עורך דין, שהבטיח שמי שבא אליו הוא יוציא אותו זכאי מכל התיקים, בסדר, בראש השנה פתחו את התיקים שלך, על הכיפאק, יש לך כזה עורך דין שמוציא אותך ואת אשתך, ואת הילדים שלך, כולם יוצאים זכאים. **בשביל זה כל אישה חכמה צריכה לשלוח את בעלה! לך! יש לי תיקים, אוהו איזה תיקים יש לי, לך לרבנו! תהיה שליח שלי שרבנו יוציא אותי זכאי במשפט! לך! רוצ! אפילו תקח מקל, תרביץ לו: "אתה חייב ללכת! מה זה לא תלך?! אני צריכה עו"ד על כל התיקים שיש לי!"**

אבל באמצע השנה, שאדם פותחים לו את התיקים שלו, זה לא כדאי, כי זה לא רק שאדם לא פועל ישועות בתפילות שלו, עוד מתחילים להפרע ממנו: "מה, אתה אומר שמגיע לך? גם לקב"ה מגיע! בא, נפרע ממך רק קצת". אין! לחיות את האמת! ישתבח שמו לעד! שהכל חסד! רק להגיד תודה כל הזמן! לא להפסיק! ממש כל רגע ורגע! כל נשימה, צריכים לנשום ולהגיד תודה! כל רגע ורגע! ישתבח שמו לעד! להודות לה! רק להודות! רק להגיד תודה! עוד תודה ועוד תודה! על כל רגע ורגע, וכל שניה, וכל מצווה שזוכים!

העלון

לכבוד נשמתו הטהורה והקדושה של הצדיק הקדוש אדוננו מורנו ורבנו נחמן בן פיגא זצ"ל.

וכן לעילוי נשמת הצדיק הקדוש רבי יהודה זאב בן רבי יחיאל צבי ע"ה

וכן לעילוי נשמת חברינו הקרובים ארז בן דליה ע"ה ובועז בן חמיה ע"ה. וכן לעילוי נשמת פענל בת ר' מאיר ע"ה וכן לעילוי נשמת שלמה בן נעמה ע"ה בתוך שאר כל נפטר ישראל

ולהבדיל לרפואה שלמה של משה בן אידה שיחיה וכן לרפואה שלמה והצלחה של בת שבע בת ימימה שתחיה וכן לרפואה שלמה וחזרה בתשובה שלמה בלי ייסורים של כל בני ובנות ישראל בארץ ובעולם וכן להצלחת כל התורמים והתורמות ברחמינות ובגשמיות.

לתרומות: 0527161619

לקבלת העלון במייל: elitzur424@gmail.com

לעילוי נשמת יפה בת גולסטאן ע"ה, וכן לעילוי נשמת יוסף חיים בן אברהם ע"ה

הספר שלו רק על שם עזרא, לא הזכירו את השם שלו, בגלל שהוא אמר שיזכרו לו את הזכויות שלו. עד שהגויים הדפיסו את הספרים אז כתבו 'עזרא ונחמיה', ואז הצדיקים שבאותו דור לא ידעו מה לעשות, כי הגמרא אומרת שאסור לקרוא את הספר על שמו, כי יש לו עונש. אז אחד מהצדיקים עשה שאלת חלום ואז הודיעו לו שנמחל לו העוון, ולכן אפשר לקרוא את הספר גם על שמו.

ועל מה הוא נענש? שהוא חשב שמגיע לו! **אתה חושב שמגיע לך משהו?! נענש! אפילו צדיקים! צדיקים גמורים! גדולים מאוד! לא יכולים לחשוב שמגיע להם משהו.**

ולכן מה שה' שלח אותנו לעולם הזה הוא בשביל שנקבל שכר, אבל על מה? **על זה שתגיע לשכל שלא מגיע לך כלום, אז יהיה מגיע לך שכר! אבל אם תחיה בשקר, בגאווה, שמגיע לך, והכל זה 'אני'... – מה עשית?! משהו יש מהכח שלך?! זה משלך משהו?! יש משהו משלך?! מי הקדימני ואשלם! על מה מגיע לך?!**

אז מה? ישלמו שכר על מי שחי בשקר, על מי שחי בגאווה? לכן ה' חנן אותי להסביר, שלמי מגיע שכר? למי שמגיע לשכל שלא מגיע לו! אה, מי שמגיע לשכל שלא מגיע לו, שהכל זה רק חסד, אז מגיע לו שכר! אבל מי שנשאר בשקר, בגאווה, שמגיע לו והוא ראוי, הוא לא יקבל שכר. על מה יקבל שכר? על שהוא חי בשקר? הנה נחמיה נענש, הוא רק חשב שמגיע לו ונענש, עונש גדול מאוד...

ולכן כשאנחנו לומדים על משה רבנו 'ואתחנן', זה האמת! ככה אדם שיש לו, מי שהשיג את האמת כמו משה רבנו, רק מתנת חנינם הוא יכול לבקש! מה הוא יבקש שמגיע לו?! על מה?! על מה מגיע לי?! כל דבר זה מגדיל את החובות שלי! כל כך ה' יתברך הוא כולו טוב ומטיב! **רק עושה איתי חסדים! על מה מגיע לי?! כל מצווה החוב שלי גודל, על הטוב שה' עשה איתי, החוב שלי גודל! שאני צריך להגיד לו עוד תודות ועוד תודות!**

שנזכה לחיות באמונה הנפלאה הזו! להכיר את ה'! לדעת שאין עוד מלבדו! יש משהו מהבנאדם! כלום! בורא עולם נתן לך זכות לבוא ולעבוד אותו, ואתה רק צריך להיות אסיר תודה לו! והאסירות תודה שלך לה' הולכת וגודלת כל שניה ושניה. שאתה נהיה אסיר

תודה עוד יותר ועוד יותר אסיר תודה לה', ישתבח שמו ויתעלה זכרו!

ומי שיודע שלא מגיע לו, הוא אף פעם לא יהיה עצוב! אף פעם!

כי הוא עצוב 'כמה התפללתי, ולא קיבלתי, למה לא הולך לי', כי אדם חי בשקר! הוא חושב שמגיע לו משהו, או שחייבים לו, אז הוא עצוב.

אני אספר לכם מעשה שהיה, ממש לפני חודש חודשיים, ונלמד מזה ממש דעת נפלאה. אברך, תלמיד שלי, מקורב אליי, הוא לא לומד בישיבה, אבל עושה כל יום שעה התבודדות, ולומד, עוסק בהפצה, ב"ה. טוב, מהשמיים ריחמו עליו, נתנו לו תרגיל באמונה. **כי בעולם**

הזה עוברים כל הזמן תרגילים באמונה, וכשצריכים להעלות את האדם עוד דרגה באמונה, מעבירים אותו תרגיל באמונה.

ה' נתן לו כאבים בגוף, נוראים. כמובן שהוא הלך להתבודד, שאל את ה': "תראה לי מהו העוון", העוון שבגללו יש לו כאבים כאלו. נפלא לא? הוא עושה טוב לא? הוא מתבודד, נתן פדיון, אפילו נסע באותה תקופה לאומן, להתפלל על זה. ושום דבר! עוד שבוע, ועוד שבוע, הכאבים לא עוזבים אותו.

עד שאמרתי לו 'לך תעשה שעה תודה, אל תבקש כלום! תגיד שעה תודה!'. טוב, הלך עשה שעה תודה, וכמובן נעלמו הכאבים.

נו, מה? יש פה לימוד עצום מאוד מהסיפור הזה. מה קרה? הבנאדם, בסדר, עושה כל יום שעה התבודדות, עושה תשובה, מבקש מה': "תראה לי מהו העוון שלי", שבגללו הוא סובל כאבים. לכאורה הוא הולך בדרך הנכונה! אז מה קרה?

האמת היא, שרק שהוא עשה שעה התבודדות של תודה, רק אז הוא קיבל שמחה, ואז הוא האמין בה', שמה שה' עושה לטובה הוא עושה! לפני כן הוא היה עצוב.

ובא נלמד מזה מוסר גדול - כשאדם הוא עצוב הוא חי בעבירה הכי גדולה! **כי אין עבירה יותר גדולה מעצבות! אין!** כי עצבות זה פירושו שאדם הוא לא מרוצה ממה שה' עושה! הוא לא מרוצה ממה שה' עושה איתו! הוא עצוב שיש לו כאבים, והוא לא מבין את ה'! מה ה' רוצה ממנו! אני צדיק גמור! אני עושה כל יום תשובה! על מה מגיעים לי ייסורים?! הוא לא מבין את ה'! יש לו טענות על ה', שאלות על ה'. עצבות זה פירושו הרבה הרבה דברים לא טובים! יש לו טענות על ה', ושאלות על ה', הוא

כי זו האמת לאמיתה! שהי' יתברך לא חייב לאף אחד כלום! לאף אחד! לא מגיע לך כלום! הכל מתנת חיים! כל מה שיש לך קיבלת מתנת חיים!

אבל פה יש שאלה שמתבקשת, הרי חז"ל למדו אותנו, כתוב בספר היצירה, שהקב"ה ברא את האדם ולא רצה שהוא יהנה מנהמא דכיסופא, הנשמות הקדושות היו בעולם העליון והתענגו מזיו השכינה, והי' יתברך ראה שהתענוג שלהם הוא רחוק משלמות, למה? כי הם מקבלים תענוג בלי לעבוד עליו. והי' יתברך שהוא כולו טוב, ורצה להטיב הטבה שלמה לנשמות, לכן הוא אמר 'אני אוריד אותכם, ואשלח אותכם בשליחות, אתם תעבדו, ואז יהיה **מגיע לכם** לקבלי'. אז יש פה סתירה! אדם מצד אחד צריך לדעת שלא מגיע לו, ומצד שני כל הבריאה נבראה בשביל שאדם יעבוד ויהיה מגיע לו! אז יש פה סתירה!

והחונן לאדם דעת חנן אותי בתירוץ נפלא מאוד, שיש בו מסר עצום מאוד. הי' יתברך ברא את הנשמה שתבוא לעולם הזה ותעמול ויהיה מגיע לה שכר. מה היא צריכה לעשות? להשיג את התכלית! על מה היא תקבל שכר? שהיא תשיג את התכלית!

ומהי התכלית? התכלית זה להכיר את הי' יתברך ולדעת אותו! זו התכלית, להכיר את הי', לדעת את הי', להאמין בהי'! זו התכלית! אז אם היא תשיג את התכלית, היא תקבל שכר על ההשגה שלה, על העמל שלה. אבל אם היא, לא רק שלא תשיג את התכלית אלא תלך ההפך מהתכלית, אז בטח שלא מגיע לה שכר.

ומה פירוש להכיר את הקב"ה ולדעת אותו? לדעת שאין עוד מלבדו, שאדם אין לו שום דבר מעצמו, הכל מהי'! כל מה שעשיתי זה משלי? הכל מהי'! מי הקדימיני ואשלם! אין אדם יכול לעמוד על דבר תורה אלא אם כן נכשל בו, אלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו, שהכל תלוי בתפילה, וכל החסרונות הם בגלל חסרון תפילה! כי הכל מקבלים מהי'! הכלה כל מקבלים מהי'!

אז אם תשיג את התכלית, שתדע שלא מגיע לך כלום, כי הי' לא חייב לך כלום.

אם בורא עולם היה שולח אותך לעולם הזה ומצווה אותך: "לך תעבוד! יאללה!". אתה יכול לעבוד? אתה לא יכול לעשות כלום! אתה לא יכול לעשות שום דבר עם הי' לא יעזור לך! בבקשה, אם אני אשלח אותך ואתה תעשה

עבודה, בבקשה! תעשה עבודה אז מגיע לך שכר! אבל אתה לא יכול לעבוד כלום! אין עוד מלבדו! הכל זה הי'! הכל זה מהי'!

לכן אדם שבא לעולם הזה, ומכיר את הקב"ה, שהוא כולו טוב, כולו חסד, כולו רחמים, והכל בחסדו, כל מה שיש לך זה הכל בחסדו! הרי מה מגיע לך? עשית מצווה? לא רק שלא מגיע לך כלום, שום שכר, אלא שאני עכשיו חייב להי' יתברך תודה על המצווה! כמה תודה? מאה אלף שנה תודה על מצווה זה לא יספיק, כמו שכבר הסברתי, שעל מצווה אפילו שתגיד מאה אלף שנה תודה, בסוף מה אתה צריך להגיד? לא התחלתי להודות לך.

כי שום תודה לא תספיק להודות על שום מצווה! שום תודה בעולם לא תספיק!

אז אם אדם הוא הכיר את הי', והוא יודע 'אני? איזה שכר יש לי לקבל? על מה? על מצוות? אני בעל חוב לקב"ה על המצוות! אני חייב לו כל רגע עוד ועוד מאה אלף שנה תודות, על כל מצווה ומצווה! כל רגע ורגע! כל נשימה, כל מצווה שעושים! אני מגיע לי שכר? אני מתבייש בגלל לבקש מהי' איזה משהו, כל כך הי' מטיב איתי, אני עוד מגיע לי שכר?...

וזה אנחנו מדברים על אדם שעוד לא עשה שום עבירה.

ומי שעושה עבירות? עובר על רצון הי'? אז בכלל, איך הוא יכול בכלל להרים ראש ולחשוב שמגיע לו איזה שכר, איך?

לכן אדם שבא להכיר את הקב"ה, והוא יודע 'ישתבח שמו! כמה חסד הי' עושה איתי! הוא מקרב אותי! הוא נותן לי! הוא נותן לי ללמוד, לעשות מצוות! הוא מזכה אותי!..

הוא כל רגע רק רואה שזה חסד של הי'! אז מה יש לי לקבל שכר? על מה? על מה שהי' מטיב איתי?!

ומי שמשיג את הדעת הזו, אז מגיע לו לקבל שכר.

אבל אם אדם חי בשקר של גאווה, כוחי ועוצם ידי, 'כמה מצוות אני עושה! ומגיע לי שכר!..

הרי הגמרא בסנהדרין אומרת: " כל מילי דעזרא נחמיה בן חכליה אמרינו ונחמיה בן חכליה מ"ט לא איקרי סיפרא על שמיה אמר רבי ירמיה בר אבא מפני שהחזיק טובה לעצמו שנאמר {נחמיה הי-ט} זכרה לי אלהי לטובה", שנחמיה נענש שלא יקראו את הספר על שמו. לכן כמה אלפי שנים היו קוראים את

דיבורים צינור שיצורו השבועי של הרב שלום

החברך

את עמו ישראל

בשלוש

יתכנו טעויות בשל הרוצת הכתיבה

ארוש שלישי"א

נא לא לקרוא בשעת התגילה והקריאת התורה / העילון ביקוד לזכותו של פורתו הרב שלום פון יצנה שיהיה ויאריך ימים בפריאת איתנה עד פאה וקשרים שנה

עושה איתו עוד טובות ועוד טובות, כל רגע, הוא רק רואה כמה הוא צריך להודות, איך הוא יכול להודות לאשתו? הוא לא יספיק! עד שהוא אומר לה תודה היא כבר הספיקה לעשות לו עוד איזה כמה טובות, זה נקרא ש'מצא אישה', ואז מצא טוב. אבל 'מוצא אני', שהוא לא מצא ועוד ממשיך למצוא, כי הוא מלא מרוצה ממה שיש לו, אז מר ממוות.

פרשת 'ואתחנן', בעל הטורים אומר: **"ואתחנן**. בגימטרי' שירה שאמר לפניו שירה כדי שישמע תפלתו:" – נפלא! כי היית יכול לחשוב שהוא ביקש מה' מתנת חנינם, אבל הוא היה עצוב, מדוכא, בוכה... – מה פתאום! משה רבנו התפלל בשמחה! אמר שירה לה'! שר לה'! שמח! בשמחה הוא התפלל! אמר שירות!

ומה הוא ביקש מה'?" **"אֶעֱבְרָה נָא וְאֶרְאֶה אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר בְּעֶבְרַת הַיַּרְדֵּן הַהֵר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבֵּן:"**, והקב"ה דייק בבקשתו: "מה אתה רוצה, לראות? בבקשה – **עֲלֵה רֹאשׁ הַפְּסָגָה וְשֵׂא עֵינֶיךָ יְמִינְךָ וְצַפְנָה וְתִימְנָה וּמִזְרְחָהּ וְרֵאָה בְּעֵינֶיךָ כִּי לֹא תַעֲבֹר אֶת הַיַּרְדֵּן הַזֶּה:"**.

אלא שמשו רבנו היה צריך להתפלל: "אעברה נא ואגורה בארץ ישראל הטובה, ואתיישב בה". אה, אתה רוצה רק לראות? בבקשה! התקבלה תפילתך!

לכן אדם צריך תמיד לדייק! כשאדם מתפלל על דבר הוא צריך לדייק במה שהוא מבקש.

רבי נחמן מברסלב כותב בליקוטי מוהר"ן שמהראיה שראה משה רבנו את ארץ ישראל, הראיה לבד הכניסה קדושה בארץ ישראל, מהראיה שראה משה רבנו. כל הקדושה של ארץ ישראל באה מהעיניים של משה רבנו.

כולנו יודעים, למדנו, שמשו רבנו התפלל 515 תפילות, רש"י הקדוש אומר: **"ואתחנן**. אין חנון בכל מקום אלא לשון מתנת חנם, אע"פ שיש להם לצדיקים לתלות במעשיהם הטובים, אין מבקשים מאת המקום אלא **מתנת חנם**..."

אישה שואלת את בעלה: "אם תסע לאיזה אי בודד, מה תקח איתך?..." אמר לה: "כמובן! את התמונה שלך!". האישה חייכה חיוך מאוזן לאוזן! שמחה! אמרה: "אה, בשביל שתמיד תזכור אותי ותתגעגע אליי?", אמר לה: "לא... כדי שתמיד אני אזכור שכדאי לי להמשיך

להשאר שם" 😊

זו בדיחה שמתאימה לט"ו באב. יום של מחילת עוונות, יום שיורד בו כזה אור, עצום מאוד, ישתבח שמו.

ומה קשור ט"ו באב לזיווגים? כי כל זמן שאדם לא מוצא את הזיווג שלו זה כי יש לו עוונות. אחד לא מוצא את השניה בגלל העוונות שלו. וכשנמחלים העוונות כולם מוצאים את הזיווגים שלהם.

ויש אנשים, כמו זה מהבדיחה, שהם נשואים שבעים שנה ולא מוצאים את הזיווג שלהם. הוא אמנם נשוי עם אשתו, אבל הוא עוד לא מצא את הזיווג שלו, לא מצא את אשתו. לכן בגיל 70 יש זוגות שהולכים להתגרש, כי אף פעם לא מצאו אחד את השניה. למצוא את הזיווג זה לא רק לפגוש את הבת זוג, למצוא אותה זה פירושו שאדם **יראה כמה היא טובה, לראות את החיובי שבה, את המעלות שלה**, עוד הכרת טובה, שיהיה אסיר תודה, ממש לשמוח בחלקו! כל רגע שיראה 'איזה חלק טוב ה' נתן לי! ישתבח שמו לעד!!

כי יש מצא ויש מוצא, 'מצא אישה מצא טוב', ו'מוצא אני מר ממוות את האישה', מה ההבדל? כי אדם שהוא מצא, בלשון עבר, שפירושו שהוא מצא את אשתו, ושמח בה, ויש לו רק אותה בעולם שלו, אז הוא מצא טוב, כי טוב לו איתה. אבל אדם שהוא 'מוצא' בלשון הווה, היינו שהוא כל הזמן מוצא עוד נשים ועוד נשים, כי הוא לא שומר את העיניים שלו ר"ל, לכן מר לו ממוות, ורע לו בבית שלו.

לכן יש זוגות שנשואים 50 שנה, 70 שנה, והוא עוד לא מצא את הזיווג שלו, צריך למצוא את הזיווג. וזו העבודה של הכרת הטוב. העבודה של הכרת הטוב פירושו שאדם חי לראות תמיד שהאישה לא חייבת לו כלום, ואע"פ כן היא רק

גן הדעת חידושים לפרשת שבוע

מעניין אכילתו של אדם מביא ספר הזוהר (מדרש רות) עשרה תיקונים המועלים להשביח ולשדרג שולחנו של אדם בגשמיות וברוחניות.

תיקון ראשון - שיהיה שולחנו ערוך ומסודר. האסתטיקה היא חלק בלתי נפרד ממוציאות האדם, וחשוב מאד לתת לה חלקה בכל תחום מתחומי החיים, אם זה בבגדים שאדם לובש אם במראה הבית, וכן בצורת השולחן ובסדר שבו, בפרט בזמן בו אוכלים שהוא זמן מסווג מאד להשיג רוחניות גבוהה כנרצו בכתוב "וַיִּדְבֹּר אֱלֹהִים הַשְּׁלֵחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה'". **תיקון שני** - נטילת ידיים. קודם האכילה צריכים לדאוג לנקיות, להיות בדוגמת מלאכי מעלה עליהם נאמר שאוכלים "לָחֶם אֲבִירִים", ויש ליטול ידיים ביד שמאל תחילה, לתת עוצמה לימין המייצגת את האהבה והחסד, והיא כוונה מועילה לטהר המחשבה לפני המאכל, כי אהבה מביאה שובע, אהבה מביאה ברכה ושפע, לכן יש לתת לימין תוקף לפני האכילה. **תיקון שלישי** - להגביה ידיו לאחר הנטילה, לקיים בעצמו "שְׂאֵף יָדְכֶם קִדְשׁ וְצַרְכֵי אֶת ה'". כי והגבהת הידיים כלפי מעלה זה קישור העשייה אל האמונה, כי הידיים הם בחינת אמונה, ועם הידיים עובדים ועושים את רוב הצרכים, לכן טוב להגביהן לחבר עשייה באמונה. **תיקון רביעי** - לברך על נטילת ידיים בכוונה כדי לקשר את המחשבה והדיבור בשורשים העליונים, והברכות באופן כללי מזכירות לאדם מלכו של עולם, שזה הזיכרון החשוב ביותר אותו צריך לזכור, וזה זיכרון מועיל לתיקון ההשקפות ולשיפור המידות. **תיקון**

פנינים חסידות ברסלב

הרחיב פעם רבי יצחק בער ז"ל בדבריו מגדל הקדושה שצריך כל אהד לשמור קדושתו היטב, ואמר הרי בתפילין דמארי עלמא כתב בהם "ומי קעפך וישראל", כמו שאמרו רז"ל, מזה יש להבין שקשפונם חלילה פגם כל שהוא בקדושת יהדותו הרי הוא פגום בתפילין של השם יתברך עד שיכול אף לקטלו חלילה. והיני שפונם בהתפארות שפותפארו בו הקדוש ברוך הוא שהוא בחינת תפילין יתברך. (שישק ה - קסו)

פנה פעם רבנו אל רבי נפתלי ז"ל ואמר לו: השתדל לומר תורה, שאילו רבי נפתלי ז"ל ומי ישמע אותי? נענה לו רבנו ואמר: "קשטאני סאָה - יהיה קבר סי עישמע". והיו מספרים שהיה נוהג בכל שבת בעת סעודה שלישית להסתגר בחדר, וישעקו אחריו בהביטם דרך חור הפתעול ראו איך עשויים מתנועע ואומר תורה קשף זמן. (שם ה - נט)

בעולם, זוהי תכליתו של כל אדם, לא להיות עץ יבש, אלא להיות עץ כרי עושה פרי, היינו להוליד עוד אנשים בצלם אלוהים ובדמותו. ויכול כל אדם לפי שאוכל להסתכל על עשרת אצבעותיו ולזכור שכל אצבע מרמזת לאחד מעשרה תיקונים שנתנו לנו לתועלתנו לפני הסעודה, וזה חשוב מאד מאד, כי תיקון האכילה הוא שורש תיקון כל כוחות הנפש.

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של ח סד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה"

קו ההלכה הסכרדי: *3030

על נטילת ידיים, ואם בירך על טבילת ידיים, יצא. גמרא חולין (ק"ו עמוד א') שולחן ערוך (סימן ק"ס סעיף ח) וש"ת מנחת יצחק חלק ד (סימן כב).

האם מותר להתפלל בשעת הנהיגה ברכב?

נהג הרכב אסור לו להתפלל בעת הנסיעה משום חשש פקוח נפש. הגאון הרב שלמה זלמן אויערבך זצ"ל (אבני יספה פרק י"ד הגה 26).

האם מותר לקצר את תפילת שחרית, ולצאת באמצע חזרת השליח ציבור בשביל לצאת לטיול?

אין לצאת באמצע חזרת הש"ץ אלא אם כן במקום דוחק או במקום הפסד ממון או מזה עוברת, אבל לצורך טיול אסור, וגם לצורך מצווה להתיר אלא אם עושה כן באקראי בלבד, אבל אם עושה כן באופן קבע אסור. משום שמלול בתקנת חז"ל, כך הורה הגאון הרב אשר וייס שליט"א והובא בגליון שמעתתא עמיקתא (גליון קל"ט).

לישיבה הגדולה נעיונות התורה
זקוקים בדחיפות ל:
תנור מוסדי | מקפיא מוסדי | ספסלים
ספרי קודש | ספריה | ועוד
הרב נתן אלחדד 052-7602544

שאלות מצויות לימי הקיץ חלק ב'

אנו רוצים ליסוע למקום נופש ואין שם מניינים לתפילה בציבור, ונוצר ויכוח בין החברים האם מותר ללכת למקום כזה, מה ההלכה בעניין זה?

אסור ללכת למקום זה, והסיבה היא משום שאסור לאדם להכניס את עצמו ביוזעין וללכת למקום שאין בו מניין, כי מבטל קדושת ה' בעשרה וקדיש וקדושה וברכו ועניית אמן, ונחשב כאילו ביטל מצוות עשה, ואף שאם לא הזדמן לאדם מניין יכול להתפלל ביחיד, ואינו עובר איסור בכך, מכל מקום כאן שהולך ביוזעין על דעת לבטל עצמו מניין, אסור. שבת הלוי (חלק ו' סימן כ"א אות ג.) ושמעתתא עמיקתא (גליון קמ"ד).

אנו יוצאים לטיול בשעות הצהריים המאוחרות, האם אנו חייבים להתפלל מנחה קודם לכן או שיכולים לצאת לדרך ולהתפלל כשנגיע למחוז חפצנו?

בשולחן ערוך (סימן כ"ב) מובאר שאסור לצאת לדרך קודם תפילת שחרית כי אסור להתעסק בצרכיו קודם התפילה, אמנם לגבי תפילת מנחה נוקטים הפוסקים שאין איסור לצאת לדרך קודם התפילה אלא שיש לחלק: אם הוא מתעתד להגיע למחוז חפצו לפני שיעבור זמן תפילת מנחה, או

חמישי - לתת ממאכלו לעניים, שזו היא מטרה מוטרת התורה באופן כללי, שיהפוך אדם לבעל צדקה וחסד, לאדם שתמיד חושב על זולתו ולא חי רק את עצמו. **תיקון שישי** - לברך ברכת המוציא, כי עיקר המזון והשביעה הוא מהדעת, ולחם הוא בחינת דעת, בחינת לחם מן השמים, לכן מברכים דווקא על הלחם, כדי לזכות לדעת, שזה הדבר הכי חשוב בחיים, כמו שאמרו חכמים, מי שיש לו דעת יש לו הכל, ומי שאין לו דעת אין לו כלום. **תיקון שביעי** - שלא יהיה זולל וסובא בסעודתו, וזה עניין חשוב מאד לאכול במתינות ובדרך ארץ, לא לאכול בהלעטה, אלא כמי שאוכל לפני המלך, ומי שיכול שים לנגד עיניו שאותיות מאכל הם נוטריקון מה איך כמה למה, וישאל עצמו לפני כל סעודה שאלות אלו, מה אני אוכל איך כמה ולמה, וזה יסייע לו בוודאות לאכול במתינות וכדי שובעו בלבד. **תיקון שמיני** - להגיד דבר תורה על השולחן, כדי להעלות את הסעודה לדרגת קודש. שזה כל עבודתנו בעולם הזה, להפוך להיות קדושים, כמאמר הכתוב "קדושים תהיו" וקדושים פרושים פרושים מהדברים המותרים והלא מועילים. **תיקון תשיעי** - ליטול מים אחרונים לפני ברכת המזון. וענין מים אחרונים היא ההכרה ש"הסטרטא אחרת" צריכה גם היא לקבל חלקה, ואדם שלא לומד לתת לה קצת בסוף נותן לה הרבה, לכן חייב להשכיל כיצד להמתיק תאוותו בקצת מן הקצת, שזה סוד מים אחרונים חובה. **תיקון עשירי** - לברך ברכת מזון מתוך שמחת הלב, ועל ידי ברכת המזון בכוונה נתוודע שמו של הקב"ה

מאמר ראש הישיבה

המשך -

כי לא רק שאין לנו שום דרך להחזיר לו על כל טובותיו, אלא שעוד חטאנו לו והרשענו כלפיו.

ואם בכל זאת הוא נותן לנו לחם ושמלה ובריאות ותורה ומצוות - מה זה מעיד? זה מעיד על אהבה מיוחדת ואינסופית. ומה אנחנו יכולים להחזיר לו? המינימום הוא שלפחות נזכור היטב שה' לא חייב לנו כלום ונרגיש בכל רגע את אהבתו הגדולה.

וגם האהבה שלנו לגרים והיחס מיוחד שלנו ליתומים ולאלמנות ולחסרי האמצעים, אלה שאנחנו לא חייבים להם כלום והם לא יכולים להחזיר לנו - האהבה הזאת היא הביטוי הגדול ביותר להבנה של האהבה של ה' אלינו, וזה היישום הגדול ביותר למצוות "ללכת בכל דרכיו" שחוזרת פעמיים בפרשה, שהרי אנחנו בדיק אתו הדבר, ובכל זאת, כמה הוא אוהב אותנו.

ידיעת הידיעות

וברצוני לחזור ולהדגיש את יסוד היסודות וידיעת הידיעות שכל האמונה עומדת עליה:

דע לך, ה' אוהב אותך אהבת עולם אהבה אינסופית בלי שום אינטרסים ובלי שום פניות, ולא משנה מה עשית ומה המדרגה הרוחנית שלך.

אם חסרה ליהודי ההבנה הבסיסית הזאת, חסר לו העיקר של האמונה.

אם אתה חושב שה' לא אוהב אותך או לא מספיק אוהב אותך - גם אם יש לך את כל הסיבות הכי טובות בעולם ואת כל ההצדקות, וגם אם אתה תולה את זה במעשיו הרעים או בכל סיבה אחרת - אתה לא מאמין בה'!

אם אתה מאמין בבורא עולם שברא את העולם ומשגיח, ואתה מאמין בכל עיקרי האמונה, ורק חסרה לך האמונה באהבתו הגדולה אליך כמו שאתה - אז אתה לא מאמין בבורא עולם שברא אותך. כי הבורא שברא אותך אוהב אותך כמו שאב אוהב את בנו. הוא אוהב אותך בכל מצב.

אמונה בה' זו אמונה בה' שברא אותך ואוהב אותך בלי סוף.

הוא ברא אותך מאהבה גדולה אליך. הוא מחיה אותך כי הוא אוהב אותך ומאמין בך. והוא מחכה ורוצה ומצפה לעזור לך בכל תחום ולתת לך את כל השפע שבעולם, והעיקר הוא שהוא ברא אותך כדי להראות לך את אהבתו הגדולה ולרחם עליך ולעזור לך לדעת אותו להתקרב אליו.

אז נכון שאתה כעת מרגיש רחוק, אבל זה לא אומר שהוא לא אוהב אותך, אלא אדרבא הוא אוהב אותך ומאהבתו הגדולה הוא מנהיג אותך ומחכה ומצפה לעזור לך להתקרב אליו ולהכיר אותו ולהאמין בו. הוא אוהב אותך ורוצה לעזור לך.

זו האמונה ורק זו האמונה.

אנחנו חייבים שהנושא הזה יהיה ברור לנו כשמש. בלי זה אי אפשר להתקדם, בלי זה אי אפשר לשרוד בדור הזה. צריכים להחזיר את זה לעצמנו ולדבר על זה עם חברינו והעיקר ילדינו כבר מגיל קטן, ובזכות זה נזכה לחזור בתשובה מאהבה בימי הרחמים הבאים עלינו לטובה.

בברכת שבת שלום ומבורך

סיפור לשולחן שבת

פעמיים רוח הקודש

ז"ע. עתה הבין ר' משה אהרן פשר עיכוּביו בדרך כי סן השמים כיוונו שיעיר יחד עם רבי פנחס לקיים דברי הצדיק.

על אתר נישג לרבי פנחס ומסר לו את הקוּיטל. ר' משה אהרן שהה במקום עוד שעה ארוכה של תפילה ותחנונים, ויצא סן הציון בחשכת ליל, ותיכף החל לתור אחר אדם האוסף מעות לצורכי צדקה.

חיפש וביקש, אך לא מצא. לבו נקפו בחשש ובדאגה כיצד יוכל למלאות שליחותו של הרב.

מאחר וכן עלה על עגלתו וסובב עמה בעיה, בשווקים וברחובות, ושאל כל עובר אורח שנקרה בדרכו, אם גבאי צדקה הוא, וכולם ענו לו בשלילה וכמעט שבה לכלל ייאוש.

ל פ ת ע פגש יהודי שואב מים ה פ ו ס ע לעוסתו, פנה גם אליו ושאל אותו: "ר' יהודי, שמה גבאי צדקה אתה?"

תשובתו של שואב המים הייתה מפליאה ומעוררת

תמיהה גדולה:

"אם האדמו"ר מבעלזא ישלח עבורי מעות - אקח אותן..."

המום ומשתאה לנוכח הדברים שלף ר' משה אהרן את המעות הצרות לו בכיסו ומסרן לו.

שאלו שואב המים: "האם עתיד אתה לפגוש את הרבי מבעלזא?" ור' משה אהרן השיב בחיוב. "אם כן", ביקש שואב המים, "מסור לו בשמי פרישת שלום וברכה".

בשובו לבעלזא גולל בפני האדמו"ר את כל הקורות אותו. התעניין האדמו"ר האם רצה אותו "שואב מים" להעביר לו מסר כל דהו. ענה ר' משה אהרן שביקש לדרוש בשלמו של הרב.

שמע זאת רבי אהרן ובשביעות רצון אמר: "לאותו שואב מים הייתה כוונתי..."

סיפור הרב משה אהרן קרונשטיין ז"ל, מחסידי בעלזא, שעשה לו מנהג קבוע, לפקוד פעם בשנה, ביום ההילולא (כ"א באדר) את ציונו של הרבי ר' אלימלך ז"ע בליז'ענסק.

לפני הנסיעה לליז'ענסק נהג לעשות את השבת בבעלזא, בצל מרן הרה"ק רבי אהרן רוקח מבעלזא ז"ע (יום פטירתו, כ"א באב), ולאחר השבת שם פעמיו לליז'ענסק.

שנה אחת - בה חל יום ההילולא ביום ראשון - נכנס ר' משה אהרן במוצאי השבת לקבל ברכת הדרך מהאדמו"ר מבעלזא והזכיר שכוונתו לנסוע לציון רבי אלימלך בליז'ענסק.

אמר לו האדמו"ר רבי אהרן: "שתי בקשות לי אליך. האחת: אתן לך 'קוּיטל' (פתקה שנהגו חסידים

לכתוב לרבותיהם לברכה וישועה), אלא שלא אתה תקראו בציון, אלא גיסי, הרה"ק רבי פנחס מאוסטילא, שיעיר לציון.

הבקשה השנייה היא: שתיתן 500 זלוטס ל אדם הראשון ש יבקש כסף לצדקה.

שתפגוש בצאתך מהציון, עתה אין ברשותי 500 זלוטס, אבקשך על כן שתלוני הכסף עד שאחזיר לך".

ר' משה אהרן הסכים בשמחה לבקשת האדמו"ר. נפרד הימנו לשלום ולברכה, ויצא להתכונן לנסיעה.

למחרת שכר ר' משה אהרן מרכבת-סוסים הדורה ויצא לכיוון העיר ליז'ענסק.

אלא שמן השמים גלגלו לידי עיכוּבים מעיכוּבים שונים, בין היתר גם נשבר אופן מרכבתו והוא איבד בשל כך זמן רב ויקר, ולבסוף הגיע לשערי ליז'ענסק רגעים ספורים לפני רדת החשכה...

החיש ר' משה אהרן צעדי לאוהל הקדוש, ובהגיעו לשם נוכח לגודל תדהמתו והתפעלות שפיה דיבר מגורו של האדמו"ר מבעלזא, כי באותו רגע ממש הגיע לאוהל יחד עמו הרה"ק רבי פנחס מאוסטילא

קשבני-אדם באים אצל אחד ואומרים לו: למדנו דרך השם, בידוע שיתנשא. (התנשאות ט')

בלעדי למפיצי עלון "חוט של חסד"

80 עלונים להפצה	תעם טיפוק הנתינה	פיט-זיני הרבים
		
הגיע הזמן שלך 02-5308000		

בדיחות הדעת

אדם פוגש את חברו הקמץ ליד חוף הים, ורואה שהקמץ שם לילדיו אטמי אזניים.

האיש שואל את הקמץ לשם מה הם צריכים אטמים, והרי הם לא נכנסים למים?

עונה לו הקמץ יש כאן אחד שמפריע להם לשחק כל פעם עובר וצועק ארטיק, ארטיק...

המשפט בצורה נכונה ובקשו ממנו להגיד שוב.

לדוגמא: "אבא ואני חושבים שהטיול הזה ממש לא מתאים לך".

ילד עונה: "מה פתאום! לי הוא אמר שאין כל בעיה שאלך לטיול".

אמא: "משה תסלח לי, לא מדברים בסגנון הזה לאמא, אני מכבדת אותך תכבד אותי גם אתה. אתה יכול לנסות ולנסח את כוונתך באופן מנומס יותר?".

ילד: (שוקק, אין לו יכולת ניסוח ויתכן שהוא גם מתבייש).

אמא: "משה אולי תנסה: אני מצטערת אמא. יכול להיות ששמעתי את אבא אומר שהוא מרשה לי ללכת לטיול?".

הטיפ השני משמעותי ביותר, אך נדרשת עבודה רגשית של ההורים ועקביות. חשוב לא לצאת מפרופורציה ולהיות ההורים המציקים ולתקן כל משפט של הילד. אבל חשוב לעבוד על הנושא בכל הזדמנות ובכל גיל.

לסיכום

הפיכת ילד למפונק אינה תלויה כלל ב-כמה תתנו לו, אלא ב-איך תתנו לו. עלינו לתת "פינוק חיובי" בשפע ונדיבות. לא נאפשר לילד לקבל מאיתנו "פינוק שלילי". כאשר נעריך את תפקידינו כהורים ונחנך את ילדינו להתנהג אלינו כהורים ולא כחברים, אע"פ שאנחנו כן ננהג אתם בחברות, הם יכירו בנו כסמכות שאינה ניתנת לערעור, ויכבדו אותנו בהתאם. המשך אי"ה בשבוע הבא.

לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
ני"ד: 054-8434435

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירא

חום ואהבה או חום גבוה פרק ו'

אחד מהטעויות הנפוצות ביותר אצלנו ההורים, הוא "טשטוש גבולות". פעמים ואנחנו רוצים להיראות טוב בעיני הילדים ואנחנו מטשטשים את הגבול בין להיות הורה לבין להיות חבר של הילד. יש מאיתנו שכבר שכחו את מעמדם כהורה עד שמומש מפחדים מהילד ולעיתים אף נכנעים לכל בקשה של הילד מחשש שמא הוא ...

טשטוש גבולות = פינוק

טעות זו שלנו ההורים יוצרת "ילד מפונק" במונח השלילי של המושג, ילד נודניק ותובעני. וכאן המקום לדון בשאלה, האם עלינו להיות הורים או חברים של הילד? האם עלינו לפתח מערכת יחסים של חברות עם הילד, או עלינו להקפיד לשמור על דיסטנס ומרחק מסוים? האמת היא, שקשה לתת קווים ברורים וחותכים בנושא, ואף בין המחנכים ישנם גישות סותרות ובכרט בהתייחס לשוני הדורות וסוגי הילדים והבתים, אבל ננסה בע"ה לתת כלים ו"כל ערום יעשה בדעת" יבחן את הדברים על ילדיו ויבדוק כיצד זה מסתדר.

חלוקת תפקידים

הרב וגושל בספרו "חונך לנער" מוקיש את הנושא למצוות "כבוד הורים" שהתורה מצווה את הילדים בה ואותנו ההורים לחנך את הילד למצווה זו, והוא כותב כך: במצוות כבוד-הורים, יש שני חויבים. חיוב של כיבוד וחוב של מורא.

יחס קרוב מידי של ההורה כלפי הילד, מקשה על הילד לחלוק להורים את המורא והכבוד המגיע להם. כעין מה שכתב הרמב"ם (הל' ת"ת פ"ד הל' ה') וז"ל: אין ראוי לרב לנהוג קלות ראש לפני התלמידים ולא לשחוק בפניהם ולא לאכול ולשתות עימם כדי שתהא איתנו עליהן וילמדו ממנו במרה: נמצאו למדים שריבוי קרבה יוצר סיעוט מורא וחסרון בכיבוד. אווירת הבית הייבת להיות חמה, גועגוע וידידותית. שהרי אמרו הז"ל: לעולם אל טיל אדם אימה יתירה בתוך ביתו (גיטין ו').

על ההורים גלות גילוי אהבה וחובה כלפי ילדיהם, אולם יחד עם זאת חובה עליהם להבהיר

בס"ד

תשרייני לך מקום לאחר החופשה!

למשרד טלמרקטינג
גדול ומבוסס
דרושות טלפניות
למשמרת בוקר
02-5308000

בידי
דרושה
אחראית צוות
במשרד שע"י הרב ארוש

- בעלת ניסיון בניהול צוות
- מקצועית ואחראית
- בעלת אסטרטגיות ויחסי אנוש מעולים
- יכולת הנהגת צוות ותיק חובה
- עדיפות למעל גיל 35
- תנאים מעולים

קיר"ח למייל: u62426242@gmail.com

בס"ד, בר"ה

"הראש השנה שלי- עולה על הכל"

(רבי נתנן מברסלב)

טל: 02-5812210

אומן ראש השנה

תאג. תיני

ילדון הידודן

בין הפותרים יוגרו מתנות

מני לומדים "מום שבך אל תאמר לחברך?"

תשובה פרשת דברים: בשבת פרשת דברים נקרא פעמיים את המילה 'איכה', ובתשעה באב נקרא במגילת איכה 4 פעמים את המילה איכה.

הזוכה: ח. ביטון, חולון

פתרונות לשלוח למייל | פקס:

al5308000@gmail.com | 02-5812252

חיזוקית-

אבן יחליפו כח

האמונה היא הכח היחיד שיש לאדם (א.ב. של החיים)

לקבלת מסרים מחזקים: 052-6672221

יש לך סיפור תודה?

המערכת תשמח לפרסם אותך

al5308000@gmail.com

סיפורי תודה

אמרת תודה ונושעת!

להגיע לאמונה פשוטה

מה צריך האדם? העקר שיש לו את הפה, הוא יכול לדבר עם ה' זהו הוא נושם, הלב דופק, הוא יכול לדבר עם ה' זהו קוה שצריכים בעולם הזה - לדבר עם ה', לומר תודה, ללמוד תורה, להתפלל. לא חסר לו כלום, הוא מאשה עמית, אדרבה, אין לו נסיונות, אין לו תאוות, אין לו עולם הזה, הוא רק עושה טוב, שום רע הוא לא יכול לעשות ככה אדם צריך לא להפסיק לומר תודה! כל רגע ורגע לומר תודה! לומר תודה על כל נשימה ונשימה.

כמה שאדם יתחזק להחזיק כל הזמן באמונה שאין רע בעולם כפי יהיה יותר בשקחה. כל העצבות, כל טפה של חסר עוקה שיש לאדם זה כי הוא עדין לא מאמין באמונה שלמה שיה' משגיח עליו בהשגחה פרטית מדויקת, שכל הדברים שפעצבים אותו הם לטובתו הנצחית, שאין רע בעולם, כי הוא עדין חושב שיש איזה רע, שפשוט לא טוב... גם שלוקדים עוד דברים, את התודה לא עוזבים לנצח נצחים. כל הזמן להחזיק באמונה, להתחזק באמונה. ללכת עם שירות ותשבחות, תודות והודות, כמה שיותר.

אמרת תודה ונושעת! 052-2240696

דברה אתי אשה שיש לה חמשה ילדים, והיא גרושה, מסכנה, מספרת את הצער שלה וכי אמרת לה: 'תראי, ודאי שאני מבין אותך, אבל מצד שני, עשרות אלפי נשים, היו מחליפות אתך בשקחה! חמשה ילדים! טובים, בריאים, הכל... הרבה נשים בכלל לא התחננו הרבה נשים בכלל לא הביאו ילדים... הרבה, אני מוכן לתת לך, אם את רוצה, עכשיו ושיקיה, תחליטי עם מי את רוצה להתחלף...'

הלקחי לבית הספר למסר שעשה, אמרת לי לראות: 'מבטיח לכם, אם אתם רוצים, מי שרוצה להתחלף, בבקשה, שיבוא, ר"ל, לפחלקות הקשות בבתי חולים, תשאל אותם: 'אתם מצדיקים להיות בבית ספר או בבית חולים? כלם יסכימו להתחלף אתכם... הנקדה העסקה זה להגיע לאמונה פשוטה בלי להשוות את עצמו לאחרים, רק לפעמים צריכים לתת לאדם שנוקצא בחשך ובהסר אמונה, סבט נוסף, אז אני אומר לו: 'כמה שאמת חושב שקשה לך, יש הרבה שירצו להתחלף אתך! את זה אני אומר רק בשביל לעורר אותך. אבל באמת מי שיש לו אמונה, לא שיה' להשוות את עצמו לאף אדם פשוט הוא חי באמונה שקוה שיה' עושה אתו זה הטוב ביותר החיים הפונים זה האמונה. החיים הפואטרים זה האמונה. אתה חי באמונה שהכל טוב? זהו הכל טוב!

אם גם לכם "בגן השלום" ו-"חכמות נשים" שינה את החיים שתפו אותנו: al5308000@gmail.com

הסדרה לשלום הבית 052-2240696

שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

בידם לעשות תשובה שלמה באהבה.

גם כאשר ישנם חילוקי דעות בדברים העומדים ברוחו של עולם בין בני הזוג, דברים הנוגדים את השקפת העולם של אחד מבני הזוג, את שאיפותיו או שנראים לו כטעות גורלית וכיוצא בזה, גם אז חל הכלל שגדול השלום.

ואף שלעת עתה הוא דוחה את אותו עיקרון או את אותה שאיפה שיש לו, למען השלום, ונראה על פניו שיש לו הפסד, אולם בסופו של דבר הוא יראה שזהו יתקיים בידו - גם השלום יישמר וגם הוא יזכה לממש את רצונותיו.

כאשר האדם עומד על דעתו בשם המוסר, והוא פוגע בשלום, נמצא שהתנהג בצורה לא מוסרית - באכזריות, בכעס, וכיוצא בזה - למען המוסר... ואם כן, מה ערך יש למוסריות הזו?

אבל על ידי השלום, אף שלכאורה הוא מוותר על אותם עקרונות מוסריים לפי שעה, אולם באמת הוא שומר על המוסר העיקרי שהוא השלום, ואז הוא יכול בוודאי גם להשיג את שאר עקרונותיו המוסריים.

ותדע, שרק כאשר האדם משיג את שאיפותיו בדרכי שלום, רק אז זה נחשב שהוא השיג אותם באמת. ואף שלפעמים נראה שהאדם משיג דברים דרך מריבות ומחלוקות, הישגים אלו שבאו על חשבון צערן של הזולת אינם כלום, וסופם להתנקם בו, ויצא שכרו בהפסדו.

אך למעשה, גם כאן צריכים לדעת שגדול שלום הבית, וצריכים לדעת לשמור על השלום עם אותו כל זמן ששומרים על השלום, הקדוש-ברוך הוא מאריך אפן, כמובא במדרש הנ"ל, שהשלום מגן על האדם אפילו כשעובד עבודה זרה, וכל שכן אם הוא בסך הכל תועה מדרך האמת מתוך חוסר ידיעה, חינוך לא נכון או התגברות של היצר הרע.

ולכן גם במקרים אלו חייבים לשמור על השלום, ואז לפתור את הבעיות בדרכים הנכונות, על ידי ריבוי תפלות ובדרכי נועם ואהבה.

וכשמרעיפים אהבה על השני, אף שעובר עבירות, ורק מתפללים עליו - זה עושה את שלום, והוא חוזר למוטב. וזהו מאמר הז"ל מפורש: אהבה את הבריות ומקרבן לתורה.

ובינתיים מובטח לבני הזוג שבכוח השלום יאריך הבורא אפן על אותן עבירות הנעשות, ואף יספיק

כל נתיבותיה שלום

מובא במדרש (במדבר רבה פרשה יא): "גדול השלום שהוא שקול כנגד הכל, שאנו אומרים: 'עושה שלום...' ורק אחר כך - '...ובורא את הכל'."

צריכים לדעת שגדול שלום הבית, וצריכים לדעת לשמור על השלום עם אותו בן זוג תועה, ולדעת שאדרבה, כל זמן ששומרים על השלום, הקדוש-ברוך הוא מאריך אפן, כמובא במדרש, שהשלום מגן על האדם אפילו כשעובד עבודה זרה

רבי אלעזר בנו של רבי אליעזר הקפרי אומר, שאפילו ישראל עובדין עבודת כוכבים ושלום ביניהם, כביכול אומר הקדוש-ברוך הוא לשטן לא לנגוע בהם, שנאמר (הושע ד): "חבור עצבים אפרים הנח לו", אבל משנחלקו, מה נאמר בהם? (שם): "חלק לבם עתה יאשמו" - מכאן אתה לומד כמה גדול שלום ושנואה המחלוקת...

יצא ממדרש זה, שהיסוד ש"גדול השלום", הוא נכון גם כאשר אחד מבני הזוג עובר על התורה (אין הכוונה כאשר אחד מבני הזוג מכשיל את השני בעוונות, שאם כן חייבים להתייעץ עם חכם כיצד לפעול), ולכאורה מוכרחים להוכיח אותו, וישנה עילה כביכול לכגון בשלום מתוך קנאה "לכבוד ה'".

ונראה לבאר הכוונה בזה, על פי המבואר בזהר הקדוש (פרשת בראשית לו): שלפני חטא עץ הדעת היו לאדם הראשון "כתנות אור" עם א', אלא שאחרי החטא איבד מדרגה זו ובמקום זה קיבל רק "כתנות עור" עם ע'. ויש לבאר הענין בזה, כי לפני החטא זכה להשיג את אלף האורות, לכן היו לו "כתנות אור" באות אָלֶף שהיא אָלֶף, אבל אחרי החטא איבד את אלף האורות וניתנו לו רק "כתנות עור".

הנה כי כן זהו הפירוש: "בתורתו של רבי מאיר מצאו כתוב כתנות אור", שדברי תורתו היו כל כך עמוקים מפאת השגתו באלף האורות, עד שהרי זה כאילו היה כתוב בתורתו "כתנות אור" באות אל"ף, שזכה להשיג את אלף האורות שהשיג אדם הראשון לפני החטא.

ונראה להביא סימוכין לכך ממה ששנינו בגמרא (מגילה יח): "אמר רבי יוחנן, אסור לכתוב אות אחת שלא מן הכתב. מיתבי אמר רבי שמעון בן אלעזר, מעשה ברבי מאיר שהלך לעבר שנה בעסיה ולא היה שם מגילה, וכתבה מלבו וקראה. אמר רבי אבהו שאני רבי מאיר דמיקיים ביה (משלי ד-כח) וְעַפְעַפְיָן יִישְׂרוּ נֶגְדְךָ... אלו דברי תורה דכתיב בהו (שם כג-ה) הִתְעַיֵף עֵינַיִךְ בּוֹ וְאֵינְנוּ, ואפילו הכי מיושרין הן אצל רבי מאיר". הרי מבואר שלא שלט בו שר השכחה מ"ס, ולפי האמור הביאור בזה, משום שזכה להשיג את אלף האורות מאותיות מ"ס שבלוחות הראשונים.

יומתק להבין בזה מה ששנינו בגמרא (עירובין ג): "גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שאין בדורו של רבי מאיר כמותו, ומפני מה לא קבעו הלכה כמותו, שלא יכלו חביריו לעמוד על סוף דעתו". כי על ידי שזכה להשיג את אלף האורות שנסתלקו בחטא העגל, לא ירדו חביריו לסוף דעתו כי הגילוי האמיתי יהיה רק לעתיד לבוא.

מעתה יאירו עינינו להבין הטעם שזכה דוקא התנא רבי מאיר לגלות הלכה זו: "חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום", אשר כפי המבואר בהיות ערכן אלף זהובים, הרי הן תיקון נפלא לאלף האורות שנסתלקו בחטא העגל, כי מאחר שזכה רבי מאיר להשיג את אלף האורות בבחינת "כתנות אור", לכן לו נאה ולו יאה לגלות הלכה זו.

מאיר וגילה לנו חובה זו: "היה רבי מאיר אומר, חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום", על פי מה ששנינו בגמרא (עירובין נד): "מאי דכתיב חרות על הלוחות, אלמלי לא נשתברו לוחות הראשונות, לא נשתכחה תורה מישראל". מבואר מזה כי על ידי שבירת הלוחות ירדה שכחת התורה לישראל.

ונראה לבאר הטעם לכך על פי מה ששנינו בגמרא (חגיגה ט): "אינו דומה שונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחד". וביאר רבינו האריז"ל ב"שער מאמרי רז"ל" (חגיגה שם) הענין בזה: "דע כי השר הממונה על השכחה נקרא מ"ס... ולפיכך השונה פרקו מאה פעמים כמנין מ"ס שוכח, והשונה ק"א הוא מתגבר עליו ונוצחו ואינו שולט בו להשכיחו".

מעתה מבואר להפליא הטעם שבשבירת הלוחות נשתכחה תורה מישראל, כי כל זמן שאותיות מ"ס עמדו בנס בלוחות הראשונים לא נשתכחה תורה מישראל, כי לשר השכחה ששמו מ"ס לא היתה שום שליטה בישראל, אולם כאשר נשברו הלוחות שפרחו מהם אותיות מ"ס, חזר שר השכחה ששמו מ"ס לשלוט בישראל, לכן מאז יש צורך להתגבר עליו על ידי לימוד מאה פעמים ואחד.

לפי זה יתבאר היטב הטעם שתיקון זה לברך מאה ברכות בכל יום נשתכח כמה פעמים מישראל, שהרי כבר נתבאר שחובה זו לברך מאה ברכות בכל יום שערכן אלף זהובים, היא כדי לתקן אלף האורות שנסתלקו בחטא העגל שגרמו לשכחת התורה, והיות שעדיין לא הגיע התיקון השלם להחזיר את אלף האורות בפועל, לכן נלחם עמהם שר השכחה ששמו מ"ס בכל כוחו שישתכח תיקון זה מישראל כדי שלא יתבטל מן העולם.

רבי מאיר שהשיג את אלף האורות גילה החובה לברך מאה ברכות

בדרך המלך נלך לבאר איך זכה התנא רבי מאיר להחזיר תיקון זה לברך מאה ברכות בכל יום, על פי מה שכתוב (בראשית ג-כא): "ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם". אמרו על כך במדרש (ב"ר כ"ב): "בתורתו של רבי מאיר מצאו כתוב כתנות אור". ויש לתמוה איך יעלה על הדעת שרבי מאיר כתב בספר תורתו "כתנות אור" באל"ף במקום לכתוב "כתנות עור" עם ע', הלא אם כתוב "כתנות אור" באל"ף ספר התורה פסול.

יום מאה ברכות שהשכר עליהן הוא אלף זהובים, ויתקנו בכך את אלף האורות שהם חלקו של משה שקיבל בשעת מתן תורה וניטלו ממנו בחטא העגל, ועל ידי שיברכו מאה ברכות ויתקנו את אלף האורות, ישלם להם משה רבינו שכרם בכל שבת, כשמחזירים לו את אלף האורות בבחינת: "ישמח משה במתנת חלקו", יאיר לכל ישראל מהאורות הללו [ראה ב"מאור ושמש" (פרשת דברים ד"ה או יאמר יוסף ה') שפירש כעין זה].

כיון שבאנו לידי כך הנה מה טוב ומה נעים להבין בזה מה עמקו מחשבות חכמינו ז"ל, שלא תיקנו בכל תפלות השבת להתפלל שמונה עשרה ברכות כמו בימי החול, וכתוצאה מכך אנו חייבים לחפש עצות להשלים את מאה הברכות, כי היות שבכל שבת מקבל משה רבינו בחזרה את כל אלף האורות שנסתלקו ממנו בחטא העגל, נמצא לפי זה כי בשבת לכאורה לא היה צריך התיקון של מאה ברכות שערכן אלף זהובים כדי לתקן את אלף האורות.

אלא שעם כל זאת מאחר שעדיין לא זכינו לגאולה השלימה וגזירת המיתה עדיין לא נתבטלה, הרי ברור שהגילוי של אלף האורות בכל שבת אינו בתכלית השלימות כמו שהיה לפני חטא העגל, אלא הגילוי הוא רק מעין הגאולה העתידה, והרי זה מתאים לקדושת השבת שהיא גם כן מעין עולם הבא, לכן עדיין צריך תיקון להשלים מאה ברכות גם בשבת על ידי אכילת פירות ושמיעת ברכות העולים לתורה, כדי לקרב את הגאולה העתידה שאז יחזרו אלף האורות בשלימות וגזירת המיתה תתבטל מן העולם.

יומתק להבין בזה מה שביארו בגמרא הטעם שתיקנו להתפלל בשבת רק שבע ברכות ולא שמונה עשרה כמו בימי החול: "דלא אטרחהו משום כבוד שבת". לפי האמור הביאור בזה, כי לכבוד השבת שחוזרים אלף האורות, לא רצן להטריח את הציבור לתקן את אלף האורות על ידי מאה הברכות כמו בימי החול, אלא שעם כל זאת צריך להשלים מאה ברכות כדי לקרב את הגאולה, שאז נזכה שיחזרו כל אלף האורות בשלימות.

אותיות מ"ס שבלוחות הראשונים ביטלו את שר השכחה מ"ס

בדרך המלך נלך לבאר הטעם שתיקון זה לברך מאה ברכות נשתכח כמה פעמים, עד שבא רבי

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו לרפואה השלימה של האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני שתחי'

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

מאה ברכות שערך אלף זהובים לתקן את אלף האורות

הנה כי כן יאירו עינינו להבין מה שתקן משה רבינו לישראל לברך מאה ברכות בכל יום שהשכר עליהן הוא אלף זהובים, שהרי כבר למדנו מדברי ה"שפתי כהן", שצריך לברך מאה ברכות לתקן מה שפרחו אותיות ס"ם בגימטריא מאה מהלוחות הראשונים, ולפי המבואר יש להוסיף, כי מאחר שפרחו כ"ב ממין ו' סמכ"ן שהן אלף האורות שנסתלקו בחטא העגל, לכן צריך לברך מאה ברכות שהשכר עליהן הוא אלף זהובים, כדי לתקן בכך אלף האורות שנסתלקו.

נמצא לפי זה כי שני הביאורים, הביאור של ה"שפתי כהן" שצריך לברך מאה ברכות לתקן אותיות ס"ם שפרחו מהלוחות בחטא העגל, והביאור שלנו שהשכר על מאה הברכות אלף זהובים, הוא תיקון נפלא לאלף האורות שנסתלקו כשפרחו כ"ב הממין ו' וב' הסמכ"ן, עולים בקנה אחד כפתור ופרח.

מעתה הנה מה טוב ומה נעים ליישב בזה הטעם, שהחסיר הקב"ה את האות א' בפסוק: "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך", ואנו צריכים להוסיף אותה בעל פה בדרש: "אל תיקרי מה אלא מאה", על פי מה שהביא ה"בני יששכר" פעמים רבות [ראה מאמרי השבתות מאמר ג אות ח] בשם ספרי קבלה כי אות אָלף היא אָלף, בסוד הכתוב (דברים לב-ל): "איכה ירדוף אחד אלף".

לכן החסיר הקב"ה אות א' בפסוק זה, ללמדנו שהטעם שאנו צריכים לברך מאה ברכות בכל יום שהערך שלהן הן אלף זהובים, הוא מפאת חסרון האות אל"ף שהיא רמו על אל"ף האורות שנחסרו בחטא העגל, ועל ידי שאנו אומרים מאה ברכות בכל יום שערך אלף זהובים, בהיותנו דורשים "אל תקרי מ"ה אלא מאה", אנו מתקנים את אלף האורות שנחסרו ממה רבינו בחטא העגל.

"מ'שה איש האלקים ראשי תיבות מא"ה"

נפלא לבאר בזה דברי "בעל הטורים" פרשת וזאת הברכה, שמפרש הפסוק הראשון (דברים לג-א): "וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלקים את בני ישראל לפני מותו. מ'שה איש האלקים ראשי תיבות מא"ה וסופי תיבות הש"ם וסופי תיבות מש"ה. וזהו שם א-א) ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים, שאמר תנו לו מאה ברכות בכל יום, ובכל ברכה וברכה יו"ד זהובים הרי אלף, לכן אמר יוסף ה' עליכם ככם אלף פעמים משלי, ויברך אתכם משלו".

לפי האמור יש לפרש כוונת "בעל הטורים", כי מה שאמר משה רבינו לישראל: "ה' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים", ופירש רש"י: "זו משלי הוא". רמו להם בכך שיברכו בכל

ביאור חדש: צריך לברך מאה ברכות שערך אלף זהובים כדי לתקן את אלף האורות שנסתלקו בחטא העגל

גמרא: לולי שבירת הלוחות לא נשתכחה תורה מישראל כי אותיות מ"ס שבהן ביטלו את שר השכחה מ"ס

רבי מאיר זכה לגלות התיקון של מאה ברכות בזכות שהשיג את אלף האורות המבטלים את שר השכחה

מדרש: "בתורתו של רבי מאיר מצאו כתובות אור" כי זכה להשיג אלף האורות כאדם הראשון לפני החטא

האריז"ל ממשיך לבאר שבכל שבת חוזר המצב להיות כמו שהיה בשעת מתן תורה לפני חטא העגל, כי בכניסת השבת זוכה משה רבינו לקחת בסוד תוספת קדושת שבת את כל אלף האורות שנאבדו ממנו בחטא העגל, וכיון שהוא מקבל את אלף האורות שלו, הרי הוא מחזיר לישראל את כל הכתרים שניתנו לו בששת ימי החול תמורת האורות שנאבדו ממנו, ואלו הם אורות הכתרים שניתנים לישראל בכל ערב שבת בסוד תוספת קדושת שבת.

על פי האמור מפרש האריז"ל כמין חומר בתפלת שחרית לשבת: "ישמח משה במתנת חלקו", משה שמח בשבת לקבל את מתנת חלקו, אלף האורות שנאבדו ממנו בחטא העגל, "כי עבד נאמן קראת לו", כמו שכתוב (במדבר יב-ז): "בכל ביתי נאמן הוא", המחזיר לישראל בכל שבת הפיקדון שנתן לו הקב"ה לשמור על שני הכתרים שניטלו מישראל. ומבאר מהי מתנת חלקו שמחזירים לו בשבת, "כליל תפארת בראשו נתת בעמדו לפניך על הר סיני", אלף האורות שקיבל במתן תורה ונאבדו ממנו הוא חוזר ומקבלם בשבת במתנה. אלו דבריו הקדושים.

נקדים עוד ענין פלא שכבר הבאנו כמה פעמים, מה שהביא בספר "ילקוט ישר" (מערכת מ אות ד) ששמע מדודו הרה"ק רבי משה מראזודוב זצ"ל שאמר דבר פלא בשם הרה"ק רבי שלום מקאמינקא זצ"ל, אשר דיבר בקדשו לבאר מה הם אלף האורות שנסתלקו ממה רבינו בחטא העגל, על פי דברי ה"שפתי כהן" הנ"ל כי שבירת הלוחות בחטא העגל, פרחו כל הממין הסתומות והסמכ"ן שבלוחות פרחו מן הלוחות.

לפי זה הראה הרה"ק מקאמינקא דבר פלא, כי בעשרת הדברות יש בדיוק כ"ב ממין סתומות וב' סמכ"ן שעולים בגימטריא אלף. הנה כי כן זהו סוד אלף אורות שהיו בתחילה למשה רבינו בקבלת התורה, שהם כ"ב ממין סתומות וב' סמכ"ן שעמדו בלוחות הראשונים בנס, אלא שבחטא העגל נחסרו ממנו אלף אורות הללו כשפרחו האותיות מהלוחות. אלו דבריו הנפלאים.

לפי זה כי הכח של מלאך המות להמית, הוא בכח אותיות ס"ם שבשמו שנעשות ס"ם המות. לפי זה ירווח לנו להבין הטעם שנעשו ישראל בלוחות הראשונים חירות ממלאך המות, כי בזכות ב' אותיות ס"ם שעמדו בלוחות בנס, נתבטלו ב' אותיות ס"ם של מלאך המות ושוב לא היה יכול להמית, אלא שבשבירת הלוחות בחטא העגל פרחו אותיות ס"ם, ושוב חזר הכח למלאך המות להמית בכח אותיות ס"ם שבו.

אלף אורות שנסתלקו בשבירת הלוחות

בדרך זו במסילה נעלה לבאר ענין אלף הזהובים שכר על מאה הברכות, שעל כך נאמר בשיר השירים: "האלף לך שלמה", על פי מה ששינו בגמרא (שבת פח): "דרש רבי סימאי, בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים ריבוא של מלאכי השרת, לכל אחד ואחד מיישראל קשרו לו שני כתרים, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע, וכיון שחטאו ישראל ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה ופירקום, שנאמר (שמות לג-י) וְתִנְצְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת עֵדָיִם מִהָרְחֹק... וכולן זכה משה ונטלן, דסמין ליה (שם ט) ומשה יקח את האהל".

מגלה לנו רבינו האריז"ל ב"שער הכוונות" (ענין מזמור שיר ליום השבת דף סו טור א), כי כשם שזכו ישראל כשהקדימו נעשה לנשמע לקבל שני כתרים שהם אורות גדולים, כך זכה משה רבינו בשעת מתן תורה לקבל מהקב"ה אלף אורות נשגבים, אבל אחרי שחטאו ישראל בעגל וניטלו מהם שני הכתרים, איבד גם משה את אלף האורות שניתנו לו, ומכל אלף האורות נשאר אצלו רק אחד.

לפי זה הוא מבאר מה שנמסר במסורה לכתוב בספר תורה בפסוק (ויקרא א-א): "ויקרא אל משה, א' של ויקרא אלף זעירא - אל"ף קטנה, לרמוז שמתוך אָלף האורות שהיו לו במתן תורה, נשאר לו אחרי חטא העגל רק אָלף זעירא אחד מאלף. אולם מאחר שלא איבד אותם בחטאו אלא בחטא ישראל, לכן תמורת אלף האורות החסרים נותן לו הקב"ה בפיקדון את כל הכתרים שניטלו מישראל.

**רבינו בחיי: משה רבינו תיקן מאה ברכות ונשתכחו
דוד המלך החזירן ונשתכחו, עד שבא רבי מאיר והחזירן שוב**

**רוקח: "האלף לך שלמה". בכל יום צריך לברך
למלך שהשלום שלו מאה ברכות שהשכר עליהן אלף זהובים**

**שפתי כהן: מאה ברכות בכל יום תכליתן
לתקן אותיות ס"ם שפרחו מן הלוחות הראשונים בחטא העגל**

**רבי שלום מקאמינקא: בחטא העגל פרחו
כ"ב ממי"ן וב' סמכי"ן שעמדו בנס שהן בגימטריא אלף אורות**

"זכה נעשית לו סם חיים לא זכה נעשית לו סם מיתה"

בדרך זו מוסיף ה"שפתי כהן" לבאר הטעם שמתו מאה אנשים בכל יום, עד שבא דוד המלך ותיקן לישראל מאה ברכות בכל יום, על פי מה ששינוי בגמרא (יומא עב): "מאי דכתיב (דברים ד-מד) וזאת התורה אשר שם משה, זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית לו סם מיתה". לכן לפני שנשברו הלוחות הראשונים, זכו ישראל בזכות האותיות ס"ם שעמדו בלוחות בנס שהתורה נעשית להם ס"ם חיים, אבל אחרי חטא העגל כשפרחו כל הממי"ן והסמכי"ן מן הלוחות נעשית להם ס"ם מיתה, וגזירת המיתה חזרה למקומה.

הנה כי כן מטעם זה תיקן משה רבינו לישראל לומר מאה ברכות בכל יום באומרו: "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך", אל תיקרי מ"ה אלא מא"ה, כדי לשלם להקב"ה מס כפרה על הפגם באותיות ס"ם שהן בגימטריא מאה. אלא שבימי דוד המלך נשתכח התיקון לברך כל יום מאה ברכות, לכן מתו מאה אנשים בכל יום בגלל הפגם באותיות ס"ם, עד שבא דוד המלך והחזיר מה שתיקן משה לברך בכל יום מאה ברכות ופסקו למות.

ויש להוסיף תבלין לדבריו הקדושים, על פי מה ששינוי בגמרא (סוכה נב): "לעתיד לבוא מביאו הקב"ה ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים". וביאר השל"ה הקדוש (פרשת חיי שרה תורה אור אות י) הענין בזה על פי המבואר בזהר הקדוש ובמדרשים כי שמו של היצר הרע הוא סמאל".

ב' אותיות ראשונות ס"ם הן מצד הטומאה, ואילו ב' אותיות א"ל הן מצד הקדושה, שהיצר הרע מקבל את חיותו מהן. הנה כי כן זהו הענין שעתידי הקב"ה לשחוט את היצר הרע, שיוציא ממנו את השם א"ל שלא יוכל לקבל יניקה ממנו, ועל ידי זה תתבטל החיות של ב' אותיות ס"ם שמצד הקליפה עכדה"ק.

והנה ידוע מה ששינוי בגמרא (בבא בתרא טז): "הוא שטן, הוא יצר הרע, הוא מלאך המות". נמצא

שהן מאה ברכות בכל יום, כי אחר שהיו בהם סם חיים נעשה סם המות. זהו שאמרו ז"ל (במדב"ר יח-כא) בימי דוד היו מתים בכל יום מאה, עד שעמד ותיקן מאה ברכות שנאמר (שמואל ב כג-א) נאום הגבר הוקם על, בגימטריא מאה".

נרחיב להשתעשע בביאור דבריו הקדושים, שיסודתם בהררי קודש על מה ששינוי בגמרא (עבודה זרה ה): "לא קיבלו ישראל את התורה אלא כדי שלא יהא מלאך המות שולט בהן, שנאמר (תהלים פב-י) אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כולכם [כמלאכי מעלה שאינם מתים], חבלתם מעשיכם [בחטא העגל], אכן כאדם תמותון".

הביאור בזה על פי מה שמתאר הכתוב את הלוחות הראשונים (שמות לב-טז): "והמכתב מכתב אלקים הוא חרות על הלוחות". ודרשו במדרש (שמו"ר מא-י): "רבי יהודה אומר, אל תקרי חרות אלא חירות מן גלויות. רבי נחמיה אומר חירות ממלאך המות". הרי מבואר כי לולי שבירת הלוחות הראשונים לא היה מלאך המות שולט בהם, אלא שעל ידי חטא העגל שגרם לשבירת הלוחות חזרה המיתה למקומה.

מגלה לנו ה"שפתי כהן" הטעם לכך, על פי מה שמבואר במדרש תנחומא (פרשת כי תשא אות כו): "בשעה שנתן לו הקב"ה את הלוחות היו סובלין את עצמן, כיון שירד וקרבו אל המחנה וראה את העגל, פרח אות הכתב מעליהם ונמצאו כבדים על ידיו של משה, מיד ויחר אף משה וישלך מידי"ו. וצריך ביאור להבין ענין האותיות שפרחו מהלוחות הראשונים.

ומבאר הענין בזה על פי מה ששינוי בגמרא (שבת קד): "מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין". ופירש רש"י כי החקיקה של הכתב שבלוחות היתה מפולשת ונראית משני הצדדים, נמצא כי החלקים הפנימיים שבאות ס' ובאות מ' עמדו באוויר ולא היה להם במה להיאחז, אלא שבנס היו עומדים בלוחות. הנה כי כן זאת היא כוונת המדרש שפרחו האותיות מן הלוחות, כי בחטא העגל פסק הנס הגדול ההוא, וכל החלקים הפנימיים של הממי"ן הסתומות והסמכי"ן פרחו מן הלוחות.

את פריו", להשלים את עשרים הברכות שערך מאתים זהובים על ידי שמשתדלים לברך על אכילת פירות, ועוד עצה, "חברים מקשיבים לקולך השמיעיני", על ידי שנהיה חברים המקשיבים לקול המברכים על התורה שישמיעו את ברכתם ונענה עליהן אמן.

יש להעיר כי פירוש נפלא זה שמביא ה"חתם סופר" בשם רבו בעל ה"הפלאה", מובא בשו"ת "תשובה מאהבה" (ח"ב סימן רלז) בשם אחיו הרה"ק הרבי ר' שמעלקע מניקלשבורג זי"ע: "שמעתי בילדותי דבר נאה ומתקבל, מאת הרב הגאון החסיד המפורסם מו"ה שמעלקא זצ"ל אבדק"ק ניקלשבורג". בהמשך הדברים הוא מביא את כל הפירושים הנזכר, וניתן להמליץ על פירוש משותף זה בין שני האחים הקדושים: "הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד".

אנחנו צריך ביאור מאחר שיש חובה לברך מאה ברכות גם בשבת, מה ראו חכמינו ז"ל שלא תיקנו להתפלל גם בשבת בתפלת הלחש והחזרה שמונה עשרה ברכות כמו בתפלת החול, הן אמת שבגמרא (ברכות כא) מבואר הטעם שלא תיקנו להתפלל גם בשבת שמונה עשרה ברכות: "דלא אטרחהו משום כבוד שבת", אבל מאחר שהטריחו אותנו חכמים להשלים את מאה הברכות בברכת הפירות ושמיעת הברכות, כבר היה עדיף להתפלל שמונה עשרה ברכות כדי להשלים בהן את מאה הברכות.

מאה ברכות בכל יום לתקן אותיות מ"ם שפרחו מן הלוחות

רחש לבי דבר טוב לבאר הענין בזה, בהקדם לבאר הענין שצריך לברך בכל יום מאה ברכות, שהשכר עליהן הוא אלף זהובים, שעל כך אנו אומרים להקב"ה: "האלף לך שלמה". נקדים מה שכתב ב"שפתי כהן" מגורי האריז"ל בפרשתנו (דברים ט-יז) ביאור נפלא, לבאר הטעם שצריך לברך מאה ברכות בכל יום. זאת ועוד, לבאר הטעם שבכל יום מתו מאה אנשים משום שלא ברכו מאה ברכות בכל יום.

וביאר הענין כי בחטא העגל שבירת הלוחות, פרחו מהלוחות ב' אותיות מ"ם וסמ"ך שבנס היו עומדות, לכן צריך לברך מאה ברכות בכל יום, לתקן ב' אותיות מ' ס' שהן בגימטריא מאה, הנה הדברים בלשון קדשו:

"ויש מי שפירש שמה שנשברו [הלוחות הראשונים], הוא תוך המ"ם סתומה ותוך הסמ"ך שהיו עומדים בנס, ואחר שהיו בני חורין כמו שאמרו ז"ל (שמות רבה לב-א) חורין ממלאך המות שנאמר (שמות לב-טז) חרות על הלוחות, אל תיקרי חרות אלא חירות, נעשו עבדים וחייבים ליתן מ"ם

"חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום"

מאה ברכות בכל יום ששכרן אלף זהובים לתקן אלף אורות שפרחו מן הלוחות בחטא העגל

דבר זה מובא גם ב"ספר הרוקח" לרבינו אלעזר מגרמזיא זי"ע אחד מבעלי התוספות (הלכות ברכות סימן ט), שמבאר בזה מה שנתן אליעזר עבד אברהם מתנות לרבקה שני צמידים (בראשית כד-כב): "עשרה זהב משקלם". כי גרמה לו לברך ברכה לה' על מצאת זיווגו של יצחק, כמו שכתוב (שם כז): "ויאמר ברוך ה' אלקי אדוני אברהם אשר לא עזב חסדו ואמתו מעם אדוני". לכן נתן לה צמידים שמשקלם עשרה זהב תמורת שכר הברכה שגרמה לו.

וכי"ס ה"רוקח" כי זהו רמז הכתוב (שיר השירים ח-ב): "האלף לך שלמה", על פי המבואר במדרש (שיר השירים רב ג-יד) כי השם "שלמה" בשיר השירים הוא רמז על הקב"ה: "מלך השלום שלו". הנה כי כן זהו הרמז: "האלף לך שלמה", אנו אומרים להקב"ה מלך השלום שלו, אנו מברכים לך בכל יום מאה ברכות שערך אלף זהובים.

ומה נפלאים הם דברי ה"חתם סופר" בליקוטים על התורה (פרשת חיי שרה ד"ה עשרה זהב), שאמר בשם רבו בעל ה"הפלאה" זי"ע שהוסיף לפרש בזה כמין חומר המשך הכתוב (שם): "האלף לך שלמה ומאתים לנוטרים את פריי חברים מקשיבים לקולך השמיעיני". על פי מה שכתב ה"בית יוסף" (או"ח סימן מו ס"ג), כי בשבת שאין אומרים בתפלת הלחש כי אם שבע ברכות חסרות עשרים ברכות.

אולם מצינו שתי עצות איך להשלים את מאה הברכות, עצה אחת על ידי שמרבים לאכול פירות ולברך עליהם, כמבואר בשלחן ערוך (או"ח סימן רצ ס"א): "ירבה בפירות ומגדים ומיני ריח כדי להשלים מנין מאה ברכות". עצה שניה כמבואר (שם סימן רפד ס"ג): "צריך לכוין לברכות הקוראים בתורה ולברכות המפטיר ויענה אחריהם אמון, ויעלו לו להשלים מנין מאה ברכות שחיסר מנינם בשבת".

הנה כי כן זהו פירוש הכתוב: "האלף לך שלמה", אנו נותנים להקב"ה מלך השלום שלו מאה ברכות בכל יום שערך אלף זהובים, אולם בשבת שחסרות עשרים ברכות העצה על כך היא, "ומאתים לנוטרים

וכתב רבינו בחיי בספרו "כד הקמח" (ערוך ברכה) ליישב הסתירה, כי מדברי רבי מאיר משמע כי משה רבינו כבר תיקן לישראל מאה ברכות, שהרי דרש כן על מה שכתוב: "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך", אל תיקרי מ"ה אלא מא"ה, ואילו מדברי המדרש מבואר כי דוד המלך תיקן לישראל מאה ברכות. ומתוך רבינו בחיי: "ונראה מכל זה כי משה רבינו ע"ה יסדם תחילה, ואחר כך שכחום וחזר דוד ויסדן, ואחר זמנו של דוד שכחום וחזרו חכמי התלמוד ויסדום".

נמצינו למדים מדבריו חידוש גדול, כי תיקון זה לברך בכל יום מאה ברכות, נתגלה בישראל תחילה על ידי משה רבינו ונשתכח, ושוב נתגלה בישראל על ידי דוד המלך, ושוב נתגלה בישראל על ידי התנא רבי מאיר שאמר מאמר זה: "חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום". וכן כתב בספר "המנהיג" לרבי אברהם בן נתן הירחי (דיני תפלה): "ונראין הדברים שאחר שיסדן משה רבינו ע"ה שכחום וחזר דוד ויסדם, לפי שהיו מתים ק' בכל יום... ושוב שכחום, וחזרו חכמי התלמוד ויסדום".

וצריך ביאור להבין הענין שבימי דוד המלך, כשנשתכח התיקון לברך מאה ברכות בכל יום, נענשו ישראל בעונש כל כך קשה שמתו בכל יום מאה אנשים. זאת ועוד עוד צריך ליישב הפליאה הגדולה, איך נשתכח תיקון זה לברך מאה ברכות כמה פעמים, עד שנתגלה בסוף על ידי התנא הקדוש רבי מאיר.

"האלף לך שלמה" מאה ברכות שכרן אלף זהובים

פתח דברינו יאיר לבאר כל זה על פי מה שהביא ה"כל בו" (סימן א דין מאה ברכות): "וכתב ר' אשר ז"ל, בא וראה כמה חיבב אותנו הקב"ה, שצונו לברך מאה ברכות בכל יום, כדי שנשתכח אלף זהובים בכל יום, כדאמרין במסכת חולין (דף פז), יצתה בת קול ואמרה כוס של ברכה שוה מ' זהובין, עשרה זהובין לכל ברכה וברכה".

בפרשתנו פרשת עקב דבר בעתו מה טוב להתבונן בחובה הקדושה לברך מאה ברכות בכל יום, כפי שדרש התנא רבי מאיר ממה שכתוב (דברים י-ב): "ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך ללכת בכל דרכיו ולאהבה אותו ולעבוד את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך".

שנינו על כך בגמרא (מנחות מג:): "תניא היה רבי מאיר אומר, חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך". ופירש רש"י: "מה ה' אלקיך, קרי ביה מאה". ובתוספות (ד"ה שואל) ביארו דברי רש"י שהוא על דרך אל תקרי: "ובקונטרס פירש אל תקרי מה אלא מאה, כלומר שחייב ק' ברכות".

בתוספות הוסיפו על כך עוד רמז נפלא בשם יש מפרשים, כי בכל הפסוק ישנן בדיוק צ"ט אותיות, אולם כאשר נוסף אות א' בתוך מילת מ"ה על דרך "אל תקרי מה אלא מאה", כי אז יש בפסוק זה מאה אותיות, לרמז על מאה ברכות שחייבים לברך בכל יום. הנה כי כן ראוי להתבונן, מהו הענין שבחר הקב"ה ללמדנו שצריך לברך מאה ברכות בכל יום, על ידי שהחסיר את האות א', שאנו צריכים להוסיף בעל פה בדרך דרש: "אל תקרי מה אלא מאה".

מאה ברכות בעקבות מאה אנשים שמתו כל יום

עוד ראוי להתבונן במה שהביא ה"טור" (או"ח סימן מו) [ומקור הדבר במדרש תנחומא (פרשת קרח אות יב) ובמדרש רבה (שם יח-כא)]:

"דוד המלך עליו השלום תיקן מאה ברכות, דכתיב (שמואל ב כג-ד) [נאום דוד בן ישי ונאום הגבר] הוקם על - ע"ל בגימטריא מאה הו, כי בכל יום היו מתים מאה נפשות מישראל ולא היו יודעין על מה, עד שחקר והבין ברוח הקודש ותיקן להם לישראל מאה ברכות, ועל כן תיקנו חכמים ז"ל אלו הברכות על סדר העולם והנהגתו להשלים מאה ברכות בכל יום".

ברם, כאשר לא היתה לאיש שום אפשרות לשלם בבת אחת סכום ענק שכזה, שכאמור היה איש רגיל וממוצע, ולא בעל אמצעים כלל. - לקח על עצמו לשלם סך של עשרים וחמשה דולרים (25\$) לשבוע, כך שיימצא בתום בערך חמש שנות לימודים מסולק כל החוב.

הוא הגיע להסכם כתוב וחתום עם הנהלת הסמינר, שבכך תמו כל חובות אותה נערה למפרע ולהבא, שכן סידר על הצד היותר טוב את כל התשלום כולו עד סוף מחזור הלימודים.

על אתר הוציא המנהל 'חוזר', ושלו מכתב אל ביתה של אותה נערה, שבהיות שהשתנו התנאים יכולה היא לחזור אל ספסל הלימודים מיידית. ולא נודע לאיש, לא לאותה נערה ולא להוריה, מה גרם למהפכה הגדולה...

מיד לאחר אותו מעשה נאצל, באו האיש המשלם ואשתו על שכרם, ונושעו בבן זכר אחד ויחיד! שכיום [בעת שסיפר לי המעשה] הוא בגיל שש עשרה, יאריך ה' ימיו בטוב ובנעימים.

"עשיתם מה שעליכם, אף אני אעשה מה שעלי".

[מתוך שיחת חיווך פרסית לזונת חשוכי לידים]

גביר עשיר בעיירה וולאז'ין שבליטא, נכנס ביום בהיר אחד אל היכל בית המדרש בישיבה הגדולה שבולאז'ין, והחל לעסוק בלימוד הגמרא שעות הרבה במרוץ רב.

לתמיהת חבריו וידידיו מה קרה עמו, ומדוע עזב כך בפתאומיות את עולם העסקים. סיפר שמתחילה חשב שאם יביא הרבה כסף אשתו תכבדנו, ולכן עבד קשה מאוד יומם ולילה והביא אכן כסף רב מאוד, אבל לצער זה לא עזר כלום, ואשתו המשיכה לזלזל בו ולא כיבדה אותו כראוי לפי מעמדו הרם...

הוא נכנס בצערו אל הנצי"ב זצ"ל והשיח לפניו את מר לבו, שכמה שבביא כסף וממון רב כל כך אשתו מזלזלת בו כסדר.

אמר לו הנצי"ב: כתיב (שם ל, א) "בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר", מהי העצה היעוצה שיהיה 'בטח בה לב בעלה', על די 'שליל' - בנימטריא ש"ס - 'לא יחסר', מי שלומד ש"ס זו היא סוגלה מצוינת לשלום בית שיבטח בה לב בעלה ותכבד אותו תמיד, ולכן התחיל ללמוד ש"ס! "עשיתם מה שעליכם, אף אני אעשה מה שעלי".

[סיים מסכתא, קיץ תשל"ג]

הגה"צ המפורסם רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל משגיח ישיבת פוניב'ז, היה ידוע ומפורסם בגודל מידת בטחונו בהשם יתברך.

פעם אחת התעקבה משכורתו בישיבה, חלפו כבר כמה ימים מראש חודש ועדיין לא הגיעה המלגה החודשית. - היתה זו תופעה נדירה בישיבת פוניב'ז, שכידוע הקפיד מאד

ראש הישיבה הגרי"ש כהנמן זצ"ל על תשלומי המשכורות במועדים ובזמנים המדויקים, ושלא לאחר אף ביום אחד! מתחילה חשב המשגיח ר' חצקל שמא מקרה הוא והמתין עוד כמה ימים, אך הכסף בושש ולא בא, גם לא לאחר שבוע שבועיים ושלוש... - לפליאתו הרבה גם בחודש שלאחריו לא הגיעה המשכורת כלל!

אולם לאחר שגם בחודש השלישי התעקבה המשכורת, התעורר חשד כבד בלב הרב, כאן כבר היה ברור שמשוה אינו כשורה! במשך כל שנותיו בהנהגת הישיבה לא היתה זכורה לו תופעה משונה שכזו, והחליט בדעתו לגשת למחרת למשרד, ולדרוש לברר טעם עיכוב תשלומי המשכורת זה כמשלש חדשים.

ברם משהעמיק יותר בענין, והתבונן בדרכי המוסר והיושר, כדרכו בהתבוננות ומתינות בכל ענייני החיים, חשב שמא יש בעצם שאלה שכזו משום פגם במידת הביטחון, שעליה עמל והתייעע רבות. - שכן זאת היה פשוט ומוחלט בליבו, שאין פרנסתו תלויה במשכורת זו או אחרת, ורק הוא יתברך בעצמו זן ומפרנס מקרני ראמים עד ביצי כניס! כמבואר בתנא דבי אליהו (בה פ"ק א) ששליש מהיום יושב הקב"ה בכבודו ובעצמו "זן ומפרנס ומכלכל את כל העולם כולו".

- ואם כן שמא אין מידת ההשתדלות מחייבת לחקור ולברר את סיבות התעקבות הצ'קים, אחר שכבר עשה ההשתדלות מציודו בעצם קבלת משרת המשגיחות והנהגת הישיבה.

שהרי זאת ידוע, שמדרגת ההשתדלות שבמצות הביטחון תלויה בכל דוכתא במדרגת הבטחה, שכלל שביטחונו חזק ויציב יותר מספיקה לו השתדלות מועטה יותר. [ועיין בסה"ק דגל מחנה אפרים (פ"ט בש"ט) בשם הבעש"ט הקדוש ז"ע, שהדבר תלוי במהות 'הבטחה-המבטח-המובטח' ע"ש].

הלך אפוא ר' חצקל ועשה 'שאלה' אצל הגאון הצדיק

• ישמח לב מבקשי ה' •
 חנו לחודש כי יצא לאור ברוב פאר וחדד מחדש
ספר טיב המועדים
על אלוז - ימים נודאים
 שחזת - פנינים - מעשיות
 • - •
 עוד לא היה כבשם הזה
 • - •
 ניתן להשיג בטעויות הספרים

רבי שמואל הומינר זצ"ל, מגדולי צדיקי ירושלים קרוא דשופריא, שהיה ידוע בגדולתו וגאונותו ובידיעתו הברורה והבהירה בכל ענייני מוסר ומידות, ובעיקר בדבקותו במידת האמונה והביטחון, שאף חיבר ספר מיוחד מקיף ויסודי במידה זו הנקרא "מצות הביטחון", ובו בחר ר' חצקל בתור 'הפוסק' בהלכות ביטחון.

ר' שמואל שמע את השאלה בקשב רב, ולאחר שיקול הצדדים פסק שאף כי לאנשים רגילים אין נראה שתחשב שאלה כזו כפגם בביטחון, ואם המשכורת מתעקבת יש לגשת למשרד ולברר את סיבת האיחור. אבל במדרגה שלך, בתור משגיח בישיבה המרובה לשוחח בוועדים עם התלמידים על שלמות מצות הביטחון, בדרגות כאלו יש לחוש שגם זה ייחשב מעט פגם בביטחון, ועדיף אם כן בשב ואל תעשה. ובכן אל תשאל כלום! ותבטח בהשם יתברך בענין הפרנסה, ולא בשום מבטח אחר וזולתו.

לא חלפו כמה ימים והנה מגיע 'שמש הישיבה' לביתו של ר' חצקל, ובידו שלוש המשכורות של החודשים האחרונים בשלמותם! הוא התנצל מאד וביקש סליחה ומחילה על האיחור, וסיפר לפניו השתלשלות הענין. כי מצד הישיבה היו הצ'קים מוכנים בזמנם ובמועדם בכל שלושת החודשים, כפי הסדר הרגיל בכל חודש. ואכן קיבלתי את המעטפות במשרד הישיבה, כדי למסור אותם לרב כמו את שאר משכורות אנשי הצוות. - אבל בעמדי קעת לפני חתונת בני, נצרכתי דחוף למעט ממון... ובהיותי מכיר את תכונתו ועדינות נפשו של כבוד הרב הצדיק, שמסתמא כשיראה שהמשכורת מתמהמהת לא יגש מיד אל המשרד לברר אודותיה... לכן הרשיתי לעצמי לדחות מעט את העברת לשוב ולשלם כשאשיג את המימון... - כך נהגתי בשלושת החודשים האחרונים, ודחיית את תשלום הפירעון מיום ליום, עד שכעת ברוך ה' השגתי הכסף, ובאתי מיד לפרוע החוב ולשלם את המשכורות!

המשגיח הצדיק מחל לו על האיחור בלב שלם, ועודדו וחזיקו לשום תמיד מבטחו בה', ולא להניח הדאגה לכרסם אל הלב, כי היא הורסת כל שלוות החיים, ונטולת חייו של אדם. ובודאי יעמוד השם יתברך לימינו בתור השותף השלישי שבשידוך (קידושין טז), ויסייעו להשיא את בנו בכבוד! וכמ"ש "עשיתם מה שעליכם, אף אני אעשה מה שעלי". ועל זה הענין היה ר' חצקל מכיר טובה תדיר להר"ר שמואל הומינר, שמנע ממנו את הברורים במשרד. שכן אילו היה נכנס למשרד בשאלתו אודות משכורתו בשלושת החודשים האחרונים, הרי שמדי היו מגלים את הגניבה הגדולה שביצע השמש, ועל אתר היו מפטרים אותו ממשרתו, והיה נשאר מחמתו ללא עבודה! והרי טפלא תליא ביה, והוא קעת לפני חתונת בנו, ונצרך ביותר למשרה זו!

[טיב החכונות, הגאון רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל]

על הברכה יעמדו

לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל הפצו"ב

התורמים להפצת העלון

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט

shivti11@gmail.com

ר"ה ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך פוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור עגורניך ולהיות שותף לייכויו הרבים. הפענונינים יקבלו את העלון כפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

טיב המעשיות

עשיתם מה שעליכם - אף אני אעשה מה שעלי!

"וַנַּחֲתֵי מִמֶּךָ אֶרְצְכֶם בְּעֵתוֹ כו', וְאַסְפַּתְי דְּנַגְדַּי וְתִירְשָׁךָ וְיִצְחָקְךָ וְגו'. וְתָרַה אֶף ה' בְּכֶם, וְעִצַּר אֶת הַשְּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מִמֶּךָ וְגו'" (א' ד-יח).
וּפְרִשׁ רַשׁ"י: "עֲשִׂיתֶם מַה שְּׁעַלְיֶכֶם, אֶף אֲנִי אֶעֱשֶׂה מַה שְּׁעַלְי!"
שְׁעַלְי ע"כ.

מבואר שורש ברכתו של אדם, שהתא פרנסתו מצויה לפניו בריחוק ובנקל, תליה בעבודה הרוחנית. ואם האדם מצידו עושה מה שמוטל עליו, ושומר ומקיים את מצוות התורה, אף השם יתברך מצידו עושה כביכול מה שעליו ונותן לו כל זכויו. לפיכך אם רואה אדם שאין פרנסתו מצויה לפניו, צריך לפשפש במעשיו ולבדוק אם עושה הוא את מה שמוטל עליו, ואם מקיים כראוי את דיני התורה ומצוותיה. כאשר למדנו כאן הבטחה ברוחה: "עשיתם מה שעליכם, אף אני אעשה מה שעלי!" ובמקום להשקיע בהשתדלותו בלי סוף, או בסגולות שונות ובקשת ברכות, צריך לתקן את המעשים שאינם כשורה, שזו עיקר סיבת חסרון הפרנסה. כדאיתא בגמרא שלח' קידושין (צ"ב): "הרעותי את מעשי וקיפחתי את פרנסתי" ע"ש.

הרי לכל אדם ישנם שני תפקידים בחיים, התפקיד הרוחני והתפקיד הגשמי. הרוחני מחייבו לעבוד השי"ת בתורה תפלה מצוות ומעשים טובים, ואילו התפקיד הגשמי מצריכו לדאוג לפרנסת ביתו ומשפחתו.

ההבדל שבין שני תפקידים הללו מובן, בתפקיד הרוחני צריך האדם להשתדל לעבוד העבודה על הצד היותר טוב, וככל שירבה הרי זה משובח. ואילו במחויבות הגשמית עליו להשתדל במיעוט, ולעשות רק כפי הצורך לו.

שתי עבודות הללו נקראות שמים ואדמה, 'שמים' - רוחניות, 'אדמה' - גשמיות. וחלילה לנו לוותר על עבודת שמים הרוחנית על חשבון עבודת האדמה הגשמית, שכל זה לא יועיל מאומה, כי אם אדרבה בכך יקלקל יותר את פרנסתו.

היינו שרומם הכתוב כאן "ועצור את השמים", שמדבר אל האדם, אם תעצור ח"ו את השמים ותמטע ברוחניות על חשבון הגשמיות, אל תחשוב שתרוויח מזה, אלא אדרבא - "ולא יהיה מטר", היינו שלא ירד לכם השפע מן השמים, וממילא "האדמה לא תתן את ביולה".

כשאדם עובד את השי"ת באמת ובתמים, נשפע לו שפע הרוחני והגשמי כמו אוכלי המן. אך כשאינו עובד השי"ת ממילא נפסד השפע, כמ"ש ז"ל (אבות ב, ה): לא כל המרבה בסחורה מחכים. - עשה אתה מה שעליך, אף אני אעשה מה שעלי!

[על פי 'טיב התורה' פרשא דין]

בעיד קובנא הגדולה אללקים התגורר הנגיד המפורסם, ה"ה מוהר"ר צבי הירש פרנק זצ"ל, (לא בעל 'הר צבי' מירושלים). מלבד היותו איש תלמיד חכם ודחיל חטאין, היה מפורסם גם כבעל צדקה גדול, ובהיותו אחד מגדולי העשירים בכל המדינה היו רבים שחורים לפתחו להתרימו למוסדות התורה.

תחת בעלותו היו דירות רבות בעיר קובנא והגלילות, שהיה משכירם לשיכורים לפי שנה או חודש או שבוע. ואם הכיר בשוכר דל ואביון שאין לו מעות לתשלום דמי השכירות, היה לו שליח מיוחד שונשלח ביום התשלום לזרוק את מעות השכירות אל תוך הבית, בטרם יבוא הגובה לגבות את דמי השכירות. וכך מצא השוכר העני את המעות נזרקים אל תוך ביתו מן המוכן לתשלום לידי הגובה, שנקש בדלת כמה דקות אחר כך לגבות את התשלום...

באותה תקופה התגורר בקובנא יהודי עשיר נוסף, שהיה תורם מתנות הגנות לצדקה, והיה ידוע כאחד מבעלי הצדקה שבעיר.

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

'הבוטח בה' חסד יסובבנו'

זה היה ביום חתונתי רגע לפני שהובילו אותי תחת החופה לקחתי אבי מורי זצ"ל לצד וביקש לספר לי סיפור אך לא לפני שהבטחתי לו שלא אספר זאת לאף אדם ובפרט שהוא בעצמו בעל המעשה, אחרי ההבטחה שהבטחתי סיפר את המעשה כדלהלן: היה זה בשנות הצענו כאשר היה רעב בירושלים ובאותה עת גם היה מצור של צוררי היהודים שהתנקלו אליהם וחסמו את דרכי הגישה לירושלים כך שגם לא היה אספקת סחורה ומזון.

אבי מורי היה אחד מהחלבנים של ירושלים ולמרות שהיה ביזו תלושים לקבלת מזון, מאחר ולא הגיע אספקה לא היה מה לאכול. אבי מורי ניצל כל רגע ללימוד התורה וכך גם בבית היה רכון על תלמודו, אמא פנתה אליו ואמרה כי הילדים רעבים מאוד, הוא הרים עניניו מהממרא הקדושה ואמר לה בן שתגיד תהילים.

אמא הצדיקה עשתה כבקשתו אך כעבור זמן אמרה לו שהילדים רעבים ולא נרדמים מרוב רעב!!! מששמע שלא נרדמים מחמת הרעב, אמר אם כך אעלה לבית הכנסת לומר תהילים. הוא עלה לקומה מעל הבית שם היה בית כנסת קטן ופתח באמירת תהילים בחום וברגש, היה זה כחצות ליל. כעבור זמן לא רב הגיעו 2 אנשים ודפקו אצל אמא בדלת. אמא נבהלה ושאלה מבעד לתריס מי שם ומה הם מחפשים בשעה כה מאוחרת של הלילה, מחמת החשש שלה הפנתה אותם לבית הכנסת בקומה מעל. הם הגיעו לבית הכנסת וביקשו מאבא להתלוות אליהם, אבא ירד איתם וראה 2 ארגזים ענקיים. הם אמרו כי באו למסור משלוח שקרובי משפחה שלחו מחו"ל, הוא דחף איפה את שני הארגזים הכבדים לתוך הבית והסתובב להודות להם אך הם נעלמו כלא היו.

אבא המשיך וסיפר: אותם 2 ארגזים היו מלאים בכל טוב קופסאות שימורים וכל מילי דמיטב, אותם ארגזים הספיקו לזון את המשפחה חודשים רבים!!!

אבא ניסה למצוא את הקרובים ששלחו את ארגזי המזון, אך אף לא קרוב משפחה אחד מהקרובים ומהררקים יותר לא ידעו על מה הוא מדבר...

אבא סיים את הסיפור ואמר: אני מספר לך את הסיפור כדי ללמד אותך דבר אחד: "אם אתה בוטח בה' לא יחסר לך דבר!!! ועכשיו שאתה נכנס לחופה חשוב לי לומר לך זאת שרק תתחזק בביטחון בה' והוא יתברך יכלכלך!!!

בעל המעשה: י.ב.

המפגין לכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
נושן לשלוח אל 'שנה סטואלס'
בפקס: 15326517922
או אל: o.y.wines@gmail.com

לעשות בהרמת סכום עצום במזומן לאותו אדם להעמידו על רגליו, כדי שיוכל לבסס בחזרה את עסקי מסחרו, ותמן בו בענו עד שלבסוף חזר למעמדו ולמעלתו, ושוב היה לאחד מעשירי העם.

אמרו עליו על ר' צבי הערש, שמן השמים שילמו את שכרו בזכות צדקת רוב פזונו, כמ"ש "עשיתם מה שעליכם אף אני אעשה מה שעלי". - היו לו ל' הערש שתי בנות, והוא זכה לחתנין רבני גדולי תורה ויראה, האחד היה מרן הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצוק"ל, ראש ישיבת עץ חיים, בעל 'אבן האזל', והשני היה הגאון רבי משה אפשטיין זצוק"ל, ראש ישיבת חברון המעטירה.

[פסיסית, קובץ 13-019-1309]

זוג אחד מן המשפחות החשובות שבארצות הברית [השם והפרטים שמורים במערכת], היו שנים רבות לאחר נישואיהם חשוכי בנים ל"ע.

כל הרופאים והפרופסורים המומחים, כמו כל שאר הטיפולים והסגולות הרבות שניסו, הועילו להם כקליפת השום... הם נותרו עשירות בשנים חשוכי בנים, ה' ירחם. - עד שבפתע פתאום לאחר עשרות שנות עקרות(!) הגיעה ישועתם הגדולה, וגודל להם ילד אחד בלבד. בהיותו קרוב אל לב האיש בידידות נאמנה, הכניסו בסוד הענין, וסיפר לי המעשה הנורא דלהלן. וכה סיפר:

ליהודי אחד באמריקה שהתקשה מאד בפרנסתו, לא היה די ממון עבור תשלום שכר לימוד בשביל בתו בת החמש עשרה שלמדה בסמינר, כידוע שזה מגיע לסכומים גדולים ויקרים... לאחר ששלחה תהלת הסמינר כמה התראות ואזהרות שלא נענו, נזרקה הבת בבושת פנים מן הסמינר.

בנקל לתאר את גודל הצער והבושה שהיה לאותה נערה ולהוריה מכל הסיפור הזה, שהתפרסם בקהילתם בין החברות והמשפחות וכו', והיו להם בייזנות גדולים.

מידועה האיש הנ"ל מספר הסיפור, נגע הדבר מאד לליבו, ועל אף שלא היה עשירי כלל, החליט בעצב אחת עם אשתו, לנסות לאמץ לעצמם את מצוות תשלום שכר הלימוד של אותה ריבה. וממחשבה למעשה, הוא ניגש אל מנהל הסמינר, מתחילה התנה עמו בתנאי כפול ומשולש, שיישאר הדבר בסוד כמוס ביניהם, ושום נברא בעולם לא יידע מזה.

ישבו אפוא השניים יחדיו אל השולחן במשרדי הסמינר, וערכו בדקדוק את חשבון עלות שכר הלימוד של אותה נערה בכל שנות לימודיה בסמינר. והנה הגיע הסכום לכדי שבעת אלפים דולרים (7000\$), טבין ותקליף.

הפגש בעמוד ד'

טיב הלכה

נכתב ע"י הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

זכר לחודש

הקדמה

א. משהו בית המקדש תקנו חכמים שהיו באותו הדור שכל דבר שמוה צריך לעשות בה זכר לחודש הבית, וכמו שכתוב: "אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחת", וכפי שיפורט בע"ה להלן (מבני סי' תקט"ב בחילת א"י).

ב. וכאן מקום שראוי להרחיב בו הדבור, אלמלא לא היה אלא עון זה בדיני שאין מתאבלין על ירושלים כראוי, די להאריך גלותו, והיא בעיני הסיבה קרובה היותר גלויה עצומה וחזקה לכל השמדות המופלגות הגדולות הנראות המבהילות הרעיונים אשר מצאנו בגלות בכל מקומות פזורה, על צוואנו נדרפנו, לא הונח לנו להרגיע בגוים עם שפלותינו עינו ומרדנו לפי שיצא האבל הלו מלבנו, בהיותנו שוקטים בארץ לא לנו, שכחנו את ירושלים ולא עלתה על לבנו, ע"כ כמת מלב שכתבו, מדור לדור נוסף יגון על יגונו ומכאובו, וכל אוהב אמת יודה לדבריו... ואין ציל בשאר ימי השנה, אין זוכר אין פוקד אין זוכר דבר ממנה אפילו במחשבה לא בא זכרונה, כאילו מקרה הוא היה לנו וכו' (סידור בית יעקב דפי' א"י).

שלא לנגן כלי שיר

ג. וכן גזרו שלא לנגן בכלי שיר ומיני זמר, וכן כל משמיע קול של שיר לשבח במוך אסור, ואסור לשמיעם מפני החודש (ס"ט).

ד. אבל שירה בפה אינו אסור אלא על הין (ס"ט).

ה. וי"א דאפילו בכלי שיר אין אסור אלא על הין, או למי שרגיל בהן כגון המלכים שעומדים ושוכבים בכלי שיר שזח אסור אף שלא על הין, ולכן יש למחות באותן שיושבין על הין לאכול סעודתן ובחזק עומדין ומנגנין ובכלי שיר עושין כן, אך אפשר שיש מקום למנהגים כיון ד"א שאין אסור אלא משהו של יין בלי אכילה משא"כ אם הוא גם משהו של אכילה (ה"א ומ"ב ושי"א ס"ט).

ו. ולפי דיעה שניה הג"ל שלא נאסר אלא בקביעות, יש להחזיר ברי"ח וחול המועד וכדו', אבל לשמוע בכל יום אסור (ה"א ומ"ב ושי"א).

ז. ודעת הב"ח דאפילו שיר בפה שלא על הין ג"כ אסור, שלא התירו בגמ' אלא זמר של מושכי הספנות או מושכי הבקרים, אבל של גרדיים אסור כיון שהוא לשחוק בעלמא, ולכן נשים המזמרות בפה בעת מלאכתן יש למחות להן, ואם אינן שומעות לנו מוטב שהיו שוגגין ואל יהי מזידין, אמנם אם הוא במקום שנמצאים שם גם אנשים, ואלו מזמרות ואלו עונין אחריהן, ה"א כאלו בענות ומצוה רבה לבטלם (מ"ב סק"ט).

ח. נשים המזמרות כדי ליישן התינוק מותר, אך אין יש עור אנשים אחרים בבית יש לזוהר משום קול באשה ערוה, וכן יש לזוהר שלא לומר שירי ענבים דברי גלות לתנוק, דמלבד האיסור דמגרי יצר הרע אנפשיה הרי גם מוליד טבע רע לתנוק, ושומר נפשו ירחק מזה ויהיה לבני ביתו ע"י (שי"א סק"ט).

ט. השומע קול מנגנים, כשיצו נפשו ובפרט בג' צומות י"ז בתמוז וט"ב ובי' בסבת שהם מפני חודש בהמ"ק יכוין לחלוף עליו על מה ששומע קול כלי שיר ותופים יסודות בסודות השמחה, וע"י עינו נפשו תכפר עליו נגד התענוג שלקח מהניגון, והיא תשובת המשלק (שה"ל ח"ג סק"ט).

טיב התחזקות

ובמושב לצים לא ישב ולא יזכר ולא יפקד שם בין הזמנים

משום מה הותר בקרב מחננו מנהג תמוה שנקרא 'בין הזמנים', בעיצומם של ימי הקיץ הלהטים נעלות דלתי היכלי התורה על מסגרי וברית, בחורים מנגינתם שבתו והתינוקות בורחים מבית הספר, רבים מבני הנעורים מסתובבים באפס מעש ותרים אחר תעסוקה כלשהו, אין ספק שמצב כזה הוא מצב של סכנה וכפרצה הקוראת לגנוב, לא ייפלא לראות בחורים שבמשך השנה האחרונה התעלו לדרגות רמות בתורה ויראה, אולם אחר תקופה קצרה של בין הזמנים קשה להכיר שאלו הם אותם אנשים שאך תמול שלשום יצאו מבין כותלי הישיבה, מה הפלא, הרי הרחוב בווער ונאחזת כאש בעורת.

יצוין לשבח התופעה שרווחת בקרב הרבה מוסדות התורה, שאינם מזניחים את תלמידיהם ולא מפקירים אותם לחסדי החוצות והשווקים, אלא מארגנים מסגרות מיוחדות בין כותלי החומות המוגנות של המוסדות, למרות העול הכבד המוטל עליהם בלאו הכי, והוא בנוסף לעלויות הרבות הכרוכות בפעילות מסוג זה, אולם כשטובת התלמידים עומדת בראש המעיינות, השיקולים האחרים אינם תופשים מקום, וגדול שזכרם מן השמים.

יחד עם זאת חייבים אנו לדעת, שעדיין קיימים הרבה מוסדות התורה והיראה אשר לא נכנעו להלכי הרוחות המושבים חדשים לבקרים, ובתוככי המוסדות האלו מתנהלים סדרי הלימודים כמעט ללא שום שינוי משאר ימות השנה, התלמידים יחד עם רבותיהם צועדים מדי בוקר אל בית הלימוד ולומדים את חוק תלמודם הרגיל בחשק ובשמחה, וכמוכן, שבהגיע חודש אלול, נמצאים הם באטמוספירה אחרת לגמרי, נעלה ומרוממת, אכן, למרות שאלו הרוב אולי אין סדרן כן 'אבל

יהודה עודנו רד עם א-ל מושל עוד ביראת אלוקים' (לשון ושי"א ח"ג ס"ט).

אין ללכת אלא במקומות של אנשים מהוגנים

אך לאלה שכן נוהגים לצאת בימים האלה לפשו ולתור את הארץ, מרחיבים אנו לעורר ולהתריע על חובת הזהירות הגדולה שמוטלת עליהם, קודם כל מן הסכנות הגשמיות, שמטבע הדברים מצויים יותר באזורים השונים, והוא חיוב גמור מאוריינת של "ונשמרתם מאד לנפשתיכם" (דברים ד, טו), ואיסור חמור לאדם להכניס את עצמו אפילו למקום של חשש סכנה, אפילו אם חבריו ואם בסכנות גשמיות אמרו כן, מה נענה ומה נאמר כאשר הדבר נוגע לסכנות רוחניות, אשר אין ערוך לפגיעתם הרעה, ואם על שלמות ובריאות הגוף אנו מחזירים באזהרה חמורה שלא תזנק, על אחת כמה וכמה מזהירים אנו על הנשמה הטהורה השלילה לא תיפגם אפילו בזיכר כלשהו, ראייה אחת שלא במקומה עלולה להוריד לטימון חודשים רבים של יגיעה ועמל התורה, התרועעות אפילו לזמן קצר עם חבר שאינו מהוגן עשויה להיות נזק בלתי הפך ומעות אינו יכול לתקן, חלילה לנו מללכת למקומות מפוקפקים ומסוכנים מבחינה רוחנית.

אפס כי יודעש, שהגם שישנם מקומות שכעת נראים לנו כמקומות הוגנים ונקיים מכל מיני אנשים מפוקפקים, ומה הגרעונות לטייל ולהנות במקומות כאלו, אולם לא תמיד כך הם פני הדברים, כפי במקום אשר רגילים להסתובב שם אנשי זימה ופוקרי עול נשאר רושם טמא על אותו מקום, ואפילו אחר שכבר הסתלקו משם, הטומאה שנתרת לרחף באותו מקום עלולה לפגום ולהשפיע השפעות שאינם טובות על הנפש הרכה שנקלעה לשחת באותו מקום.

יודעים הדברים שכתב בספרה"ק 'דגל מחנה אפרים' (באשתי פוסת י"ט) בחומר עניין השפעת הטומאה על המקום, וזה לשונו: "וכמו שכתבו אנשי אמת יראי ה' על פסוק (תהלים א, א) ובמושב לצים לא ישב, כי המקום גורם חס ושלום". וכלומר, למרות שהלצים כבר הסתלקו מכאן, אבל עצם הדבר שהם ישבו כאן לפני זמן הותירה את השפעתם הרעה על המקום. ומי לא יירא על נפשו בראותו דברים כדברנות, ומי יכול לומר שלום עלי נפשי ואין לי ממה לחשוש, כי אין מי שמוכנס לו שלא ייכשל מרוח הטומאה, והמוזהר הדבר סכנה גם לנפשו וגם לנפש זרעו ח"ו, וכסיום לשונו של הדגל מחנה אפרים, 'והדבר הזה הוא נוהג תמיד בכל אדם ובכל זמן', ודי למבין.

אך לכך צריכים אורחם התרים את הארץ לחיזור וללכת למקומות שנסתובבים שם אנשים יראים ושלמים שלא שייך בהם כל החששות האלו, כי מידה טובה מרובה, ובמקום ששהו שם אנשים כשרים וצדיקים משאירים המה רושם טוב על המקום ומשפיעים לטובה על אלו שבאים אחריהם, והצדיקים הקדושים שזיכרו את גופם ונשמתם, כאשר הגיעו למקום מסוים יכלו להרגיש בבידור ולידע האם באותו מקום שהו מקודם אנשים מהוגנים או להיפך, ומה מאד הייתה להם קורת רוח כאשר הרגישו שכאן במקום הזה שהו בעבר איש צדיק וירא חטא אשר עבד כאן את בוראו בדחילו ורחימו.

בעניין זה מקובל על מרן בעל החזון איש ז"ל, שלצורכי בריאותו נהג לטייל מעט ברחובות הסמוכים לביתו ובפרסידים הרחבים שהקיפו השכונה הקטנה מכל עבר, ומסופר, שבאחת הפעמים התלווה אליו בן אוחותו החביב אליו עד מאד, ה"ה מרן הגאון האדיר רבי חיים קנייבסקי שליט"א, והנה, בלוחם סמוך לאחד העצים הפזורים במקום, נעמד המלכצו ואמר לרבי חיים, מריח אין כאן אלא ריח של תורה, (א שמשך פון תורה), כנראה שלפני זמן קצר עמדו כאן במקום הזה כמה בני תורה ועסקו בתורה. רבי חיים הבין מיד שיש דברים בגו, ובאמת, לאחר בירור קצר שערך, נודע לו שמשם באותו מקום עליו הצביע החזון איש, עמדו לפני זמן קצר שני בחורים משיבת פתויבו הסמוכה ודיברו בלימוד.

הדבר הזה נוהג תמיד בכל אדם ובכל זמן

לכן צריך כל אחד לדעת שבהנהגותיו ובתהלוכותיו אין הוא קובע רק לעצמו, אלא מעשיו משפיעים גם על הבאים לאחר כן, שאם הוא יתנהג באותו מקום כפי שבן תורה ירא וחרד צריך להתנהג, הרי שהוא ישאיר במקום רוח של קדושה רוח של טהרה, וכל מי שיבוא הנה תרגיש נשמתו באור התורה והקדושה המרחפת במקום הזה ויתבשם ממנה, אולם אם חלילה לא יתנהג כפי הראוי, הרי שגם ההשפעה שתשאיר במקום תהיה כן ותוצאותיה מי ישרונה, וידע האדם היטב את אשר לפניו.

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילה שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורובנו הרה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

מברכים א-ל-ו-ל | ר"ח ביום שב"ק ובוים ראשון
המולד: יום שישי | שעה: 17:06 | 4 חלקים

העם ההולכים בחושך ראו אור גדול

של חושך, אך אני בתומי המשכתי לישב בהר משך אלו ארבעים יום, על אף שנסתמו ממני כל מעיינות החכמה, וניחוחה של תורה הקריה לחם' רמים' לא העלתו בחכמי. אך אחר שהתגברתי על כל אלו המסכים הצליח ה' דרכי והאיר מזיוו עלי, ובאותה שעה מילא את ידי בשני הלוחות שחקק בהם כמו ידיו כל הדברים אשר דיבר עמכם מתוך האש, ויכה אותי להמשיך אורו הקדוש בתחתונים להאיר דרכם מתוך מכתב אלקים, ומאן גם עליכם להבין כי כל ההסתרים אינם כי אם מתחבולות ומתכסוסי היצר, ועל האדם לאמץ את רוחו ולעמוד בעוז ובגבורה נגדו, ואחר שיעבור כל המסכים וההסתרים ישכיל ויבין שלא היו בכל אלו כי אם מסכים מדומים בלבד.

ואם ישאל השואל מדוע עשה ה' ככה? הלא ברצונו יתברך שבני ישראל יקיימו את דברו, ומדוע אם כן מעמידם בפני נסיונות והסתרים? הלא אלו הנסיונות עלולים להניעם ממחלתי בואם לעולם, כי יסוגו אחר מעבודת בוראם, ולמה אם כן יחשיק אורם? התשובה לזה הוא כי לולא אלו הנסיונות לא היה שום חידוש בקיום רצון העליון, כי מי פתח לא ישמע לעצת האדון? המורה להם שבידי החיים ומהוהים מלפנות באלו המובאות שבהם ינו את בשרם ברוחניות? ומצא שולאל אלו הנסיונות יבין האדם כי הקב"ה מסיב עמו ללא כל תמורה, ותהיה בכך חסרון בטובתו, כי מטבעו של המשכיל שאינו הפך בלחם חיים, ולזאת התחכם הבורא להעמיד מבצרים מדומים בפני האדם, ואז יהיה סבור שעליו למסור את נפשו כדי לקיים את הרצון העליון, ובעצם הסכמתו מוכיח שמפקיר את כל עולמו כדי לקיים רצון בוראו, זה הקושי ימלא את חסרונו כשיטיב השי"ת עמו ויכיר בעימות התורה והמצוות בעולם הזה, וכשיאציל השי"ת עליו מזיוו בעולם הנשמות.

אלו הדברים נתבהרו על פי משל שמשולו חז"ל בספר תנא דבי אליהו (אליהו רבה פ"ק טו) למה בית ישראל דומין בעולם הזה לפני אביהן שבשמים? למלך בשר דם שיש לו בנים ועבדים הרבה, עמד ובה תבנים הרבה ופולטירין הרבה ומישרין הרבה שאין להן סוף. העלה דבר על דעתו, אמר: אצרף את בניי ואת עבדיי מי שהוא אוהבני וירא ממני. עמד ובה חצר שהיא ארבע אמות על ארבע אמות, ועשה מבני על פתחו שהוא ארבע על ארבע טפחים, ועשה לו פשפש קטן שהוא יוצא למישרים גדולים להקביל פניו של מלך, ובאו בניו ועבדיו ועמדו בחצר ובמבוי, והמלך יודע בדעתו מי שהוא אוהבו וירא ממנו, מי שירא ממנו ואינו אוהבו. האוהב וירא מן המלך - מצער גופו ויוצא בפשפש שהוא יוצא למישרים גדולים להקביל פניו של מלך, והירא ממנו ואינו אוהבו - עומד בחצר ובמבוי, עכ"ל.

עוד כעין הג"ל מובא בתנא דבי אליהו (אליהו רבה פ"ק טו) חז"ל: משלו משל, למה הדבר דומה? למלך בשר דם שהיו לו עבדים, והיו יושבין מעבר לחומה של ברזל. והיה המלך מכריז ואומר: כל מי שאוהב אותי יעלה בחומה של ברזל ויבא אצלי, ומי שהוא עולה בחומה של ברזל הוא ירא את המלך. אם עלו הרי הן אוהבין אותו, או אותן שלא עלו? הנה אומר, איזה מתוך חביב - אותן שעלו!

היוצא מאלו הדברים שתכלית הרצון העליון שיוכיחו ישראל את אהבתם ואת נאמנותם לבוראם, ובכך יכשירו את עצמם להיות מוכן לשכרם הצפון להם. ועל כן אין לו להאדם להתחבול בראותו כי דרכי התורה והעבודה נעלו לפניו, ועליו לנסות שוב ושוב לעשות ככל אשר לאל ידיו, עד אשר ימלא את סאת הקטיף שקצבו עבורו מן השמים, ואז יאיר השי"ת אורו לפניו, ויגיל לבו בתורה ובעבודת השי"ת.

פְּעֻלַּת הַתְּהִיָּה לְקַחַת לוחֵת הָאֲבָנִים לוחֵת הַבְּרִית
אֲשֶׁר פָּרַח ה' עִמָּכֶם וְאֲשֶׁב בְּתָר אַרְבָּעִים יוֹם
וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לָחֵם לֹא אִכְלֵתִי וּמַיִם לֹא שָׁתִיתִי:
וַיִּתֵּן ה' אֵלַי אֶת־שְׁנֵי לוחֵת הָאֲבָנִים פְּתָבִים בְּאֲצָבַע
אֱלֹהִים וְעָלִיתִם בְּכָל־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר ה' עִמָּכֶם
בְּתָר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ בְּיוֹם הַקֹּהֵל: (ט, טו)

באלו הדברים ביקש משה להורות לישראל את דבר העבודה, והנה מחובת כל אדם מישראל להיות בקי בכל פרטי ומשפטי התורה, אך בבואו להוציא את חובתו אל הפעל מפתחו היצר ואומר לו שהתורה רחבה היא מיני ים, ולא תהיה ביכולתו להגשים את שאפותיו, ויש שמוסיף להוכיחם שלא יהיה ביכולתם להשיג אפילו טיפה מימה של תורה בזה שמסלק מהם המוחין ומעלים מהם אפילו קצה ההבנה, בכך מקוה שירפו את יריהם מן התורה ולא ישנו ארוחת חיים, וכתוצאה מכך לא ימלאו את חובתם בעולמם, כי העדר הידיעה מביא לידי העדר המעשה.

ולזאת ביקש משה לחוק ידים רפות, ולגלות שאלו ההוכחות אינם כי אם מתכסוסי היצר, כי זהו דרכו תמיד לעשות ישי מאין ולהוכיח על ידי דמיונות של כזב שלא תהיה ביכולתו של האדם להחזיק במעמדו בעבודת בוראו, ועל כן מיד בבוא היצר אל האדם יידע האדם את אשר לפניו, וגם אם יוכיח לפניו בקי"ט טעמים שאין הוא מוכשר לתורה ולעבודה יאמין ששקך בפיו, והראיה לזה שהרי הבורא המשיג על כל הברואים הוא זה שציווה עליו לעמוד על משמרתו, והוא הלא לא יבוא בסיווגי עם בריוותו, ובהכרח שידע הא-ל יתברך כי לו הכח והיכולת להשיג את כל התורה על בוריה, ושום טענה אינה עומדת מול הוכחה זו, ואף אם מוכיח היצר שצדקו דבריו בטעמים שאין הוא מוכשר לתורה ולעבודה יאמין בדבריו כי אם 'אחיזת עינים' וחובת האדם בזה השעה הוא לכבש את התפעלותו מתכסוסי היצר וליישר את ארחו לעשות בתום כל הצדקי כדי להתרצות לפני קונו, ודברי חכמינו ז"ל שאמרו (אבות ב, טו) 'לא עלך המלאכה לגמור' יהיו נר לרגליך, וברבות הימים יוחכם שלא היה שום שמץ של אמת בדברי היצר, כי יצליח ה' את דרכו ויעשה חיל בתלמודו.

וכן אמר להם משה לישראל: ממני עליכם ללמוד תכסיסי מלחמה, כי גם אני בהעלתיי הרהרתי כדי להוריד 'לוחות הברית' ממעל, ונספל עלי היצר, בידעו שמכח הלוחות יתפשט אורה של תורה בעולם, כי עליה היו חרותים העשרת הדברות' שכל המצוות שבתורה נכללו בהם, והיו האותיות שנחקקו על גביהם באצבע של מעלה מאירים כספירים והיו בכחם לעורר את הלבבות לקיים כל התורה כמשמעה, וכיון שידע היצר שקיומה של התורה תלויה באלו הלוחות הערים עלי במצימותיו והמשיך הסתרים שונים ומשונים, ועל אף שנצטוותי מפי הגבורה לעלות בעמלתי ההר וידעתי כי זהו רצונו של מקום, אפ"כ לא התפעל היצר מידעתיי הבהירה וניסה לטשטש דעתי כדי שלא אציל מנתי מבישומתי, והוטל עלי לעמוד איתן בדעתי מול הסתרים עצומים שהיו מול חלקי באלו הימים, כי בחינת יום לילה משכו אז לפני בערוביאי, ועל אף שבמים כתקופים אין בחינת לילה משמש בשחקים, קלקל היצר את השורה ומדי יום ביומו המשיך בחינת

פר' עקב
כ"ג אב תשע"ט
גליון 475

זמני הילקת הנרות ומצו"ש

הדר"ג	6:39
מוצ"ש	7:52
ר"ת	8:31
סוף זמן קריאת שמע ותפילה	
סוזק"ש א'	8:37
סוזק"ש ב'	9:23
סוז"ת א'	9:58
סוז"ת ב'	10:29

טיב המערכת

ונתנם בכל שונאיך

בפרשתנו אנו רואים דבר מעניין מאוד, 'הקב"ה מבטיח' והיה עקב תשמעו את המספטים האלה ושמרתם ועשיתם אותם, אזי יבואו עלינו הרבה ברכות, שאחת מהם היא: 'הסידר' מן כל חולי וכל מדוי מצרים. ונתנם בכל שונאיך, והשאלה הנשאלת היא, מדוע אמורה הקללה ללכת על השונאים, (למרות שאנחנו שמחים מאוד בכך), וכי מה חטאו אותם שונאים שבשביל שרצה הקב"ה לברך את בניו, הוא שולח את הקללות על שונאייהם?

ואפשר להסביר את הפסוק הזה ע"פ דברי הזהר הק' האומר שכאשר האדם חוטא ויצאה גזירה מלפני השי"ת להעניש אותו, אזי אם טרם שהתקיימה הגזירה חזר האדם בתשובה, השי"ת לא מעניש את האדם, אך מצד שני לא יכולה הגזירה להתבטל מן העולם, מה עושה הקב"ה? לוקח את הגזירה ונותן אותה על גוי, כמו שכתוב 'ואתן אדם תחתיו' אל תקרי 'אדם' אלא 'אדום', שהשי"ת שם את הגזירה על אדום.

וראוי להביא כאן את דבריו של ספר צרור המור, חז"ל: האדם החוטא ומתחרט אחר כך אינו אותו האדם החוטא אבל הוא ברירה חדשה, שכבר הפשית עורו ובשרו מעליו בתעניות ובמלקיות והוא איש חדש, כאמרו: 'לעם נולד כי עשה', ונאמר עליו אני היום ילידתיך, וא"כ איך ראי שימות אחר שהוא איש אחר, ולכן הבעל תשובה הוא מוכבד בעיני ד', כאמרו 'מאשר יקרת בעיני נכבדת', שהוא נחבד מעצמו, 'ואני אהבתך ואתן אדם תחתיו', ואמרו ז"ל אל תקרי 'אדם' אלא 'אדום', ולאומים תחת נפשך' כאמרו ולאום מלאום יאמץ, כי אחר שזה האיש חטא ונגזרה עליו גזירה, הקב"ה מבטל את הגזירה מאיש זה אחר שהוא איש חדש, והופך את הגזירה על איש אחר חוטא מזרע אדום, בענין שהשטן לא יקטרג על זה האיש.

בעמדתו בשבת מברכים של חודש התשובה חודש אלול נשים אל ליבנו את אלו הדברים, ונזכור כי הקב"ה אוהב את החוזר בתשובה, ואם ח"ו נגזרה גזירה על אחד מישראל, אחר תשובתו, הולכת הגזירה על כל שונאיו, וה"ר שנושבו כלנו בתשובה שלימה ויתבטלו מעלינו כל גזירות רעות.

(עפ"י טיב התורה-עקב)

זפני קבלת קהל בבית פורנו ורובנו שליט"א אך ורק בתא קולי שפספרו

05341-00024

טיב
ההודעות

י"ר הועדה הרוחנית: ר' יעקב בנעטביץ | עורך: ש. גולדשטיין

א

לזכות רפואה שלמה:

מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, עקב משה בן צדורה שירה ואברהם יהודה בן שרה רבקה

YOUR FREE AD HERE! Send your artwork to mitzvov@ramapost.com to secure your ad space.

DJ KAEJ
FOR ALL YOUR SIMCHA NEEDS!
347.618.5028
bookings@djkaej.com

POMONA ENTERPRISES CORP.
Custom Home Builders
845-354-0018

UNLIMITED ISRAEL™
ON ISRAEL'S MOST RELIABLE NETWORK
P: 845-371-9800

www.POMONAENTERPRISES.com

As an independent agency we shop several companies to find you the right coverage and the right price.
Wise Men Insurance Services
support@wisemeninsurance.com
Ph 845-579-2978 Fax 845-231-6224

WHAT IS CHAYENU?
— Subscription-based daily Torah study —

Get Your Chayenu
To get Chayenu delivered to your home or office, visit chayenu.org/subscribe. Also available on the app store, Google play or on the web at web.chayenu.org.

A Torah Learning Opportunity
Chayenu is portable – take it with you and learn Torah on the bus, train or plane, at work in the office, whilst waiting in a line or even when watching the kids play!

And Chayenu is for everyone – the layman, business person, teacher and scholar – all in bite-size or in-depth format.

Chayenu is global! Over 20,000 Jews, in more than 500 cities, in 35 countries – are being inspired daily, through Torah learning in Chayenu.

HAVE QUESTIONS?
info@chayenu.org

ROCKLAND TRANSFERS
CAR SERVICE

- Airport car service (departures and arrivals)
- City to City
- Per Hour Hire
- School (out-of-town) Drop-off and Pick-up
- Reliable and Safe
- Fixed Rates
- No Added Fees
- Credit Cards Accepted

Easy Booking Online

Reserve Online
www.RocklandTransfers.com
Call / Text
(845) 288-8888

ACHDUS ENTERTAINMENT

ENTER A NEW UNIVERSE OF KOSHER ENTERTAINMENT

as eighth grader Aryeh Rosen struggles with one of his greatest and most dangerous missions...GETTING UP ON TIME!!!

WHAT CONNECTS ARYEH WITH AN ANCIENT STORY FROM THE DAYS OF THE FIRST TEMPLE? WHO IS THE CHACHAM CHINOM, AND WHAT'S HIS CONNECTION TO ARYEH'S REBBE, RAV MARKOWITZ? WHAT SLEEPS UNDER THE KOTEL, AS IS ABOUT TO AWAKE, OPENING A DOOR THAT WILL CHANGE THE WORLD FOREVER?

WITH EVERY ISSUE IN BOTH HEBREW AND ENGLISH

WWW.ACHDUTENT.COM

SUBSCRIBE ONLINE!

FILL OUT THE ONLINE FORM TO SUBSCRIBE:
RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH

בסייד

Ramapost offers a weekly printed subscription to the following Divrei Torah:

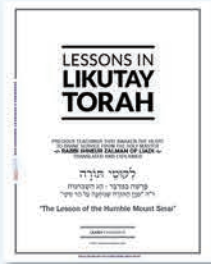
Please fill out the online form at RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH to subscribe. We ask that your free printed divrei torah be picked up every Friday at our Monsey (Rt 59) or Wesely Hills/Pomona location.

Meoros Hatzadikkim
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits (English)
Ramapost.com/meoros-hatzadikkim

Sichat Hashavua
(Hebrew)

Likutay Torah
(English)

Oneg Shabbos
(English)

Hitkashrut
(Hebrew)

Ohr Chaim
(Hebrew)

Torah Wellsprings
R' Elimelech Biderman (English)

RAM HATORAH
Compilation of Divrei Torah
Ramapost.com/ram-hatorah

ENGLISH DIVREI TORAH

TIV HAKEHILA · SHVILEI PINCHAS · AREIVIM · ANFEI EREZ · MIZMOR L'DOVID · PENINIM · KINDER TORAH · PARSHA PSHETEL · RAV BRAZIL

RAM HATORAH is a free weekly compilation of divrei torah that is organized, printed and distributed by Ramapost to hundreds of readers. You can view/download past and present editions at

דברי תורה עברית

MONTHLY

RAMAPOST.COM/RAM-HATORAH. טיב הקהילה · שבילי פנחס · דברי חינוך והתעוררות · חוס של חסד · המברך · דברי שי"ח

FOR MORE INFORMATION PLEASE CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM

בסייד · כג' אב תשע"ט · 24 אוגוסט 2019 · מאנסי: הדלקת נרות - 7:25 · מוציש"ק - 8:26 · ISSUE #045

רס התורה

דברי תורה מודפסים ומופצים על ידי ראמפוסט

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

פרשת עקב

טיב הקהילה · שבילי פנחס · חוט של חסד · המברך

**דברי תורה
עברית**